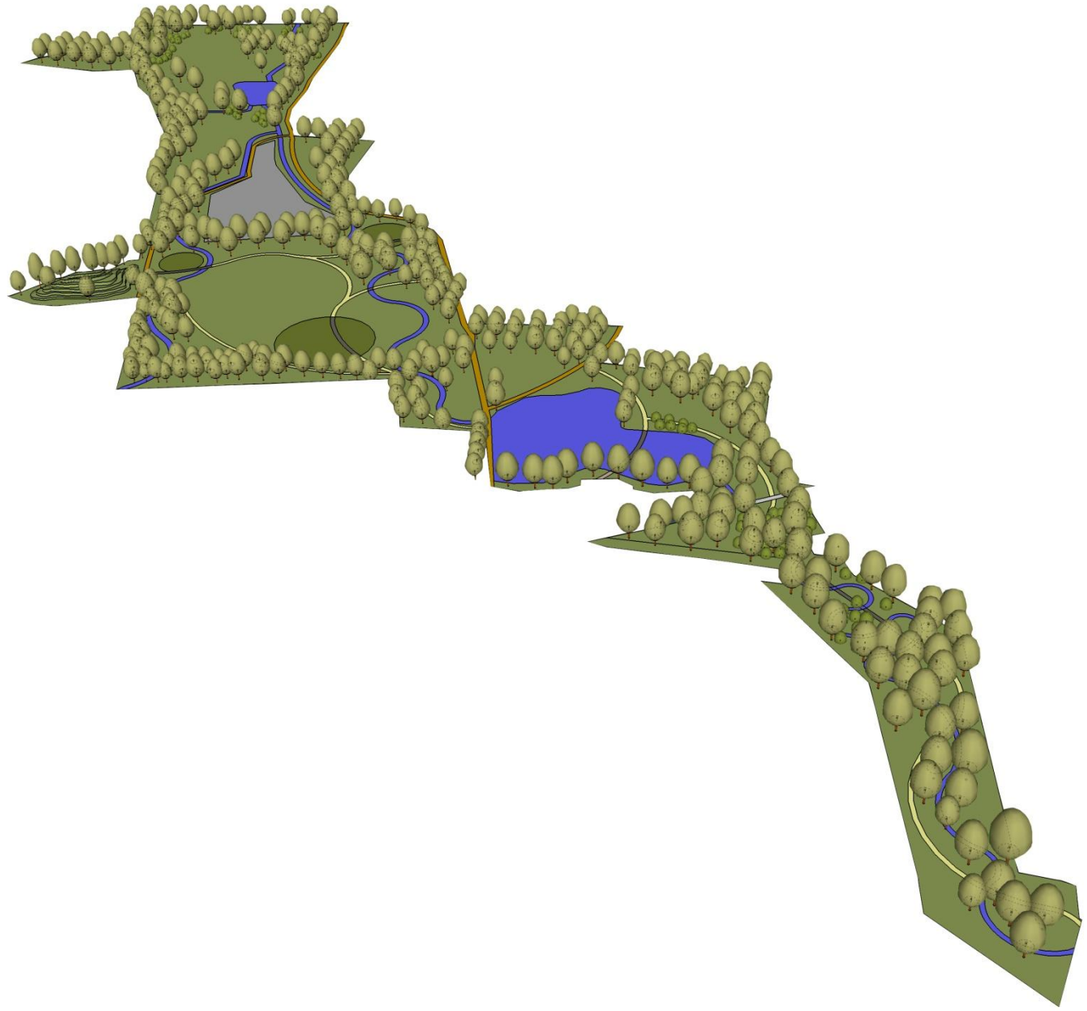

KRAJINNÝ PLÁN VESTEC A LOKÁLNÍ ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY

ZÁŘÍ 2014

investor: obec Vestec

autor: Klára Salzmann a kol.

OBSAH:

A. **IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE** ... 4
B. **PODKLADY** ... 4
C. **ÚVOD** ... 5
1. Metodika práce ... 6
1.1.1. Definování úkolu ... 6
1.1.2. Evropská úmluva o krajině ... 6
1.1.3. Zelená infrastruktura ... 6
1.1.4. Pracovní postupy ... 7
1.1.5. Spolupráce s veřejností ... 7
D. **OBECNÉ ANALÝZY** ... 7
1. ŠIRŠÍ VZTAHY ... 7
2. PŘÍRODNÍ PODMÍNKY ... 9
2.1. Klima ... 9
2.2. Geomorfologie ... 9
2.3. Geologické poměry ... 9
2.4. Půdní poměry ... 10
2.5. Vodohospodářské poměry ... 11
2.6. Biogeografie ... 12
2.7. Flóra ... 12
2.8. Potenciální přirozená vegetace ... 13
2.8.1. Tilio - betuletum - Lipová doubrava ... 13
2.9. Fauna ... 13
2.10. Typologie české krajiny ... 13
2.10.1. 3Z2 ... 13
3. KULTURNĚ - HISTORICKÉ VZTAHY ... 14
4. ÚZEMNÍ PLÁN ... 14
4.1. Veřejná prostranství a urbanismus ... 14
4.2. Limity území ... 15
4.2.1. Zásobování elektrickou energií ... 15
4.2.2. Zásobování plynem ... 15
4.2.3. Zásobování pitnou vodou ... 15
4.2.4. Likvidace odpadních vod ... 15
4.3. Doprava ... 15
4.3.1. Silniční doprava ... 15
4.3.2. Hromadná doprava ... 16
4.3.3. Doprava cyklistická ... 16
E. **DETAILNÍ ANALÝZA ÚZEMÍ** ... 16
1. PŘÍRODNÍ PRVKY ... 16
1.1. Land use ... 16
1.2. Zemědělství ... 18
1.3. Lesní vegetace - PUPFL ... 18
1.4. Mimolesní vegetace ... 18
1.5. Ochrana přírody ... 19
1.6. Přírodní biotopy ... 19
1.7. ÚSES ... 20
1.8. Závěry vyplývající z analýzy přírodních prvků ... 20
2. HYDROLOGICKÝ REŽIM – současný stav ... 21
2.1. Rybníky ... 21
2.2. Potoky ... 22
2.3. Meliorace ... 23
2.4. Vodní eroze ... 23
2.5. Závěry vyplývající z analýzy hydrologického režimu: ... 23
3. HISTORICKÁ GENEZE ÚZEMÍ ... 23
3.1. Historický vývoj území ... 23
3.2. Analýza historických map ... 24
3.3. Porovnání stavu historických cest ... 34
3.3.1. Cesta PRAHA - VÍDEŇ ... 34
3.4. Významné objekty v krajině a jejich historie ... 35
3.4.1. Panský rybník ... 35
3.4.2. Potoky ... 36
3.4.3. Retenční nádrž ... 36
3.4.4. Rybník Jezero ... 36
3.4.5. Zaniklé menší vodní plochy ... 36
3.4.6. Obecní pumpa ... 36
3.4.7. Vodojem pro hlavní město Praha ... 36

3.4.8. Zaniklé lomy ... 37
3.4.9. Šátalka ... 37
3.4.10. Drazdy ... 37
3.4.11. Zaniklé sakrální objekty ... 37
3.4.12. Sakrální stavby a památníky ... 37
3.4.13. Parní mlékárna ... 37
3.4.14. Radiokomunikační věž, Perlova vila ... 38
3.4.15. Vestecké kasárny ... 38
3.4.16. Jelínkova zahrada ... 38
3.4.17. Müllerovy vily ... 38
3.5. Místní názvosloví / toponomastika ... 38
3.5.1. Název Vestec a Šátalka ... 38
3.5.2. Ostatní místní názvy ... 39
3.6. Vývoj počtu obyvatelstva ... 40
3.7. Závěry vyplývající z analýzy historické geneze území ... 40
4. PROSTUPNOST ÚZEMÍM A KOMPOZIČNÍ VZTAHY ... 40
4.1. Prostorové členění a výhledy ... 40
4.2. Přírodní a kulturní dominanty ... 41
4.3. Prostupnost krajiny ... 42
4.4. Závěry vyplývající z analýzy prostupnosti územím a kompozičních vztahů ... 43
5. KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ ... 43
5.1. Závěry vyplývající z komunitního plánování ... 44
F. **SYNTÉZA - hodnocení analytických prací** ... 45
1. ZÁVĚRY VYPLÝVAJÍCÍ Z ANALÝZ PŘÍRODNÍCH POMĚRŮ ... 46
2. ZÁVĚRY VYPLÝVAJÍCÍ Z ANALÝZ HYDROLOGICKÉHO REŽIMU ... 46
3. ZÁVĚRY VYPLÝVAJÍCÍ Z ANALÝZ HISTORICKÝCH VZTAHŮ V KRAJINĚ A JEJÍ OBYTNOSTI ... 46
G. **NÁVRH KONCEPTU KRAJINNÉHO PLÁNU** ... 48
1. KONCEPCE ÚSES A PODPORA BIODIVERZITY ... 49
2. KONCEPCE OPTIMÁLNÍHO HYDROLOGICKÉHO REŽIMU ... 49
2.1. Koncept řešení zadržení vody v území: ... 49
3. KONCEPCE PROSTUPNOSTI A OBYTNOSTI KRAJINY ... 51
H. **NÁVRH JEDNOTLIVÝCH OBJEKTŮ** ... 51
1. OBJEKTY ÚSES A PODPORA BIODIVERZITY ... 51
2. OBJEKTY HYDROLOGICKÉHO REŽIMU ... 54
3. OBJEKTY PROSTUPNOSTI A OBYTNOST KRAJINY ... 55
I. **VLASTNICKÉ VZTAHY DOTČENÝCH ÚZEMÍ** ... 56
J. **NÁVRH FUNKČNÍCH CELKŮ** ... 57
K. **FOTODOKUMENTACE** ... 58
L. **VIZUALIZACE** ... 69
M. **INSPIRAČNÍ FOTODOKUMENTACE** ... 72

přílohy:

VÝKRESOVÁ ČÁST

- Hlavní výkres M 1 : 6 500

SAMOSTATNÁ PŘÍLOHA

- A Vlastnické vztahy
- B ÚSES

A. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název projektu:

Krajinný plán Vestec a lokální územní systém ekologické stability
Územní studie

Objednatel: **Obec Vestec**

Vestecká 3
Vestec
252 42 pošta Jesenice u Prahy
IČ: 00507644

Smlouva o zhotovení díla: ze dne 15.4.2014

Zhotovitel: **Ing. Klára Salzmann, PhD.**

Chynín 17
Čížkov u Blovic
335 63 pošta Nové Mitrovice
IČ: 737 281 79
DIČ: CZ 5858146360
autorizovaný krajinářský architekt
autorizovaný projektant územních systémů ekologické stability
ČKA 03 506
člen IFLA

Spolupráce:

Ing. Martina Havlová	krajinářská architektura historický vývoj krajiny
Mgr. Vladimír Ledvina	krajinářská architektura, ekologie
Ing. Jitka Kovaříková	vodní hospodářství
Ing. Gabriela Zíková	vodní hospodářství
Blažena Hušková	veřejné plánování
Dis. Josef Slepička	technická spolupráce

Datum: **září 2014**

B. PODKLADY

- digitalizovaná katastrální mapa obce Vestec u Prahy, formát .dwg
- vlastní terénní průzkum
- www.vestec.cz (květen-září 2014)
- Řeháček, M. 2014. Povídání o Vestci. - nepublikováno
- Pašková, B. 2014. Osobní a obecní archiv, podklady pro kroniku obce. - nepublikováno
- Roubík, F. 1937. K vývoji poštovnictví v Čechách v 16. až 18. století. Ministerstvo vnitra republiky Československé. Praha. 140s. ISBN: neuvedeno.
- Dragoun, V. 1927.Kronika poštovního úřadu v Jesenici u Prahy. Československá pošta, telegraf a telefon. číslo 4.
- Manipulační řád pro vodní dílo – rybník Vestecký - VODNÍ DÍLA - TBD a.s. Praha 2009
- Vyhláška č. 390/2004 Sb., kterou se mění vyhláška č. 292/2002 Sb., o oblastech povodí
- Provozní a manipulační řád pro retenční nádrž na Vesteckém potoce v ku Vestec – SVIP Praha 2004
- Vodohospodářský informační portál VODA – www.voda.gov.cz
- Základní vodohospodářská mapa 1:50 000 Oddělení GIS a kartografie - www.heis.vuv.cz
- Mapové aplikace GIS – KÚSK
- Stránky Ministerstva zemědělství – www.eagri.cz
- Geologické podklady pro krajinotvorné programy, Hejnák, Josef, MŽP 2004
- Evropská úmluva o krajině
- Letecké snímky VGHMÚř Dobruška
- Mapový podklad: obec Vestec
- Říční krajina a její ekosystémy, O.Štěrba a kol, Univerzita Palackého v Olomouci, 2008
- Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke sdělení Komise Evropského parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Zelená infrastruktura – zlepšování přírodního kapitálu Evropy, Brusel dne 16. října 2013
- Územní plán sídelního útvaru - Autorské sdružení Buchar+ Samohrd Jesenice, březen 2006
- www.praha- priroda.cz
- http://mokrady.wbs.cz – Mokřady –ochrana a management
- Culek M. a kol., 1996, Biogeografické členění ČR, ENIGMA Praha
- Chytrý M., Kučera T., Kočí M., 2001, Katalog biotopů ČR, AOPK Praha
- Demek J. a kol., 1987, Hory a nížiny – Zeměpisný lexikon ČSR, ACADEMIA Praha
- Löw J. a kol., 1995, Rukověť projektanta MÚSES – Metodika pro zpracování dokumentace ÚSES, MŽP ČR, Doplněk Brno
- MŽP ČR, 1992, Metodický pokyn MŽP k postupu zadávání a zpracování dokumentace systému ekologické stability (č.j.NM III/905/92 z 15.4.1992), Praha
- MŽP ČR, 1994, Metodický pokyn MŽP k postupu zadávání, zpracování schvalování dokumentace MÚSES (č.j.600/760/94 – OOP/2490/94), Praha
- Míchal I. a kol.,1991, Územní zabezpečování ekologické stability – teorie a praxe, MŽP ČR, Praha
- Míchal I. a kol.,1992, Obnova ekologické stability lesů, ACADEMIA Praha
- Neuhäuslová Z. a kol., 1998, Mapa potenciální přirozené vegetace ČR, ACADEMIA Praha
- Průša E., 1990, Přirozené lesy ČR, SZN Praha
- Quitt E., 1971, Klimatické oblasti Československa, Stud.geogr.fasc.16, Geografický ústav ČSAV Brno
- Státní meliorační správa, 1995, Mapování krajiny – metodika, SMS Brno
- Vlček V. a kol., 1984, Vodní toky a nádrže-Zeměpisný lexikon ČSR, ACADEMIA Praha

C. ÚVOD

Krajina obce Vestec je v první řadě unikátní krajinou. Krajina každého sídla je neopakovatelná a jedinečná, platí to i pro obec Vestec. Jsou tady místa velmi hodnotná, zajímavá, najdou se i plochy poškozené, a také krajiny, kterým se říká všední nebo každodenní. Výjimečnou je krajina obce Vestec tím, že leží na hranici velké Prahy a tlak rozvoje velkoměsta na území obce je enormní. Současně ale blízkost velkoměsta umožňuje obyvatelům Vestce užívat výhody Prahy, je zde dostatek příležitostí k zaměstnání, lepší přístup ke vzdělání, ke kulturním aktivitám. Obyvatelé Vestce mohou dále žít ve svých domech a zahradách vesnického charakteru. Mezi obyvateli Vestce a obyvateli pravého a vzdálenějšího venkova je jeden velký rozdíl: zdejší lidé si uvědomují vrůstání své obce do organizmu velkoměsta a srůstání s ním, nenávratný zánik původní krajiny, a to co zbylo, by rádi zachovali a intenzivně využívali. Je to jejich domov.

Snaha o zachování fragmentů původní krajiny, zakotvit ochranu tohoto prostoru v územním plánu a legislativě, možnost žít v krajině, je hlavním důvodem zadání této územní studie s názvem Krajinný plán v době, kdy vypracování Krajinného plánu není povinnou součástí územně - plánovací dokumentace a metodika Koncepce uspořádání krajiny ve smyslu znění Stavebního zákona ještě stále není jednoznačná.

Zpracování této studie je další část práce, kterou musíme udělat pro obnovu krajiny. Jsme na začátku této cesty. Je také pokračováním díla, které již bylo vykonáno. Je nástinem dalších možností jak si zlepšit svoji krajinu ve které žijeme a budou žít také naše děti.

Proto také spolupráce a konzultace s občany se vine celým zpracováním studie a cílem je vytvořit dokumentaci naprosto srozumitelnou pro každého občana.

Děkuji starostovi obce Vestec, panu Ing. Tiborovi Švecovi za poskytnutou možnost na tomto úkolu pracovat, a tím poukázat jak důležité je krajinou se zabývat právě z pohledu dalšího vývoje obce. Poděkování patří všem dalším zastupitelům a pracovníkům Obecního úřadu ve Vestci.

Vymezení území

Území je vymezeno v rozsahu katastrálního území obce Vestec.

1. Metodika práce

1.1.1. Definování úkolu

Územní studie Krajinný plán si vytyčila úkol zpracování krajinného plánu pro potřeby Územního plánu v duchu Evropské úmluvy o krajině a nového nástroje pro plánování krajiny – Zelené infrastruktury. Důležitou součástí práce je spolupráce s veřejností od samého začátku projektu. Zpracování krajinného plánu bude tedy jednoduché, srozumitelné všem občanům a zájemcům o krajinu a poslouží jako zdroj informací pro následné úkoly a dílčí realizace.

1.1.2. Evropská úmluva o krajině

Tato úmluva je výsledkem mnohaletého úsilí vybrané skupiny odborníků a iniciativy orgánů Rady Evropy. Úmluva byla přijata Výborem ministrů Rady Evropy v roce 2000. Česká republika ji podepsala v roce 2002 a od 1. 10. 2004 se stala pro ČR závaznou. Cílem této úmluvy je podpořit ochranu, správu a plánování krajiny a organizovat celoevropskou spolupráci v této oblasti. Česká republika přijetím této úmluvy mimo jiné uznala, že krajina je důležitou součástí kvality života lidí v městských oblastech i na venkově, v narušených oblastech i v oblastech vysoce kvalitních, v oblastech výjimečných, pozoruhodných i běžných.

Česká republika se podpisem úmluvy zavázala právně uznat krajinu jako základní složku prostředí, v němž obyvatelé žijí, jako výraz rozmanitosti jejich společného kulturního a přírodního dědictví a základ jejich identity. Dále se zavázala zavést a provádět krajinná opatření (politiky) zaměřené na ochranu, správu a plánování krajiny, zavést postupy pro účast veřejnosti, místních a regionálních orgánů a dalších účastníků, kteří jsou zainteresováni na definování a provádění krajinných politik, začlenit krajinu do svých politik územního a urbánního plánování, do své kulturní, environmentální, zemědělské, sociální a hospodářské politiky, jakož i do ostatních politik s možným přímým či nepřímým dopadem na krajinu. (www.mzp.cz)

Dle Evropské úmluvy o krajině:

a “krajina” znamená část území, tak jak je vnímána obyvatelstvem, jejíž charakter je výsledkem činnosti a vzájemného působení přírodních a/nebo lidských faktorů;

b “krajinná politika” znamená vyjádření všeobecných zásad, strategií a orientací kompetentními veřejnými orgány, které umožňuje přijetí specifických opatření, zaměřených na ochranu, správu a plánování krajiny;

c “cílová charakteristika krajiny” znamená přání a požadavky obyvatel týkající se charakteristických rysů krajiny, v níž žijí, formulované pro danou krajinu kompetentními veřejnými orgány;

d “ochrana krajiny” znamená činnosti směřující k zachování a udržení význačných nebo charakteristických rysů krajiny, odůvodněné její dědičnou hodnotou, vyplývající z její přírodní konfigurace a/nebo z lidské činnosti;

e “správa krajiny” znamená činnost, která má, z hlediska udržitelného rozvoje, zajistit pravidelné udržování krajiny s cílem řízení a harmonizace změn, které jsou způsobeny sociálními, hospodářskými a environmentálními procesy;

f “plánování krajiny” znamená činnosti s výhledem do budoucna, které mají za cíl zvýšení hodnoty, obnovu nebo vytvoření krajin.

1.1.3. Zelená infrastruktura

Dalším důležitým dokumentem, který byl aplikovaný v případě vypracování Krajinného plánu Vestec je „Zelená infrastruktura – zlepšování přírodního kapitálu Evropy“ – dokument Komise Evropského parlamentu.

Jedná se o

Vytvoření infrastruktury s přírodními, polopřírodními, užitkovými či urbanistickými krajinnými strukturami, která přispívá k zachování bilogické rozmanitosti a dalších environmentálních faktorů a současně společnosti poskytuje cenově příznivé a udržitelné služby.

Výstižnou definici zelené infrastruktury uvádí David C. Rouse ve své knize „Green infrastructure. A Landscape Approach“: *Pojmem zelená infrastruktura se označují prvky, které spojují přírodní a zastavěné prostředí a zpříjemňují život ve městech. Jsou to například údolí řek a potoků, parky, stezky pro pěší a cyklisty, zelené střechy, zelené ulice a stromový porost ve městech. Na regionální úrovni zelená infrastruktura zahrnuje soustavu přírodních oblastí, zelených ploch, zelených stezek, obhospodařované (lesní a zemědělské) půdy a dalších prvků, které mají společně mnohostranný pozitivní vliv na zdraví a kvalitu života lidí a na dobrý stav ekosystémů,(…).*

Příkladem dobré zelené infrastruktury je vytváření přirozených záplavových oblastí, zatímco hráze pouze předcházejí záplavám, záplavové oblasti navíc akumulují vodu, filtrují vodu, stabilizují hladinu podzemní vody, skýtají možnost k rekreaci, ukládá se v nich CO2 a napomáhají k propojení přírodních stanovišť.

Zelenou infrastrukturu v rámci Vestce rozumíme ve dvou polohách

1.poloha – vytvoření „zelené páteře“, co znamená společný prostor

- pro posílení biodiverzity (základ tvoří lokální územní systém ekologické stability)
- pro říční krajinu se zvýšenou akumulací povrchových vod a kontinuální proudění vzduchu
- pro sítě prostupnosti krajiny (pěší a cyklistické trasy) ,
- pro veřejná a rekreační prostranství pro obyvatele.

2.poloha – znamená zelenou infrastrukturu v rámci jednotlivých objektů

- optimální akumulace vody
- aplikace střešních zahrad
- zvýšení podílu vegetace, atd.

1.1.4. Pracovní postupy

Vycházejí z pěti základních elementů krajinného plánu:

a. **Člověk v krajině** – obytnost, průchodnost – okruhy (cyklo+pěší, kočárek), pocit pohody, výhledy. Definování skutečných potřeb obyvatel, hledání možnosti využít staré historické původní cesty, které se ve fragmentech dosud zachovaly. Definování vycházkových okruhů pro obyvatele mimo silniční síť. Zachování a podpora hodnotných výhledů. Návrhy laviček, obnova významných míst jako např. křížky, Boží muka, atd.
b. **Retence vody v krajině** – přírodě blízká obnova vodních toků, zachování mokřadů, tvorba vsakovacích pásů, nepravidelně zaplavované louky, změna zemědělských kultur podél toků**.** Definování kontinua říční krajiny, stanovení šířky krajiny kolem toků k posílení jejich retenční a ekologická funkce.
c. **Kulturně-historické dědictví -** historické cesty, historické struktury krajiny, křížky, kapličky, atd. Poznání historického vývoje území, zaniklé obce, archeologické naleziště, důležitá místa bývalých osídlení staveb, hospodářských i jiných objektů.
d. **Přírodní hodnoty** - ÚSES, NATURA, EVL, mimolesní vegetace, významné stromy, mokřady a jiná cenná společenství. Definování důležitých ploch a objektů lokálního významu a snaha o přiblížení a napojení těchto ploch pro potřeby místních obyvatel.
e. **Hospodářské využití krajiny, zdroje místní energie** – voda, vítr, dřevo, biomasa**.** Definování možností využití místních zdrojů energie.

Krajinný plán bude vypracovaný v rozsahu katastrálního území a pro chápání souvislostí bude graficky interpretován jako jedno území viděné v následujících aspektech:

1. Kompoziční vztahy v krajině
2. Přírodní hodnoty, územní systém ekologické stability
3. Prostupnost v krajině
4. Voda v krajině a říční krajina

Krajinný plán tvoří základní podklad pro vypracování územního plánu obce Vestec.

1.1.5. Spolupráce s veřejností

Součástí krajinného plánu zpracovaného pro území obce Vestec je aktivní spolupráce s místními obyvateli. V tomto směru odráží studie cíle vytyčené Evropskou úmluvou o krajině, kde čteme v článku 1:

a. ***"krajina" znamená část území, tak jak je vnímána obyvatelstvem****, jejíž charakter je výsledkem činnosti a vzájemného působení přírodních a/nebo lidských faktorů;*
b. *"krajinná politika" znamená vyjádření všeobecných zásad, strategií a orientací kompetentními veřejnými orgány, které umožňuje přijetí specifických opatření, zaměřených na ochranu, správu a plánování krajiny;*
c. ***"cílová charakteristika krajiny" znamená přání a požadavky obyvatel*** *týkající se charakteristických rysů krajiny, v níž žijí, formulované pro danou krajinu kompetentními veřejnými orgány;*
d. ***"ochrana krajiny"*** *znamená činnosti směřující k zachování a udržení význačných nebo charakteristických rysů krajiny, odůvodněné její dědičnou hodnotou, vyplývající z její přírodní konfigurace a/nebo z lidské činnosti;*
e. *"**správa krajiny**" znamená činnost, která má, z hlediska udržitelného rozvoje, zajistit pravidelné udržování krajiny s cílem řízení a harmonizace změn, které jsou způsobeny sociálními, hospodářskými a environmentálními procesy;*
f. *"**plánování krajiny**" znamená činnosti s výhledem do budoucna, které mají za cíl zvýšení hodnoty, obnovu nebo vytvoření krajiny.*

D. OBECNÉ ANALÝZY

1. ŠIRŠÍ VZTAHY

Obec Vestec (katastrální území Vestec u Prahy) se nachází v bývalém okrese Praha-západ, ve Středočeském kraji, zhruba 13 km jihovýchodně od centra hlavního města Prahy. Severní hranice k.ú. je zároveň hranicí Středočeského kraje je Prahy.

Výhodná poloha obce v blízkosti hlavního města v minulém desetiletí zapříčinila nebývalý stavební rozvoj v obci. Dopravní spojení s Prahou je možné městkou hromadnou dopravou (nejsnadněji autobusem 15 minut na metro Opatov) nebo autem. Vestec leží na strategické pozici mezi dálnicí D1 východně a Pražským okruhem, tedy rychlostní silnicí R1, která vede na pražskou Ruzyň a dál směrem na Kladno či Plzeň. Vestec se stal oblíbeným místem pro bydlením, ale i významnou příměstskou průmyslovou zónou.

Síť turistických tras KČT řešeným územím vůbec nevede, jelikož komunikace R1 působí v územím jako silná bariéra. Síť cyklotras je značně hustší. Z východu na západ prochází cyklotrasa A50/8100, která je nejdelší cyklotrasou v Praze a okolí. V délce více jak 120 kilometrů tvoří vnější okruh kolem Prahy - Pražské kolo. Trasa prochází okrajovými částmi hlavního města a přilehlými obcemi. Trasa začíná v Klecánkách a končí v Roztokách u Prahy. Dále se na území obce nachází několik cyklostezek, které jsou hojně využívány i pěšími turisty nebo slouží jako vycházkové okruhy. Páteřní stezkou je stezka začínající u vesteckého rybníka vedoucí severně na Kunratice. Z této stezky vedou dvě odbočky na Hrnčíře. Spojením těchto stezek vzniká nejoblíbenější vycházkový okruh. Dále je jako cyklostezka značená cesta do Jesenice, která na území Vestce začíná v ulice Ve Stromkách.

Významným místem nejbližšího okolí je 2,5 km vzdálený Průhonický park, který je oblíbeným místem pro krátkodobou rekreaci.

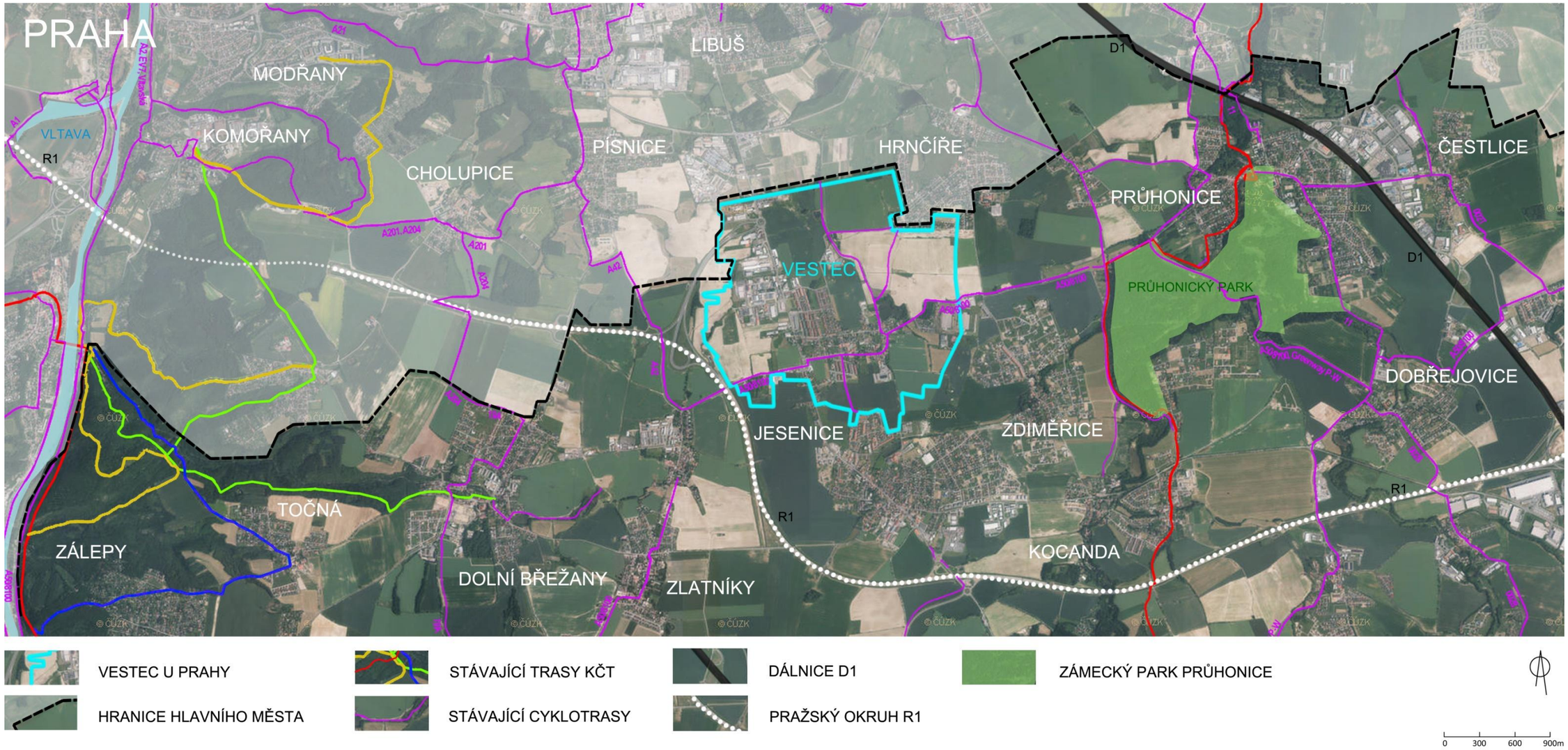

Mapa: 1
Širší vztahy
(Zdroj: www. geoportal.gov.cz - upraveno)

2. PŘÍRODNÍ PODMÍNKY

2.1. Klima

Celé řešené území leží v mírně teplé klimatické oblasti v rámci klimatologického dělení ČR a náleží do klimatického okrsku MT 10, jenž se vyznačuje dlouhým, teplým a mírně suchým létem, poměrně teplým jarem, mírně teplým podzimem a krátkou, mírně teplou a velmi suchou zimou, s krátkým trváním sněhové pokrývky. Průměrná teplota v červenci dosahuje 17 - 18 °C a průměrná teplota v lednu -2 až -3 °C. Průměrný roční úhrn srážek činí 600 – 700 mm. Projevuje se zde srážkový stín Českého lesa. Počet letních dnů je 40 - 50, mrazových dnů 110 - 130 a sněhová pokrývka se zde vyskytuje průměrně 50 - 60 dnů v roce.

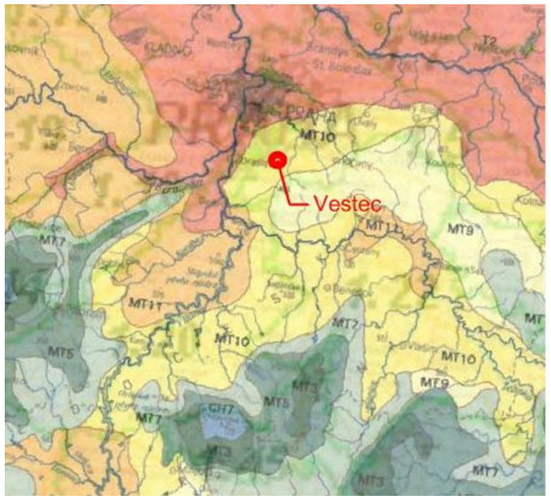

Řešené území

Mírně teplá klimatická oblast MT10

0 20 40 60km

Mapa: 2
Klima v okolí zájmového území
(Zdroj: Quitt, E., 1971: Klimatické oblasti Československa)

2.2. Geomorfologie

Z hlediska geomorfologického členění ČR leží řešené území v okrsku Uhříněveská plošina, náležející do následujících geomorfologických jednotek:

- provincie: Česká vysočina
- subprovincie: Poberounská soustava
- oblast: Brdská oblast
- celek: Pražská plošina
- podcelek: Říčanská plošina
- okrsek: Uhříněveská plošina

Uhříněveská plošina leží v jihovýchodní části Říčanské plošiny. Je to plochá pahorkatina s výškovou členitostí 30 - 75 m, jejíž geologické podloží je tvořeno převážně proterozoickými břidlicemi a droby s vložkami slepenců. Reliéf má charakter tabule ukloněné od jihu k severozápadu až k severovýchodu, je slabě rozčleněný, erozně denudační, s rozsáhlými neogenními zarovnanými povrchy a sprašovými pokryvy a závějemi. Údolí vodních toků jsou zde mělká až středně hluboká. Nejvyšším bodem je vrch V hoře s nadmořskou výškou 392 m n. m. Samotné zájmové území se vyznačuje rovinatým, místy jen velmi mírně svažitým terénem, ukloněným směrem k severu a leží v nadmořské výšce od 300 do 345 m n. m.

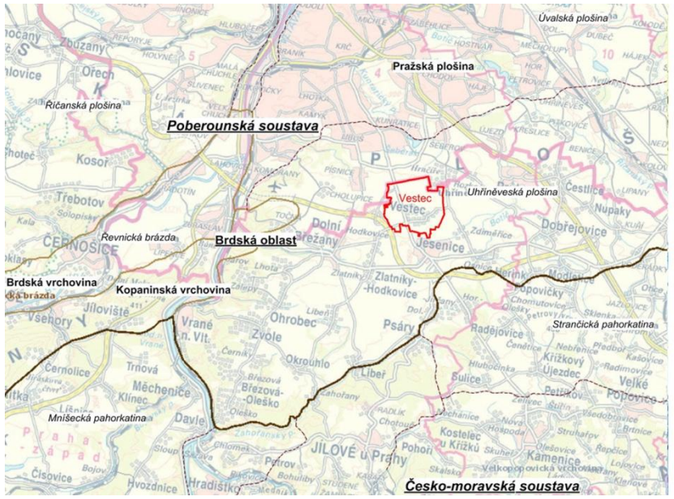

Hranice katastrálního území

0 2000 4000 6000m

Mapa: 3
Geomorfologické členění oblasti, v níž se nachází zájmové území
(Zdroj: www. geoportal.gov.cz)

2.3. Geologické poměry

Geologické podloží zájmového území je tvořeno hlavně přeměněnými proterozoickými sedimenty Barandienu. Jsou to hlavně šedé a šedozelené prachovité a písčité břidlice, prachovce a droby. Časté je jejich střídání ve vrstvách o mocnosti několika cm až několika dm. Tyto komplexy proterozoických sedimentárních hornin dosahují celkové mocnosti mnoha stovek až prvních tisíců metrů. Terénní sníženiny, kterými v minulosti nebo v současnosti protékaly a protékají malé vodní toky jsou vyplněny nivními a smíšenými čtvrtohorními usazeninami (štěrky, písky a jíly). Menší plošina mezi dvěma potoky v severozápadní ní části k. ú. je tvořena hlinito-kamenitým, balvanatým až blokovým sedimentem čtvrtohorního stáří.

Zeminy kvartérního pokryvu jsou relativně málo propustné, v závislosti na proměnlivé příměsi jílové a štěrkové složky. Obecně je možno předpokládat, že propustnost kvartérního pokryvu nepřesáhne 1 . 10-6 m/s, v nižších partiích terénu a údolí vodotečí může být ale propustnost zemin o 1 až 2 řády nižší.

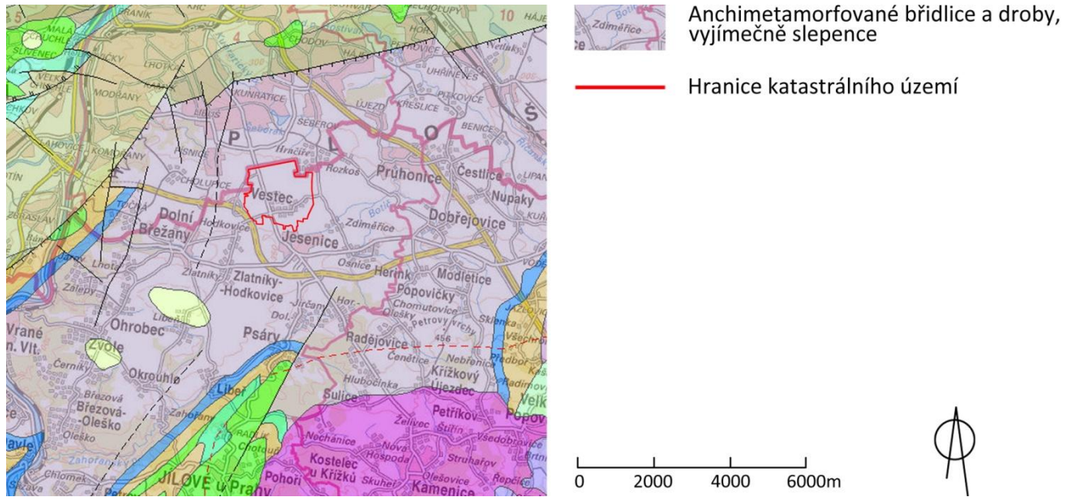

Mapa: 4
Geologická mapa oblasti zájmového území
(Zdroj: www. geoportal.gov.cz)

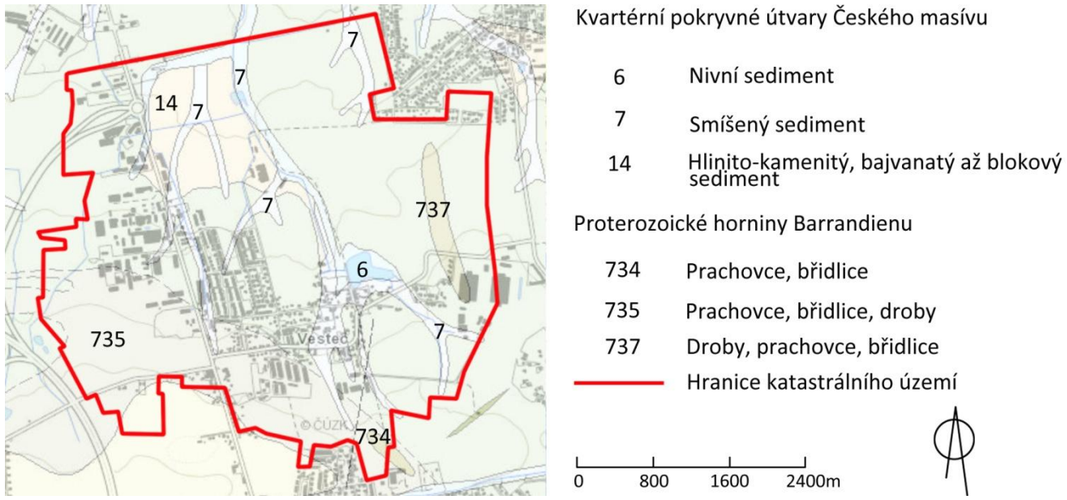

Mapa: 5
Podrobná geologická mapa zájmového území
(Zdroj: www. geology.cz)

2.4. Půdní poměry

Na horninovém podloží, svažitosti terénu a klimatu dané oblasti záleží to, jaká druhy a typy půd se zde vyskytují. V zájmovém území se vyskytují půdy tří základních typů. Převážně jsou to modální kambizemě - neboli hnědé půdy a hnědé půdy oglejené, potom pelické černice a okrajově při jižní hranici k. ú. také modální luvizemě, neboli Illimerizované půdy a illimerizované hnědozemě.

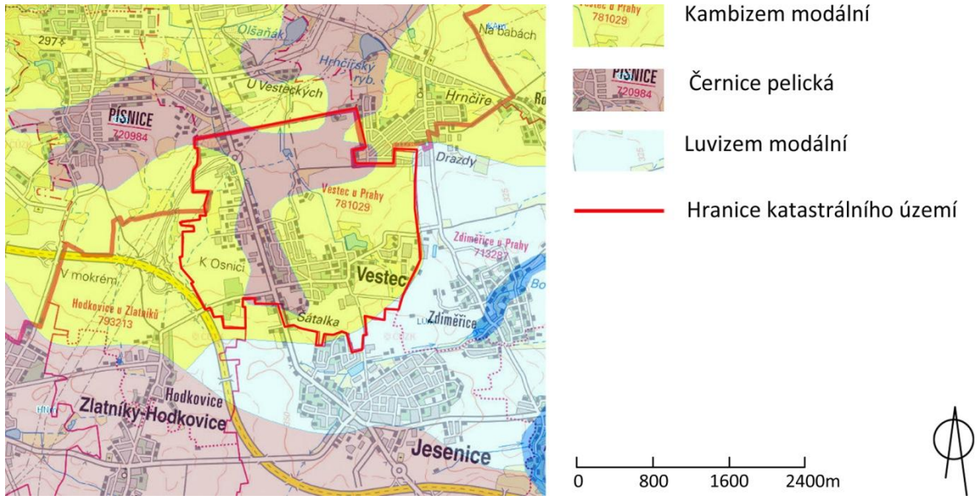

Mapa: 6
Mapa půdních typů vyskytujících se v zájmovém území
(Zdroj: www. geoportal.gov.cz)

Luvizem, též illimerizovaná půda: hlavním půdotvorným procesem je illimerizace (půdotvorný proces při kterém dochází k posunu minerálních koloidů, zejména jílu do hlubších částí profilu), vedlejším může být oglejení. Matečným substrátem jsou nejčastěji sprašové hlíny a smíšené svahoviny. Pod humusovým horizontem je mocný eluviální (vybělený, ochuzený) horizont, dále rezivohnědý iluviální (obohacený) horizont a matečný substrát. Obsah humusu střední, kvalita méně příznivá, půdní reakce obvykle kyselá, sorpční vlastnosti špatné a fyzikální vlastnosti nepříznivé.

Kambizem: hlavním půdotvorným procesem je vnitropůdní zvětrávání. Matečným substrátem jsou téměř všechny horniny skalního podkladu. Pod mělkým humusovým horizontem leží hnědě až rezavohnědě zbarvený horizont zvětrávání, hlouběji méně zvětralá hornina. Obsah humusu kolísá, složení méně kvalitní, půdní reakce je obvykle slabě kyselá až kyselá, sorpční vlastnosti i fyzikální se mění v závislosti na obsahu humusu a zrnitostním složení. V ČR nejrozšířenější půdní typ (45 % zemědělského půdního fondu).

Kambizem, ranker, litozem:Půdní typy s omezenou hloubkou půdního profilu do 30 cm, které se vytvářejí z rozpadů pevných či zpevněných hornin, vyznačující se výraznou skleletovitostí již od povrchu terénu.

Pseudoglej: též oglejená půda, půdní typ na nepropustném podloží, nejčastěji na sprašových hlínách, smíšených svahovinách a jílech. Půdotvorný proces oglejení (proces probíhající při periodickém převlhčování povrchovou vodou. Střídání redukčních a oxidačních pochodů v půdě při jejím převlhčování a vysýchání. Dochází k uvolňování sloučenin železa a v období vyschnutí k jejich shlukování do železitých konkrecí - bročků). Pod humusovým horizontem bělošedý oglejený horizont s rezivými skvrnami a často se znaky iluviace (vybělení, ochuzení), dále rezivo hnědý šedě mramorovaný horizont slabě iluviovaný (obohacený), obsah organických látek poměrně vysoký, půdní reakce kyselá až silně kyselá, sorpční vlastnosti nepříznivé. Znaky oglejení do hloubky ubývají.

Černice: hlavním půdotvorným procesem je humifikace (proces přeměn organických látek v půdě v humus), vedlejším oglejení nebo glejový proces. Nejčastěji na aluviálních vápnitých sedimentech, méně na vápnitých

deluviích, slínech a písčitých substrátech. Mocnější humusový horizont přechází do vápnitého substrátu, množství i kvalita humusu dobrá, neutrální až slabě alkalická půdní reakce, nasycený sorpční komplex, při povrchu příznivé fyzikální vlastnosti.

Glej: vzniká glejovým půdotvorným procesem, pro který je charakteristické stálé zamokření celého půdního profilu nebo alespoň jeho spodní části (nejméně 80 cm pod povrchem) podzemní vodou. Vlivem nadbytku vody v půdě se zpomalují oxidační procesy, což může vyvolat hromadění organických látek v půdě a hromadění nadložního humusu, popř. jeho rašelinění. Šedá, zelená až namodralá barva zeminy ve spodině. Znaky glejového procesu do hloubky přibývají.

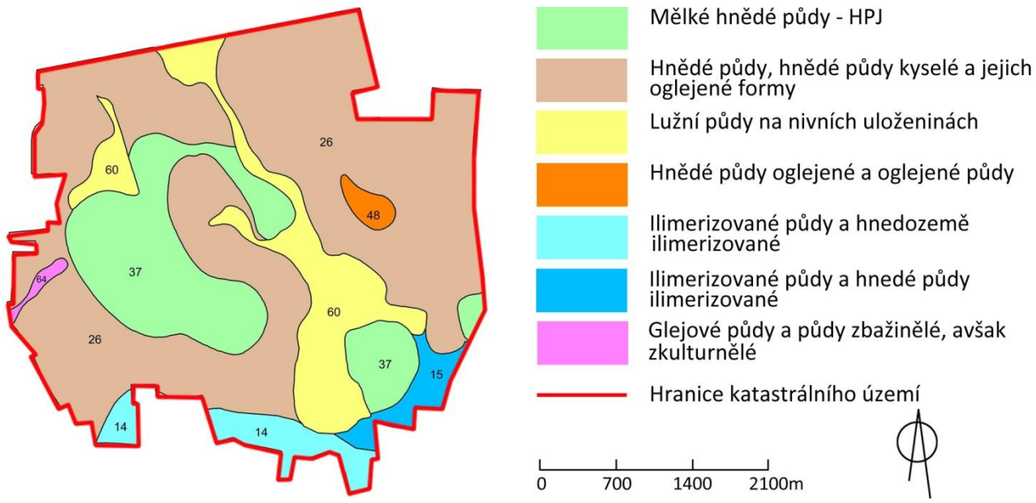

Mapa: 7

Mapa hlavních půdních jednotek vyskytujících se v zájmovém území, odvozených z mapy BPEJ , čísla odpovídají číslům HPJ v předcházejícím přehledu

(zdroj: data VUMOP)

Z mapy bonitovaných půdně ekologických jednotek (BPEJ) lze vyčíst ještě podrobnější charakteristiku a rozšíření hlavních půdních jednotek v zájmovém území (viz následující přehled a mapa; číslo označuje číslo hlavní půdní jednotky - HPJ):

- 14. Luvizemě modální - Illimerizované půdy a hnědozemě, hnědozemě luvické včetně slabě oglejených na sprašových hlínách (prachovicích) nebo na svahových (polygenetických) hlínách s výraznou eolickou příměsí, středně těžké s těžkou spodinou, s příznivými vláhovými poměry
- 15. Luvizemě modální a hnědozemě luvické - hnědé půdy illimerizované, včetně oglejených variet na svahových hlínách s eolickou příměsí, středně těžké až těžké, až středně skeletovité, vláhově příznivé pouze s krátkodobým převlhčením
- 26. Kambizemě modální eubazické a mezobazické - hnědé půdy, hnědé půdy kyselé a jejich slabě oglejené formy na břidlicích, převážně středně těžké, až středně skeletovité, s příznivými Vláhovými poměry
- 37. Kambizemě litické, kambizemě modální, kambizemě rankerové a rankery modální - mělké hnědé půdy na pevných substrátech bez rozlišení, v podorničí od 30 cm silně skeletovité nebo s pevnou horninou, slabě až středně skeletovité, v ornici středně těžké lehčí až lehké, převážně výsušné, závislé na srážkách
- 48. Kambizemě oglejené a pseudogleje modální - hnědé půdy oglejené a oglejené půdy na břidlicích, středně těžké lehčí až středně těžké, bez skeletu až středně skeletovité, se sklonem k dočasnému, převážně jarnímu zamokření
- 60. Černice modální i černice modální karbonátové a černice arenické na nivních uloženinách, spraši i sprašových hlínách, středně těžké, bez skeletu, příznivé vláhové podmínky až mírně vlhčí a černice pelické i černice pelické karbonátové na nivních uloženinách, sprašových hlínách, spraších, jílech i slínech, těžké i velmi těžké, bez skeletu, se sklonem k převlhčení
- 64. Gleje modální, stagnogleje modální a gleje fluvické na svahových hlínách, nivních uloženinách, jílovitých a slínitých materiálech, zkulturněné, s upraveným vodním režimem, středně těžké až velmi těžké, bez skeletu nebo slabě skeletovité.
-

2.5. Vodohospodářské poměry

Zájmové území je nedílnou součástí celku vodního systému České republiky. Dílčí povodí je území, ze kterého veškerý povrchový odtok odtéká sítí vodních toků do určitého místa vodního toku. Obec Vestec se nalézá dle vyhlášky o oblastech povodí v dílčí oblasti povodí Dolní Vltavy - povodí Rokytka a Vltava. V dílčím povodí 3.řádu dle hydrologického čísla pořadí v úseku od Berounky po Rokytku a jejího pravobřežního přítoku Kunratického potoka včetně přítoků

Povodí	Dolní Vltavy
hydrologické číslo povodí	1-12-01
povodí	Rokytka a Vltava
tok	Kunratický potok
hydrologické číslo toku	1-12-01-006

Vodní toky se evidují v rozsahu údajů o jejich názvu, číselném indikátoru, délce, správci a územní identifikaci. Veškeré údaje jsou vedeny v centrální evidenci vodních toků, které jsou součástí Vodohospodářského informačního portálu, jehož gestorem je MZE a MŽP ČR.

Katastrální území obce zahrnuje pramennou část přítoků Kunratického potoka, které jsou označeny číselným indikátorem dle CEVT. Místní názvy jednotlivých přítoků se různí. Dané názvy pro toky uveřejněné na portálu www.cuzk.cz – DIBAVOD v zájmovém území nejsou. Pouze na portálu www.mapy.cz jsou uvedeny názvy, ale opačně uvedené než které jsou běžně používané. Tyto nesprávné názvy byly převzaty pravděpodobně i do územního plánu z roku 2008. Pro krajinný plán a nový územní plán byly převzaty místní názvy získané od zástupce obce, které i navazují na historické prameny. Dále v textu jsou uváděny případné rozpory z jiných pramenů v uváděných názvech.

1-12-01-006 – 31,56 km - Kunratický potok *ID 10100625*- správce – Povodí Vltavy

- Levostranný přítok - Olšanský potok - ID 10262361- v katastru obce pramenná část
- levostranný přítok - Vestecký potok – ID 10256918 - 4,4260 km, správce ostatní - pravděpodobně ČR SPU

  dílčí přítoky Vesteckého potoka

  - ID 10247509 – 0,6190km, správce se neurčuje
  - ID 10256856 – 0,600 km, správce se neurčuje
  - ID 12002076 – 2,70 km, správce se neurčuje

    ID 102280398 – 0,60 km, správce se neurčuje

    ID 12002084 – 0,49 km, správce se neurčuje
  - ID 10262415 – 0,9560 km, správce se neurčuje
  - ID 10280627 – 0,1790 km, správce se neurčuje
  - ID 10242923 – 0,0610 km, správce se neurčuje
  - ID 10259542 – 0,202 km, správce se neurčuje
  - ID 10279644 – 0,0930 km, správce se neurčuje

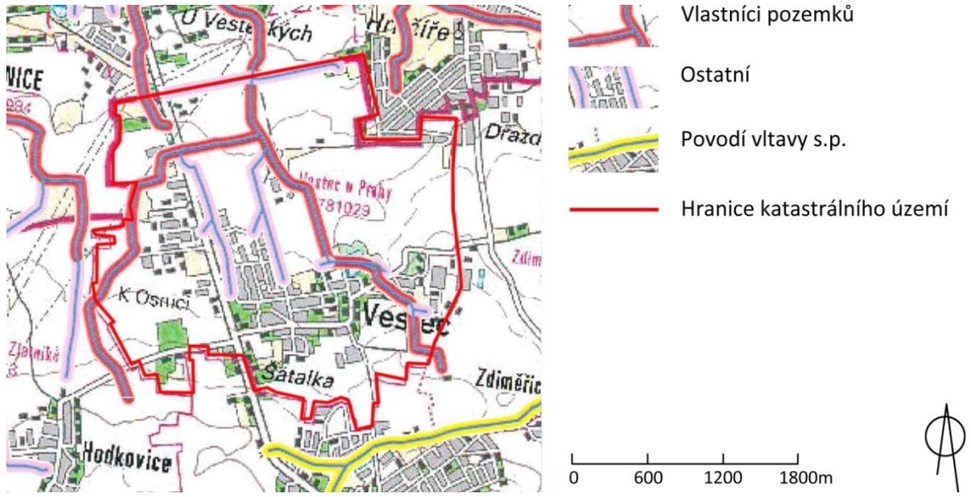

Mapa: 8

Centrální evidence vodních toků

(Zdroj: www.eagry.cz)

2.6. Biogeografie

Zájmové území náleží z hlediska biodeografického členění ČR do Českobrodského bioregionu s označením 1.5. Převažuje v něm slabě teplomilná biota 2. (bukovo-dubového) vegetačního stupně. Biodiversita je zde podprůměrná, exklávních a mezních prvků je velmi málo, vyznívají zde některé západní prvky. Bioregion je z naprosté většiny intezivně zemědělsky využíván, přesto se zde zachovaly unikátní komplexy přirozených částečně podmáčených dubových lesů (Vidrholec) i slabě teplomilná travnatobylinná lada a křoviny v zaříznutých údolích.Zájmové území z hlediska fytogeografie patří leží v mezofytiku, ve fytogeografickém okresu 64. Říčanská plošina (fytogeografický podokres 64a. Průhonická plošina)

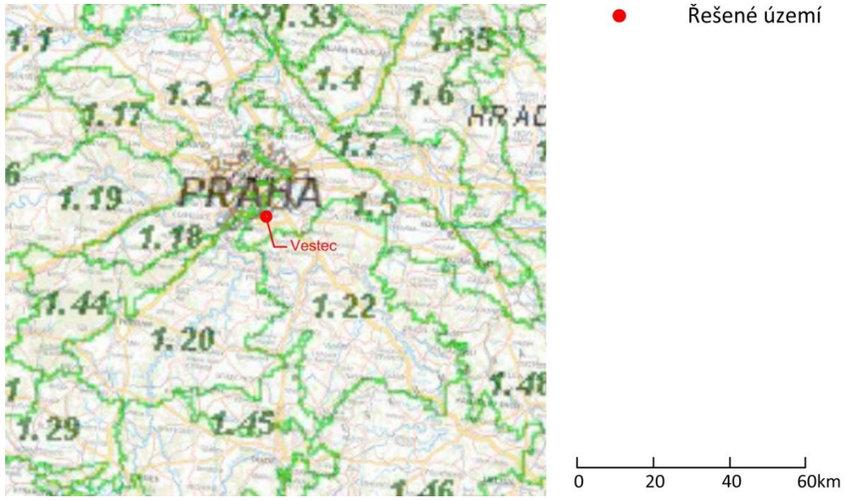

Mapa: 9

Mapa biogeografického členění ČR - bioregiony a poloha zájmového území

(Zdroj: www.herber.kvalitne.cz)

2.7. Flóra

Flóra bioregionu je charakterizována zastoupením hercynské hájové květeny. Lokální mezní prvky nejsou příliš výrazné, jsou reprezentovány některými termofilnějšími druhy těžších půd, exklávní prvky jsou výjimečné. Běžnou hájovou flóru reprezentuje např. sasanka pryskyřníkovitá (*Anemonoides ranunculoides*). Charakteristické jsou druhy těžších půd, zčásti i kontinentálně laděné, např. srpice barvířská (*Serratula tinctoria*), mochna bílá (*Potentilla alba*), ostřice stinná (*Carex umbrosa*), přeslička obrovská (*Equisetum telmateia*), v minulosti nezřídka hvozdík pyšný (*Dianthus superbus*). Mezi termofilními druhy jsou vzácné typy se západní tendencí, jako bělozářka liliovitá (*Anthericum liliago*), hojnější s tendencí kontinentální, např. koniklec luční (*Pulsatilla pratensis*), křivatec český (*Gagea bohemica*), kostřava walliská (*Festuca valesiaca*), oman německý (*Inula germanica*), kavyl Ivanův (*Stipa joannis*), k. vláskovitý (*S. capillata*), zlatovlásek obecný (*Crinitina linosyris*). Výjimečný je výskyt mezofilních druhů, mezi nimiž jsou prvky subatlantské, jako prha chlumní (*Arnica montana*), hadí mord nízký (*Scorzonera humilis*), i druhy boreokontinentální. K nim v minulosti náležela ostřice plstnatoplodá (*Carex lasiocarpa*), o. Hartmanova (*C. hartmanii*), lněnka bezlistenná (*Thesium ebracteatum*), snad i rosnatka okrouhlolistá (*Drosera rotundifolia*), pozoruhodný byl i výskyt druhů, jako zvonečník hlavatý (*Phyteuma orbiculare*), hořepník luční (*Pneumonanthe vulgaris*), upolín evropský (*Trollius altissimus*) aj., dnes většinou rovněž vymizelých.

2.8. Potenciální přirozená vegetace

Řešená lokalita je zařazena do skupiny: **Tilio - Betuletum / Lipová doubrava.**
V okolí 2km se dále nachází tyto typy společenstev:
Melampyro - nemorosi – Carpinetum (Černýšová dubohabřina)
Luzulo albidae - Quercetum petraeae, Abieti - Quercetum (Biková a/nebo jedlová doubrava)

2.8.1. Tilio - betuletum - Lipová doubrava

Lipové doubravy představují dvoupatrové až třípatrové druhově chudší fytocenózy. Jsou okrajovým typem mezotrofních a mezofilních smíšených dubových lesů směrem k acidofilním doubravám. Fyziognomii stromového patra udává dub zimní (Quercus petraea), řidčeji dub letní (Q. robur). Výrazné je zastoupení lípy srdčité (Tilia cordata) v nižší stromové vrstvě. Sporadicky se vyskytují nenáročné listnáče - Betula pendula, Sorbus aucuparia. V bylinném patru převládají trávy (Poa nemoralis, P. angustifolia, Calamagrostis arundinacea, Melica nutans aj.). Časté jsou mezofilní druhy s menšími nároky na trofii půdy. Výskyt Plagiomnium undulatum v mechovém patru je sice téměř pravidelný, jeho dominance je však nepatrná.

<u>Stromy vhodné do stromořadí:</u> *Tilia cordata, Aesculus hippocastanum*
<u>Vhodné dřeviny pro solitérní výsadbu či rozptýlenou zeleň:</u> *Tilia cordata, Quercus petraea, Q. robur, Betula pendula, Sorbus aucuparia, Acer campestre, Carpinus betulus, Cerasus avium, Pinus sylvestris*
<u>Vhodné druhy travin na zatravněná místa:</u> *Agrostis capillaris, Festuca rubra, F. trachyphylla, Poa angustifolia*
<u>Invazní a expanzivní druhy:</u> *Padus serotina, Pinus strobus, Impatiens parviflora, Rubus fruticosus, Calamagrostis epigejos, Convallaria majalis, Reynoutria x bohemica*

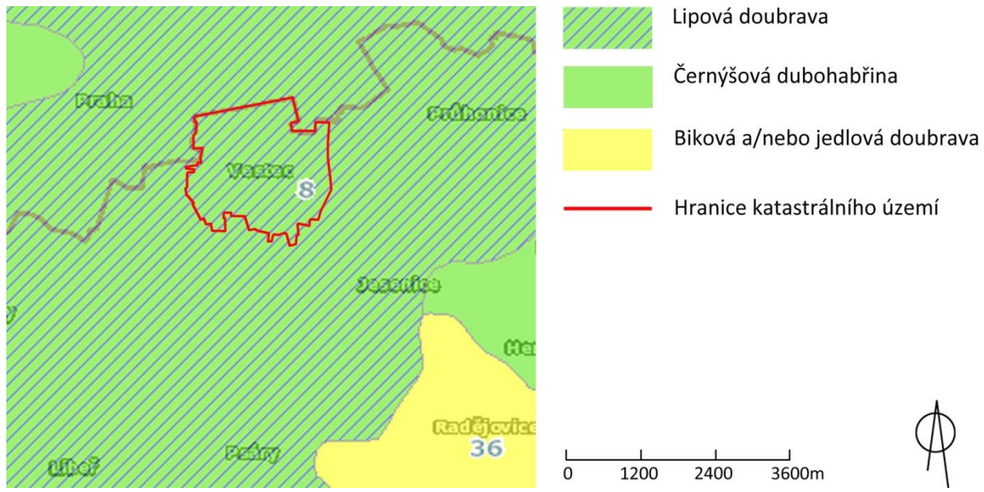

Mapa: 9
Mapa potenciální přirozené vegetace řešené lokality a okolí
(Zdroj: www. geoportal.gov.cz)

2.9. Fauna

Fauna bioregionu je hercynského původu, silně ochuzená, se západními vlivy (ježek západní, ropucha krátkonohá, kobylka *Leptophyes punctatissima*). Převládá otevřená kulturní step (havran polní), do níž jsou vmezeřeny nepatrné zbytky xerotermních společenstev (z měkkýšů např. trojzubka stepní). Do lesnatých stanovišť v mělkých údolích pronikají např. slimáčník táhlý, břehovými porosty podél vod moudivláček lužní.

Významné druhy živočichů jsou**:** Savci: ježek západní (*Erinaceus europaeus*). Ptáci: břehule říční (*Riparia riparia*), moudivláček lužní (*Remiz pendulinus*), havran polní (*Corvus frugilegus*). Obojživelníci: ropucha krátkonohá (*Bufo calamita*), skokan štíhlý (*Rana dalmatina*), mlok skvrnitý (*Salamandra salamandra*). Měkkýši: suchomilka obecná (*Helicella obvia*), s. rýhovaná (*H. striata*), trojzubka stepní (*Chondrula tridens*), slimáčník táhlý (*Semilimax semilimax*). Hmyz: kobylka *Leptophyes punctatissima*.

2.10. Typologie české krajiny

Řešená lokalita je hodnocena jako 3Z2.
V okolí se dále nachází tyto typy krajin:

- 3M2 - 3 - Vrcholně středověká sídelní krajina Hercynika, M - Lesozemědělské krajiny, 2 - Krajiny členitých pahorkatin a vrchovin Hercynika
- 1U0 - 1 -stará sídelním krajina Hercynica a Polonica, U - urbanizované krajiny, 0 - krajiny bez vylišeného reliéfu

2.10.1. 3Z2

3 - vrcholně středověká sídelní krajina Hercynica

Zabírá 3. a většinu 4. vegetačního stupně. Sídelní typy vesnic jsou v naprosté většině tvořeny návesními (a návesními ulicovými) všemi s pravou traťovou plužinou. Pro oblast je typický český a moravský roubený dům. Jde o oblast nepřetržitě osídlenou od vrcholného středověku, tj. od 13. až 14. století. Georeliéf je v naprosté většině tvořen členitými pahorkatinami a plochými vrchovinami. Lesozemědělská krajina, lesní a zemědělská krajina tvoří pouze enklávy.

Z - zemědělské krajiny

Lidskou kultivací silně pozměněný typ krajiny. Lesy zabírají méně než 10% plochy, 90% plochy tvoří zemědělská půda. Krajina s otevřeným pohledovým charakterem

2 - krajiny vrchovin Hercynica

Krajiny členitých pahorkatin a vrchovin Hercynika zabírají 51,34 % území.

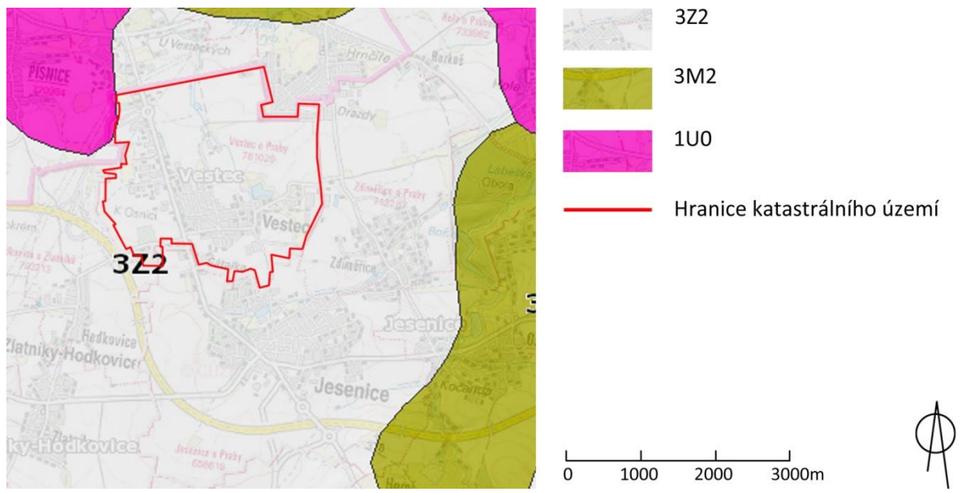

Mapa: 10
Mapa typologie české krajiny
(Zdroj: www. geoportal.gov.cz)

3. KULTURNĚ - HISTORICKÉ VZTAHY

Vestec na rozkládá zhruba jen 13 km jihovýchodně od centra hlavního města Prahy, je tedy k podivu, že jeho nejstarší minulost a historické vztahy a vazby nejsou propojeny právě z Prahou. Dle písemných zpráv je dnes známo, že ve své nejranější historii byl Vestec součástí panství Kosteleckého, což vedlo k tomu, že styky s okolím mířily hlavně jihovýchodním směrem k řece Sázavě. Až v 16. století se zájmy obracejí blíže ku Praze a to díky tomu, že Vestec připadl do majetku zbraslavského kláštеru. Na konci 16. století spadá Vesnice pod břežanské panství. Právě v této době lze předpokládat velký rozvoj statku Šátalka a Drazdy, které pod toto panství patřily. Zároveň lze usuzovat spojení těchto statků mezi sebou, ale i s okolními statky jako statkem Hrnčířích nebo Jesenici. Od roku 1715 přešlo celé dolnobřežanské panství pod pražské arcibiskupství. Spojení Dolních Břežan a pražského arcibiskupství trvalo až do roku 1945.

Spojení s Prahou a důležitost obce jako takové ale nevzrostla jen díky tomu, že se ocitla v područí arcibiskupství pražského. Hlavním důvodem byla zřízení poštovní stezky z Prahy do Vídně roku 1527. Kromě poštovních poslů tudy proudil i dálkový obchod a hostinec na Šátalce se stal poslední zastávkou před Prahou. Ani omezení provozu na poštovní stezce v polovině 18. století neznamenalo omezení pohybu krajem.

Vestec jako vesnice na okraji velkého města se stala přirozeným místem pro pěstování potravin a zásobování Prahy jak se ostatně ukázalo za I. i II. světové války.

Novodobé vazby s Prahou a funkce Vestce jako místa pro příjemné bydlení v dosahu města a průmyslové zóny se začaly více projevovat až v 90. letech v rámci porevolučních změn společnosti. Opravdový stavební boom nastal s přelomem tisíciletí. Rozvoji průmyslové zóny napomáhá i fakt, že severní hranice k.ú. je zároveň hranicí Středočeského kraje a Prahy a tudíž investiční záměry na k.ú. Vestec u Prahy jsou již v rámci kraje Středočeského a přitom v naprosté blízkosti hlavního města.

4. ÚZEMNÍ PLÁN

Územní plán obce Vestec byl vypracován v součinnosti s Krajinným plánem obce Vestec v září 2014. Zadavatelem Územního plánu byla obec Vestec v zastoupení starostou obce , Tiborem Švecem. Projektantem Územního plánu obce Vestec je Atelier Foglar Architects pod vedením architekta Ing. akad. arch. Petra Foglara. Krajinný plán a Územní plán obce Vestec jsou v souladu, nejsou v rozporu, rozporuplné hranice a styčné plochy byly řešeny společně za účasti zpracovatelských týmů krajinného plánu a územního plánu obce Vestec.

4.1. Veřejná prostranství a urbanismus

Hlavní urbanistickou i dopravní osou území je ulice Vídeňská, kterou je navrženo přestavět do podoby příměstského bulváru a tímto podtrhnout její význam a zároveň zlepšit obraz obce v očích jí projíždějících lidí. Vedlejší osu, definující centrum Vestce a provazující jednotlivé funkční pásy, tvoří ulice Vestecká a Hodkovická.

Severojížním směrem je v západní části řešeného území vymezen koridor kapacitní hromadné dopravy, jehož smyslem je užší integrace jižního segmentu pražského zázemí do systému metropolitní dopravy. Na území Vestce jsou navrženy dvě zastávky. Jedna v ulici Hodkovické, navazující na centrum obce. Druhá v ulici Průmyslové. Další paralelní osa území prochází přírodně-rekreačním pásem (střední a východní část území) a je určena především pro chodce a cyklisty.

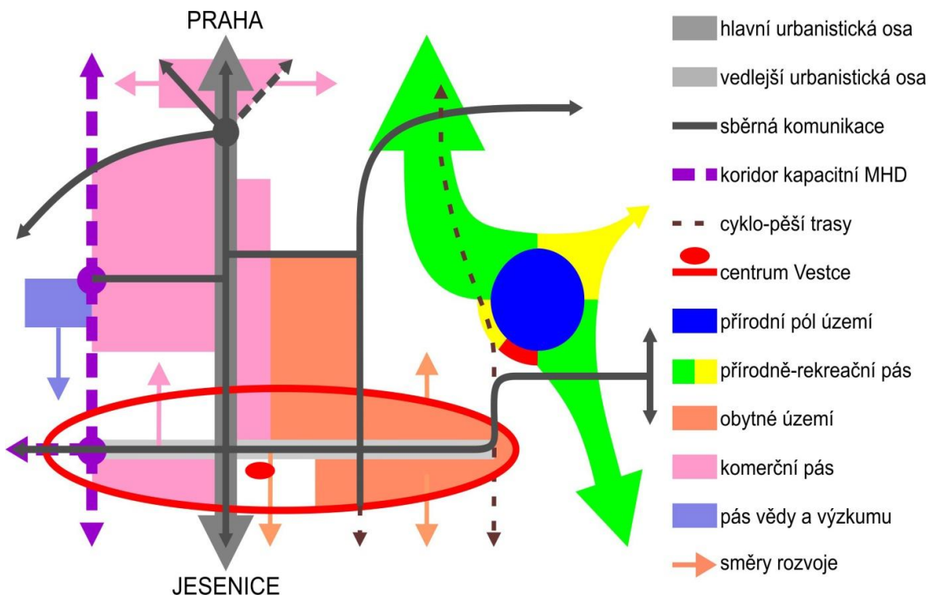

Mapa: 11
Mapa urbanistického schématu obce
(Zdroj: Územní plán obce Vestec)

4.2. Limity území

Územím Vestce je vedena řada regionálně významných vedení technické infrastruktury a je zde i několik obdobně významných areálů technické infrastruktury. Tyto trasy a areály jsou situovány zejména v severozápadní a jihozápadní části území.

4.2.1. Zásobování elektrickou energií

Severozápadním okrajem katastru tak prochází několik nadzemních vedení vysokého a velmi vysokého napětí (400, 220, 110 kV) a je zde situována trafostanice 110/22 kV. Další venkovní vedení 22 kV, napojující na rozvodnou síť jak Vestec, tak okolní obce, jsou vedeny severně a východně od Vestce. Samotné zastavěné území Vestce je na rozvodnou síť napojeno pomocí trafostanic 22/0,4 kV, nacházejících se buď na okrajích sídla, anebo pomocí podzemních kabelů.

4.2.2. Zásobování plynem

V západní a severozápadní části území je veden vysokotlaký (VTL) plynovod od Prahy, který se poblíž silničního okruhu R1 dále větví. Na severním okraji obytného území Vestce se nachází regulační stanice VTL/STL, z níž je plyn pomocí středotlakých plynovodů rozveden po obci.

4.2.3. Zásobování pitnou vodou

Ve východní části území, částečně též na Zdiměřickém katastru, je situován rozsáhlý vodojem, pro Prahu a okolní obce (VDJ Jesenice 2x 100 000 m3, čerpací stanice 150 l/s, úpravna vody), do něhož je štolovým přivaděčem přivedena voda ze Želivky. Odtud je voda rozvedena jak dále do Prahy (vodovodní přivadeč Libuš III DN 2x 1200, ve správě PVK), ale též do Posázaví (Posázavský skupinový vodovod, dálkový řad směr VDJ Libeň a VDJ Pepř, vedená v JV části katastru) a do řady obcí jižně od Prahy (vodovod VOVEVRA). Odbočka z přivaděče Libuš III, vedená podél Vídeňské ul. přivádí vodu do VDJ Vestec 2x 150 m3, z něhož je zásobován jak samotný Vestec, tak je odtud veden zásobní řad dále do VDJ Hodkovice 500 m3 a dalších obcí.

Koncepce rozvoje místního systému zásobování pitnou vodou navazuje na stávající koncepci. Nové vodovodní řady budou umisťovány v rámci uličního prostoru. Jejich konkrétní trasování a technické řešení určí projektová dokumentace. V lokalitách, řešených v rámci regulačních plánů a územních studií, bude zásobování pitnou vodou řešeno napojením na obecní vodovod. Zásobování požární vodou zajišťuje obecní vodovod. Dalším zdrojem požární vody je Vestecký rybník.

4.2.4. Likvidace odpadních vod

Kanalizace splašková

Vestec má vlastní čistírnu odpadních vod (ČOV), umístěnou severně od obce, a připravuje její intenzifikaci. Přečištěné vody jsou vypouštěny do Olšanského potoka. Projektovaná kapacita ČOV je 6017 EO. V roce 2012 bylo na ČOV připojeno 1852 obyvatel a několik komerčních areálů a kapacita čistírny byla téměř vyčerpána (5917 EO).

Na tuto ČOV je pomocí splaškové kanalizace napojeno obytné území severně od ul. Vestecké. Stoky jsou převážně gravitační, ve východní části, díky terénní konfiguraci, doplněné o čerpací stanici (u fotbalového hřiště). Stoková síť je vedena v pozemcích veřejných prostranství. Na stokovou síť budou napojeny jak dosud neodkanalizované části území i všechny rozvojové lokality.Nové kanalizační řady v rozvojových lokalitách bydlení je doporučeno budovat souběžně a současně s novými řady vodovodními. V odůvodněných případech je možné povolit individuální způsob likvidace splaškových vod (např. pomocí domovních mikročistíren či kořenových ČOV).V územích komerční zóny (OK) a vědy a výzkumu (OW) bude splašková kanalizace rozdělena na veřejné stoky a vlastní areálovou kanalizaci. Vypouštění odpadních vod do splaškové kanalizace bude v souladu s kanalizačním řádem ČOV Vestec. V případě stravovacích zařízení bude v těchto objektech zřízena oddílná kanalizace splašková a tuková. Odpadní vody z objektů, které nejsou napojeny na kanalizaci (zejména chatové lokality), jsou sváděny do fekálních jímek a odváženy k likvidaci na ČOV feka-vozy.

Dešťové vody

Dešťová kanalizace je tvořena systémem otevřených a zatrubněných příkopů. Odvádění dešťových vod je do vodotečí Vesteckého a Olšanského potoka. U nové zástavby budou odpadní vody přednostně likvidovány pomocí zasakování na vlastním pozemku. Při větším rozsahu výstavby, zejména při projektové přípravě celků rozvojových ploch je doporučeno zpracování hydrogeologického posouzení místních vsakovacích podmínek, popř. provedení opatření, aby se odtokové poměry území nezměnily, resp.vylepšily.

4.3. Doprava

„Komunikační systém obce je tvořen infrastrukturou ulic a veřejných prostranství, které slouží pro pohyb chodců, cyklistů, automobilů a hromadné dopravy. Dopravní toky, které územím procházejí, významným způsobem ovlivňují jeho fungování, funkční využití i podobu.“(výsledek výzkumu Ing. Pavla Holubce, PhD.)

Vestec se nachází na významné spojnici Prahy s jejím suburbánním zázemím. Z toho vyplývá značná zátěž příslušné dopravní infrastruktury (zejména silnice II/603 – ulice Vídeňské), a negativní dopady na kvalitu životního prostředí v obci. Zároveň však přispívá k rozvoji podnikání a rozvoji pracovních příležitostí.

Územní plán Vestce k dopravě přistupuje následujícím způsobem:

vychází z pásového – liniového uspořádání území, což konkrétně znamená, že intenzita dopravy na Vídeňské ulici je respektována a přestavbou jejího koridoru v příměstský bulvár bude oslaben dosavadní negativní dopravní utilitární ráz.

za účelem zlepšení dopravní dostupnosti širšího spádového území je na západní straně území obce vymezen koridor kapacitní hromadné dopravy, a na druhé straně (při východním okraji obce) jsou vedeny trasy pro dopravu nemotorovou a rekreační; samotnou ulici Vídeňskou je navrženo postupně přestavět do podoby příměstského bulváru, kde bude moci vedle dopravy automobilové koexistovat i doprava cyklistická a pěší

4.3.1. Silniční doprava

Širší dopravní souvislosti

Severozápadní částí katastru obce je veden Vestecký přivaděč, napojující Silniční okruh kolem Prahy (SOKP, Pražský okruh, rychlostní silnice R1) na silnici II/603, která vede od Městského okruhu (Jižní spojky), přes Libuš, Kunratice a Vestec do Jesenice a dále směrem na Jihovýchod (Horní Jirčany, Nová Hospoda, Nespeky), kde se u řeky Sázavy napojuje na silnici I/3. Silnice R1 přebírá významný podíl tranzitní dopravy okolo Prahy, silnice II/603 přebírá vekou část dopravy mezi Prahou a jižním segmentem jejího suburbáního zázemí (doprava z Jesenice, Jirčan, Psár, Jílového, Nové Hospody), ale i z dolního posázaví. Zprovoznění jižní části Pražského okruhu v září roku 2010 zmírnilo ve Vestci zmírnilo intenzitu tranzitní dopravy, nicméně se očekává její další růst.

Koridor Vestecké spojky se již v ÚP Vestce neobjevuje, neboť její trasa byla rozhodnutím Krajského soudu z roku 2013 zrušena. Trasa Vestecké spojky by rovněž byla ve významném konfliktu se zpracovaným Krajinným plánem Vestce a zájmy stabilizace a posílení přírodní složky území.

Místní sběrné komunikace

Jako hlavní sběrné komunikace fungují silnice II. a III. třídy, které zároveň tvoří urbanistické osy (ulice Vídeňská, Vestecká a Hodkovická). Za vedlejší sběrné komunikace jsou považovány ulice Na Spojce, V Jahodárně, Ve Stromkách, Na Průhoně, Průmyslová a v části Hrnčířů ul. V Úhoru. Záměrem obce je přestavba křižovatky Vestecká-K Jahodárně-Ve Stromkách.

4.3.2. Hromadná doprava

Vestec je součástí systému Pražské integrované dopravy (PID). Obec leží na trase následujících autobusových linek: Budějovická (metro C)-Krč-Vestec-Jesenice (a dále do Zdiměřic, Psár a Jílového, Horních Jirčan a Kamenice) a Opatov (metro C)-Hrnčíře- Vestec. V území Vestce je zapracován záměr kapacitní hromadné dopravy, integrované do regionálního dopravního systému. Dříve byl uvažován jako „metrobus“. Je veden v trase při západním okraji obce (navazující na plánovanou výstavbu metra D do Písnice). Rozměry vymezeného koridoru (šířka 25m), ale i poloměry oblouků (min. 100 m) umožňují i začlenění trasy tramvaje. V samotném Vestci je v souvislosti s tímto záměrem řešeno umístění zastávek hromadné dopravy, a to Hodkovická, a Průmyslová.

4.3.3. Doprava cyklistická

Vestcem prochází několik cyklostezek a cyklotras, přičemž další jsou ve stádiu návrhu. Po silnici III/10114 je ve východo-západním směru vedena cyklotrasa 8100/A50 “Pražské kolo“. Od severu (od Kunratic) je, zhruba podél Olšanského potoka, do Vestce vedena nedávno vybudovaná cyklostezka A202. Z ní se odpojují další dvě cyklostezky, propojující Vestec a Hrnčíře, čímž je v severovýchodní části území vytvořen trojúhelník cyklostezek, a tedy i místní okruh v délce 2,5 km. Jižně se pak nachází cyklostezka, propojující Vestec s Jesenicí.

E. DETAILNÍ ANALÝZA ÚZEMÍ

1. PŘÍRODNÍ PRVKY

Dnešní krajina k. ú. Vestec u Prahy je silně pozměněna lidskými zásahy a osídlením, které sahá kontinuálně až několik tisíc let zpátky. Samozřejmě lidská činnost a osídlení v posledních dvou stoletích, resp. v posledních pěti desetiletích měly na rovnováhu mezi přírodními a antropogenními prvky v daném území největší vliv. Vzhledem k vhodným klimatickým, geomorfologickým i půdním podmínkám je téměř celé území, které není zastavěné, intenzivně zemědělsky využívané. Lány orné půdy rozdělují pouze komunikace různých druhů nebo zregulované malé vodní toky a jejich doprovodná vegetace. Ta má obvykle charakter travnatých pásů různé šířky s roztroušenými solitérními dřevinami nebo s menšími dřevinnými porosty a remízky.

1.1. Land use

Mapa využití území, resp. "LandUse" ukazuje rozložení porostů a ploch s různým využitím a funkcí v celém katastrálním území. Na první pohled je patrné, že jasně převládá orná půda (více než polovina zájmového území) a zastavěné území (dohromady pokrývají 84% katastru). Zastavěné území se dále dá rozdělit na zástavbu obytnou, převážně s rodinnými domy se zahradami a se stavbami občanské vybavenosti (škola, školka, hřiště, obecní úřad, malé obchody a soukromé provozovny drobných služeb a další...) a zástavbu průmyslovou, kde převládají velké haly různých provozů, skladů a překladišť, zpevněné plochy a kancelářské a obslužné budovy, příp. i velké budovy obchodů a služeb. Zatímco obytná zástavba se vyznačuje značnou diverzitou a rozdrobeností jednotlivých ploch se značným zastoupením zahrad s vysokou zelení, tak průmyslová zástavba se naopak vyznačuje velkými homogenními plochami, převážně zastavěné a zpevněné plochy, doplněné doprovodnou vegetací různé velikosti, avšak relativně monotonní - převážně travnaté porosty se soliterními dřevinami, nebo souvislé skupiny okrasných keřů. Další plochy jsou pokryté silnicemi a ostatními komunikacemi různých řádů - přibližně 3 % celkové plochy. Pouze zbylých asi 62 ha, tj. 13 % plochy zájmového území pokrývají přírodní prvky a prvky s větším významem pro ekologickou stabilitu krajiny a druhovou rozmanitost místního prostředí. Jsou to louky (28 ha), mokřady (1,6 ha), vodní plochy a toky (7,3 ha), větší zahrady a sady, včetně fotbalového hřiště a okolních porostů (7,4 ha), ladem ležící pozemky s ruderálním porostem a soliterními dřevinami (4 ha) a dřevinné porosty (13,4 ha). Podíl jednotlivých kategorií na celkové ploše katastrálního území Vestec u Prahy (asi 472 ha) ukazuje následující tabulka:

kategorie LandUse - využití území	plocha (ha)	podíl na celkové ploše (%)
orná půda	257	54
obytná zástavba	71	15
průmyslová zástavba	68	14
louky	28	6
dřevinné porosty / mimolesní zeleň	13,4	2,8
silnice I. II. a III. třídy	8,5	1,8
větší zahrady a sady	7,4	1,6
vodní plochy a toky	7,3	1,6
místní komunikace a cyklostezky	6	1,2
lada a ruderální porosty	4	0,9
mokřady	1,6	0,3

Mapa: 12
Mapa Land use (na druhé straně)

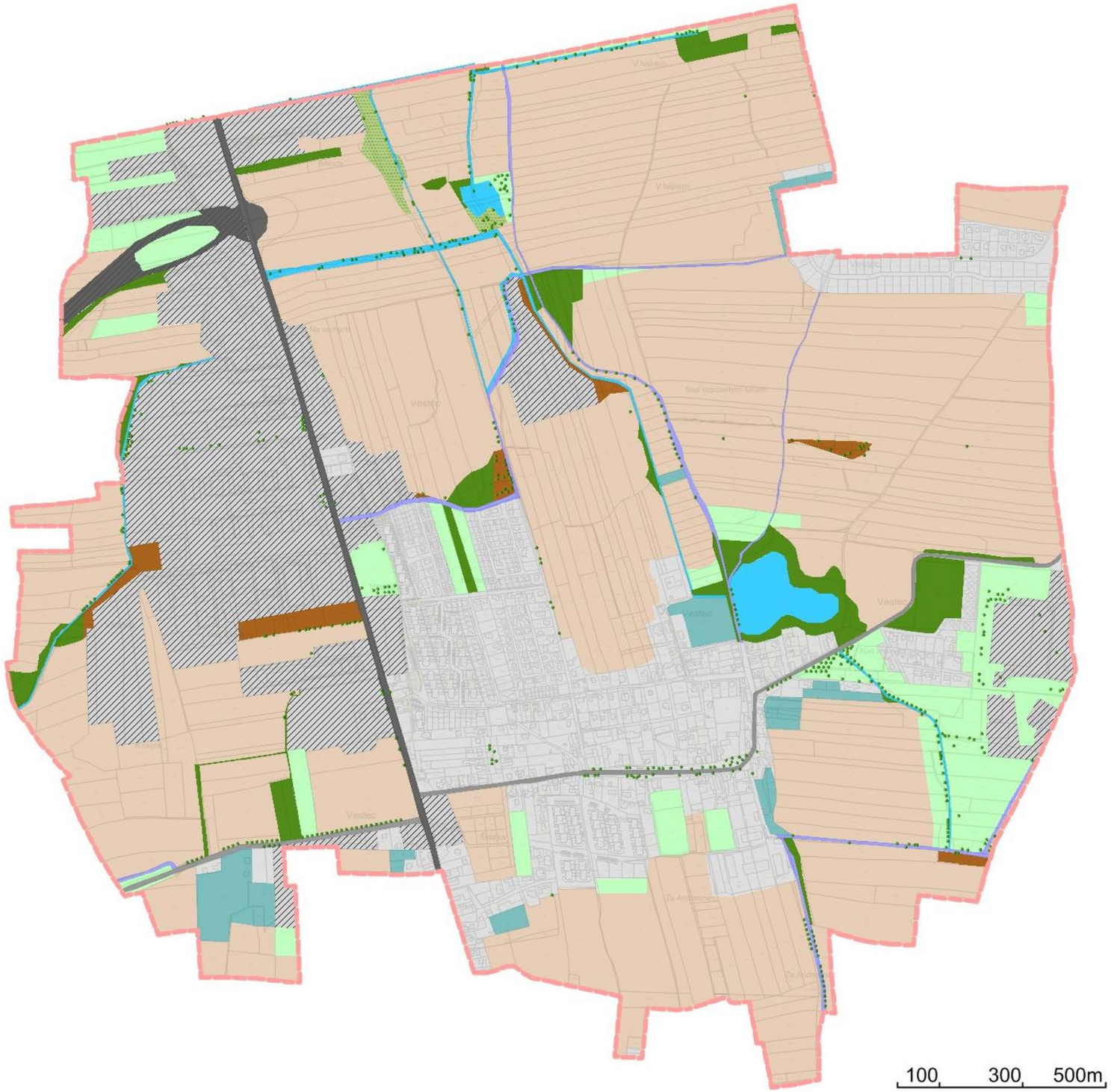

ANALÝZA LAND USE

LEGENDA

- rychlostní silnice a silnice I. třídy
- silnice II. třídy
- silnice III. třídy
- místní a obslužné komunikace, cyklostezky a polní cesty
- průmyslová zástavba a služby
- zastavěné území, obytná zástavba
- orná půda
- trvalý travní porost / louky
- lada / ruderální porost
- zahrady a ovocné sady
- dřevinný porost
- vodní plochy a toky
- mokřady
- soliterní dřeviny, stromořadí a malé skupiny dřevin

1.2. Zemědělství

Většina zemědělsky využívaných ploch je v k. ú. Vestec u Prahy obdělávána jako orná půda. Pouze na několika málo místech, obvykle v blízkosti potoků, jsou zde také pravidelně kosené louky. V severní polovině území jsou tyto louky přihnojované, eutrofizované a intenzivně obhospodařované, v jižní části k.ú. v těsném okolí potoka a zastavěného území jsou louky méně eutrofizované a mají bohatší druhovou skladbu travního a bylinného porostu.

1.3. Lesní vegetace - PUPFL

Co se týká přírodních podmínek zájmového území a určení vegetačního stupně, nachází se zájmové území přímo na rozhraní dvou vegetačních stupňů. Podle určité metodiky je možné zde vymezit 2. bukodubový vegetační stupeň (dle BPEJ, nadmořské výšky a sklonitosti terénu) a dle jiné metodiky a informačních pramenů (AOPK, Zlatník a kol., Culek a kol.) se zájmové území zařazuje do 3. dubobukového vegetačního stupně.

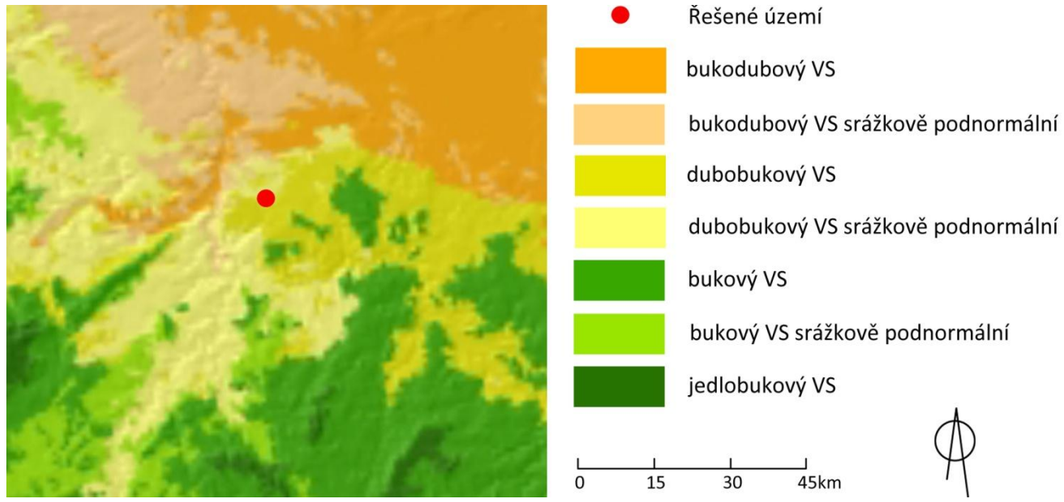

Mapa: 13
Mapa lesních vegetačních stupňů ČR
(Zdroj: Biogeografie - multimediální výuková příručka - www.is.muni.cz, upraveno)

V zájmovém území se vyskytuje pouze jeden pozemek zařazený dle katastru nemovitostí mezi lesní pozemky a to je pozemek bývalého zahradnictví, tzv. Jelínkova zahrada. Leží na okraji zastavěného území obce, resp. uvnitř zastavitelného území obce a má rozlohu přibližně 2 ha. Dnes zde není ani les ani zahradnictví, ale smíšený porost různě vzrostlých, převážně dospělých stromů a keřů mnoha různých druhů. Další informace také viz kapitola Jelínkova zahrada v části Historická analýza.

1.4. Mimolesní vegetace

Velké lány orné půdy a zastavěné plochy nechávají pro mimolesní zeleň v k.ú. Vestec velmi málo životního prostoru. Pomineme-li zeleň soukromých zahrad v zastavěné části obce, pak lze bez nadsázky říci, že vzrostlé stromy a keře a jiné porosty dřevin se v zájmovém území vyskytují velmi sporadicky a jsou vázané téměř výhradně na doprovodnou vegetaci malých vodních toků a ploch nebo nadoprovodnou zeleň komunikací různé velikosti a významu. Právě proto, že jich je v zájmovém území velmi málo, je lze tedy považovat za poměrně velmi vzácné přírodě blízké prvky, které tvoří jakousi zbytkovou kostru rozptýlené mimolesní zeleně a přírodně hodnotných prvků s určitým rozvojovým potenciálem. Pravděpodobně nejhodnotnější je porost olší a ostatních dřevin u východní strany Vesteckého rybníka. Tento porost, ačkoli rozlohou velmi malý, připomíná svým složením a strukturou přirozený lužní les. Stejného významu je také malý remízek u křižovatky dvou místních komunikací / cyklostezek, ležící přibližně uprostřed katastrálního území, kde struktura a druhové složení porostu částečně připomínají společenstvo potenciální přirozené vegetace Lipovou doubravu, charakteristické pro toto území. Dalším hodnotným remízkem nebo skupinou stromů je porost vrb a dalších dřevin u západní hranice katastrálního území, podél potoka.

Pro biodiverzitu i ekologickou stabilitu zájmového území jsou velmi důležité i soliterní stromy a to především stromy vzrostlé a dospělé. Podél silnic, polních cest a malých vodních toků, příp. v bezprostředním okolí vodních ploch se vyskytují další malé a roztroušené porosty a skupiny různých druhů stromů a keřů nebo i malé plošky neobhospodařovaných pozemků s bohatými bylinotravinnými společenstvy.

Na několika menších plochách se vyskytují louky a trvalé travní porosty, které v severní části k.ú vykazují známky přihnojování, eutrofizace a intenzivního obhospodařování a naopak v jihovýchodní části k.ú. mají poměrně bohatou druhovou skladbu a lze je považovat za velmi hodnotné prvky z hlediska biologické rozmanitosti, ekologické stability i ochrany proti vodní erozi.

Na veřejných prostranstvích v zastavěné části obce se vyskytují hlavně travnaté plochy se vzrostlými stromy a moderní skupinové výsadby keřů, domácích i introdukovaných.

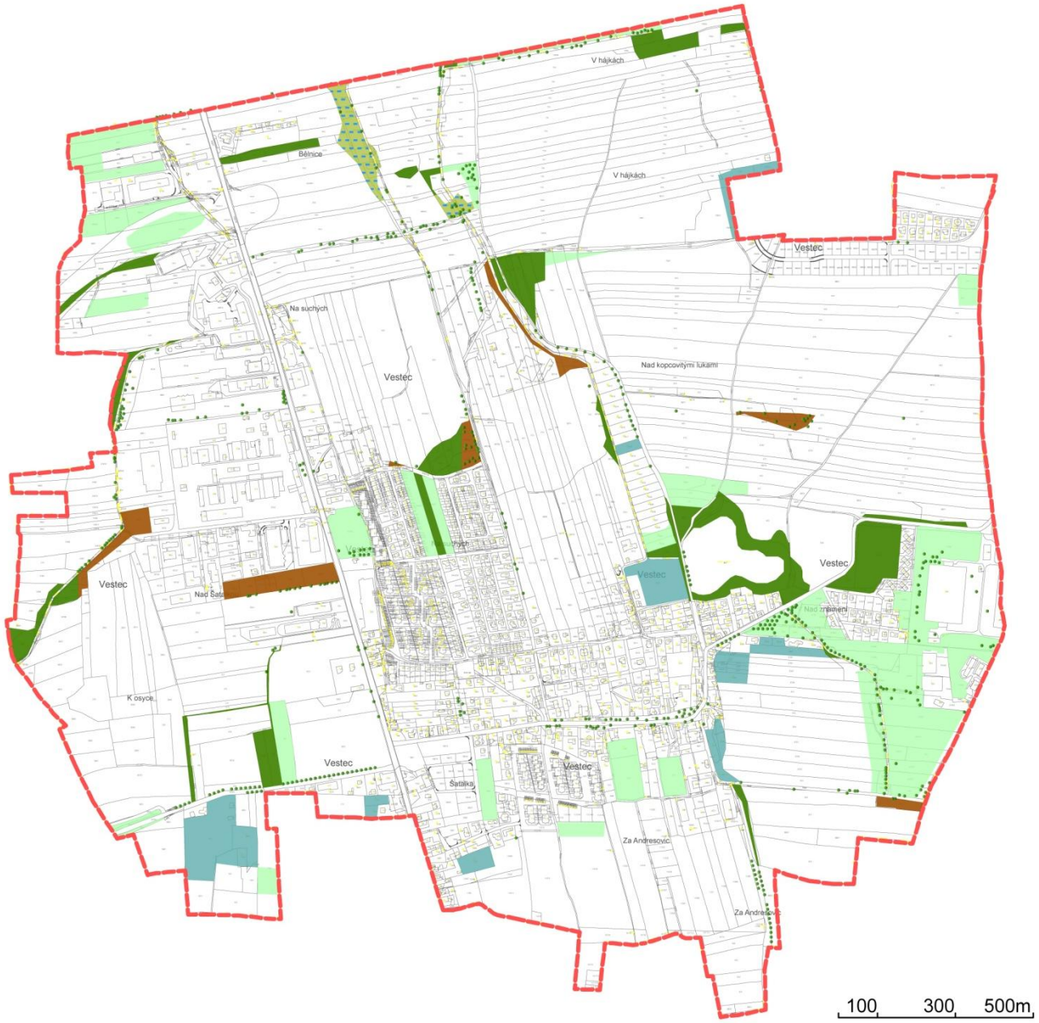

ANALÝZA MIMOLESNÍ VEGETACE

LEGENDA

- dřevinný porost
- trvalý travní porost / louky
- mokřady
- lada / ruderální porost
- zahrady a ovocné sady
- soliterní dřeviny, stromořadí a malé skupiny dřevin

Mapa: 14
Mapa lesních vegetačních stupňů ČR
(Zdroj: Biogeografie - multimediální výuková příručka - www.is.muni.cz, upraveno)

1.5. Ochrana přírody

V k. ú. Vestec se nevyskytují v současnosti žádná zvláště chráněná území přírody ani žádné evropsky významné lokality sítě NATURA 2000. Avšak vymezené skladebné části územního systému ekologické stability krajiny (USES) jsou chráněné stejně jako dřeviny rostoucí mimo les podle zákona č. 114/92 Sb. O ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů. Niva Vesteckého potoka může být chápána jako významný krajinný prvek podle zákona č. 114/92 Sb.. Přírodní a přírodě blízké prvky, především vodní plochy a jejich okolí a vznikající mokřady a porosty vzrostlých stromů mohou poskytovat vhodné prostředí a útočiště pro jednotlivé chráněné a ohrožené druhy živočichů a rostlin, které mohou dané prostředí využívat buď celoročně nebo během sezonní migrace. K přesnému zjištění přítomnosti konkrétních chráněných druhů by bylo potřeba provést podrobnější biologické terénní průzkumy.

1.6. Přírodní biotopy

Čistě přírodní biotopy se v zájmovém území díky silnému antropogennímu zatížení nevyskytují, ale je zde několik různě velkých ploch s přírodě blízkou vegetací. Jsou to „Ekologicky významné segmenty krajiny“ vymezené v rámci mapování krajiny při vymezování kostry ekologické stability krajiny a plánu ÚSES:

Tabulka stávajících ekologicky významných segmentů krajiny (EVSK):

číslo prvku	popis
1	rybník s doprovodnými břehovými porosty; okolo hráze na západní straně je celá plocha hojně využívána lidmi k rekreaci a odpočinku a tomu odpovídá i úprava ploch; na východní a severní straně naopak je jen malý pohyb lidí a vegetační porost zde má charakter přírodě blízkého lužního lesa s olší a vrbou a dalšími domácími druhy dřevin flora: OL, VBK, VBJ, VBX, LP, DB, JS, JVM, JVK, BO, TŘ, STŘ, HL, BRS, RIB, OST, plicník, pryskyřník, hluchavka a další
2	listnatý remízek se vzrostlými stromy a keřovým patrem, z východní strany ohraničený malým vodním tokem a navezeným návrším zeminy ze stavby rodinných domů, které je porotlé ruderální vegetací, bylinami, keři a náletovými stromy; některé topoly se již rozpadají flora: TOC, VBJ, VBX, LP, JS, PTZ, JVK, TŘ, HL, TR, RŮ, B,
3	Smíšený remízek se vzrostlými stromy a další přírodě blízkou vegetací mezi potokem a polem orné půdy; částí prochází nová cyklostezka; u potoka je vypouštěcí voliera pro bažanty, koryto potoka bylo v minulosti zpevněné, dnes má částečně porušené zpevnění a břehy začínají mít přirozený charakter; flora: DB, LP, BO, JS, PTZ, OL, SM, TOC, TR, RŮ, B, ruderál v bylinném patře: kopřiva, kerblík, svízel přítula, bolševník obrovský, česnáček, hluchavka fauna: bažant, kos, pěnice černohlavá, sýkory, zajíc, srnec, ...
4	retenční malá vodní nádrž s ostrůvkem – umělé břehy, avšak dobře vyvinutý přírodě blízký litorál

	flora: VBJ, PTZ, KAT, OL, JVK, TO, RŮ, KRO, bylinné patro: orobinec, chrastice, sítina, a další fauna: kachny březňačky, lyska, vrabec polní, a další
5	bývalá cihelna, dnes remízek uprostřed orné půdy s vzrostlými stromy a malou tůní stojaté vody, jež pomalu zarůstá bylinnou vgetací; mnohé stromu jsou staré a usychající; hustý keřový podrost; hnízdiště a úkryt pro ptáky a další živočichy, rozpadající se topoly - hnízdní stromy pro špačky a další ptáky flora: TOC, VBB, VBK, DB, JS, OST, BZ, RŮ, HL, JVK, PM fauna: hnízdící špačci, sýkory
6	přírodě blízké břehové porosty vrb a olší podél potoka, v podrostu ruderální byliny potok regulován avšak na některých místech má již opět přirozené břehy

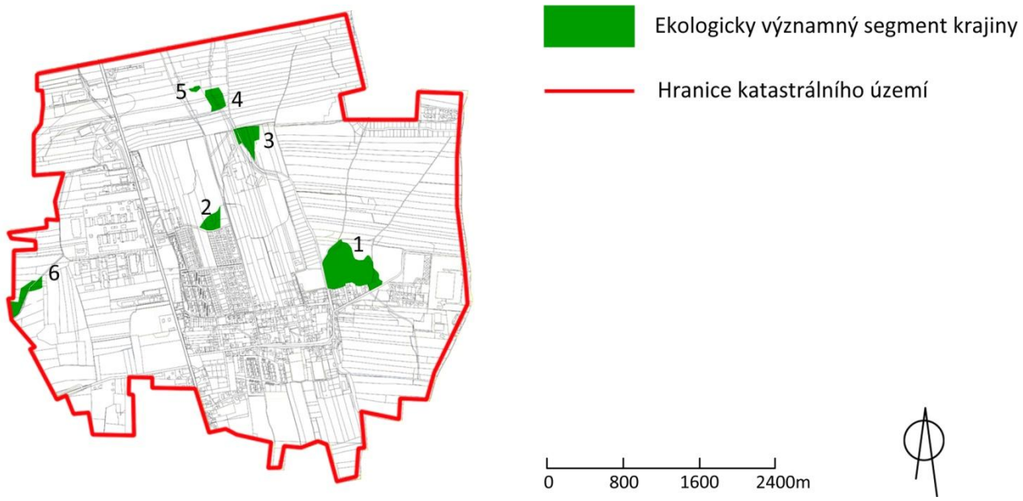

Mapa: 15
Mapa ekologicky významných segmentů krajiny

1.7. ÚSES

Územní systém ekologické stability, jehož skladebné prvky (biocentra a biokoridory) by měly tvořit kostru ekologické stability krajiny - propojenou síť přírodě blízkých a přírodních ploch umožňujících dlouhodobou existenci a migraci množství původních druhů rostlin a živočichů je v současné podobě v k. ú. Vestec nefunkční. Sestává v současné době ze tří lokálních biocenter a čtyř lokálních biokoridorů. Všechna v současnosti vymezená biocentra jsou však funkční pouze z menší části a větší část plochy, kterou pokrývají je dnes vužívána jako orná půda. Stejně tak všechny čtyři vymezené biokoridory sice vedou podél vodních toků nebo podél travnatých pásů, avšak jejich šířka zdaleka nedosahuje minimálních parametrů pro tyto druhy biokoridorů tak, aby mohly účinně plnit svou funkci v krajině. Jeden biokoridor vedoucí v severojižním směru severně od Vesteckého rybníka je velmi dlouhý a bez dalšího vloženého biocentra je tedy vymezený nevhodně. Stejně tak nevhodně vymezený je i další biokoridor procházející od potoka západovýchodním směrem skrz území průmyslové zástavby po terestrické linii a nerespektuje průběh vodního toku. Interakční prvky nejsou v původním systému USES vymezeny žádné. Z těchto skutečností vyplývá, že v současnosti je systém ÚSES v k.ú. Vestec jako takový nefunkční a zcela nevyhovující.

viz. samostatná příloha B ÚSES

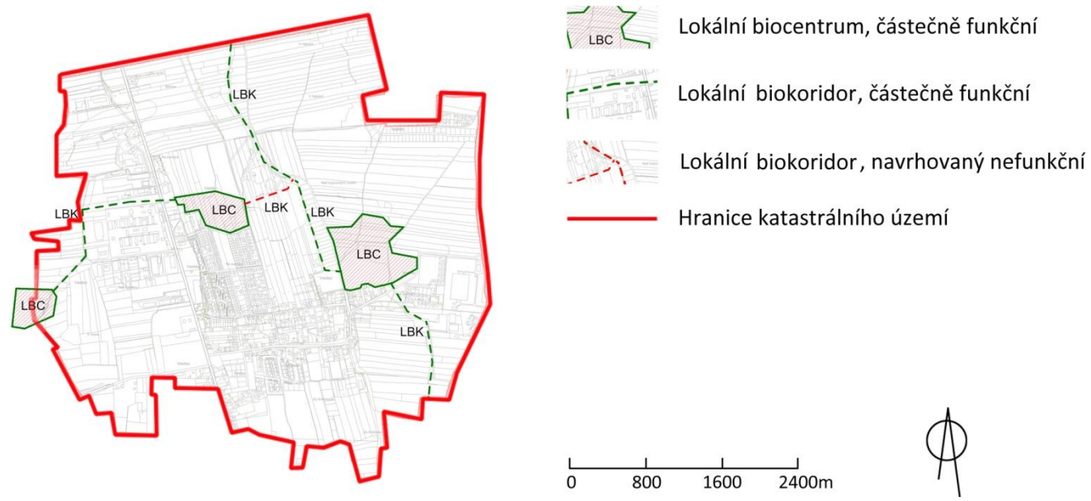

Mapa: 16
Stávající řešení ÚSES

1.8. Závěry vyplývající z analýzy přírodních prvků

V současné době je plošné zastoupení přírodních a přírodě blízkých prvků v krajině k. ú. Vestec velmi malé až nevýznamné a prvky, které zde jsou, mohou při jakékoli další antropogenní zátěži ztratit svou zbytkovou hodnotu, funkci a význam. Zároveň je nutné konstatovat, že jednotlivé přírodě blízké prvky jsou v současnosti od sebe izolovány a nevytváří žádný propojený celek. Nicméně, pokud bude nastaven management území tak, že přírodní prvky se budou chránit a případně obnovovat a rozšiřovat (což je také jedním z cílů předkládaného krajinného plánu), tak i tyto v současnosti malé "střípky přírody" uprostřed industrializované, zastavěné a člověkem značně pozměněné a intenzivně využívané krajiny mají velký potenciál stát se malými centry biodiverzity a ekologické stability pro celé zájmové území i širší okolí.

2. HYDROLOGICKÝ REŽIM – současný stav

2.1. Rybníky

Rybník Vestecký (rozpor v názvu toku - v Manipulačním řádu je uveden název toku - Vestecký potok)

Olšanský potok - ID - 10256918 kod správce 10 – ostatní správce

Číslo hydrologického povodí 1-12-01-006
Správce toku - ČR -SPU
Správce povodí – Povodí Vltavy – závod Dolní Vltava
Profil hráze Vesteckého rybníka

Plocha povodí	0,725 km^2
Průměrná dlouhodobá roční výška srážek	550 mm
Průměrný dlouhodobý roční průtok	2,2 l/s
Minimální odtok z nádrže Q_{330d}	0,5 l/s

N – leté průtoky

1	2	5	10	20	50	100	třída
0,2	0,4	0,8	1,2	1,7	2,5	3,3	IV.

M – denní průtoky

30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	355	364	třída
5,0	3,5	3,0	2,5	2,0	1,5	1,5	1,0	1,0	0,5	0,5	0,5	0,0	IV IV.

typ	Průtočný rybník, zemní hráz
Plocha hladiny při H_{nor}	3,20 ha
Objem při H norm	35.800 m^3
Plocha hladiny při H_{max}	4,00 ha
Objem vody při H_{max}	49.500 m^3
Kota hráze	322,35 mnm
Kota normální hladiny	321,70 mnm
Kota bezpečnostního přelivu	321,70 mnm
Kota max hladiny	322,10 mnm

Účel rybníka podle důležitosti:

1 akumulační - zadržení vody v krajině
2 ekologický a krajinotvorný
3 rybochovný
4 požární záloha
5 závlahy pro sportovní areál

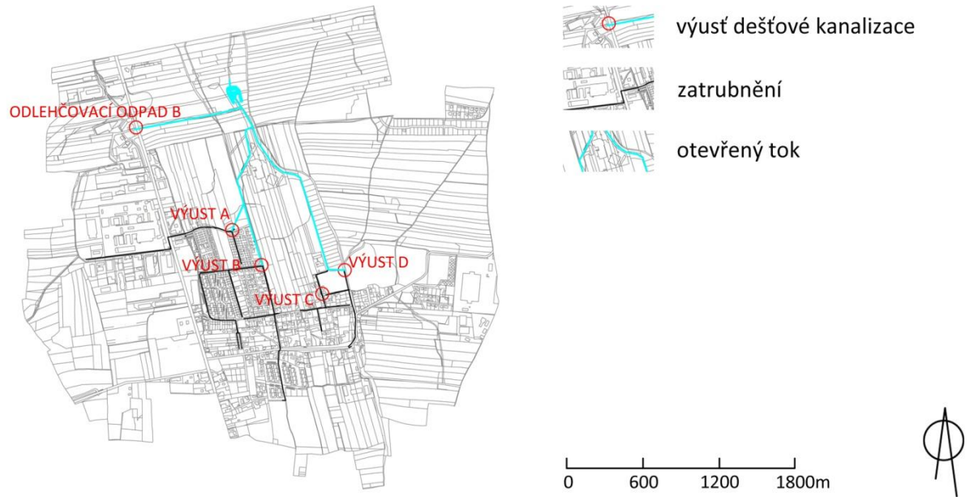

Mapa: 17
Schéma výustí dešťové kanalizace

Hydrotechnické údaje retenční nádrže - Návrhové přítokové množství vod (M1:5000)
Zdroj: Provozní a manipulační řád pro retenční nádrž na Vesteckém potoce v ku Vestec (rozpor mezi názvem toku)

Výust dešťové kanalizace A – odtok 2.562,1 l/s
Odtok lapol 60 l/s
Výust dešťové kanalizace B – odtok 1.189,40 l/s,
Odtok lapol 30 l/s
Výust dešťové kanalizace C– odtok 810,70 l/s,
Odtok lapol 20 l/s
Výust dešťové kanalizace D – odtok 696,80 l/s,
Odtok lapol 20 l/s

Odlehčovací odpad B – odlehčení Hodkovického odpadu – odtok 2.000,0 l/s

Dle výpočtů do nádrže přitéká 7,369 m^3/s. Doba plnění po kotu bezpečnostního přelivu 305,80 je 18 min. Po překročení této doby dojde k odtoku vody přes bezpečnostní přeliv s délkou přepadové hrany 6,0 m.

2.2. Potoky

Popis jednotlivých toků z pohledu důležitosti v daném katastru obce – popis je řešen ve směru toku vody.

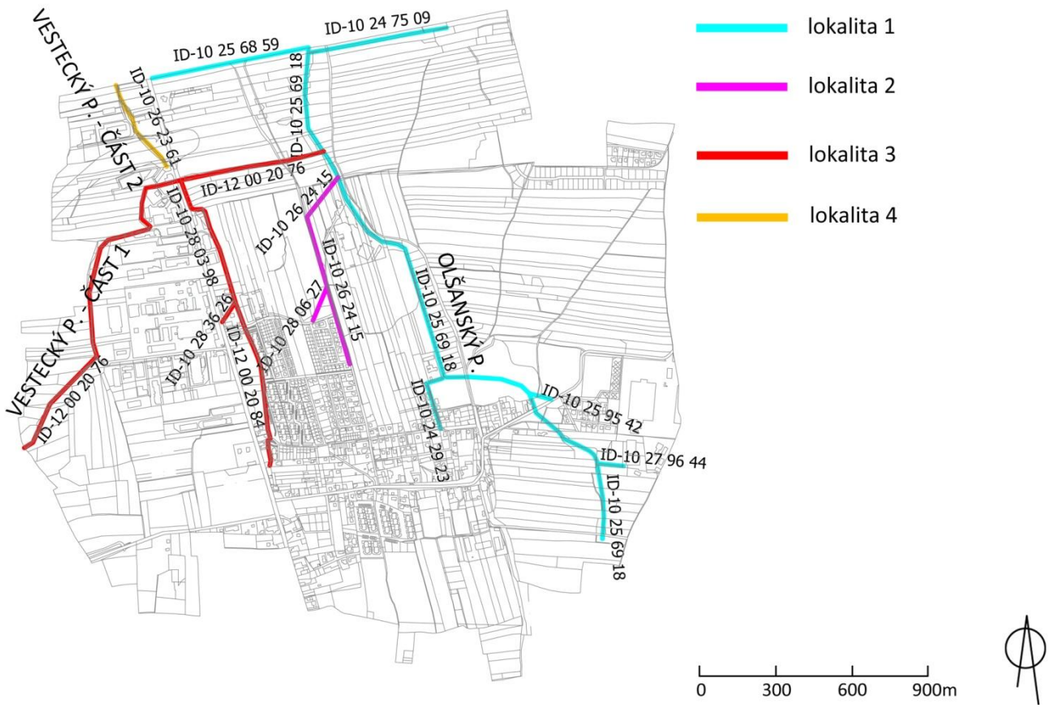

Mapa: 18
Rozdělení toků do lokalit dle důležitosti

Místní názvy jednotlivých přítoků se různí. Pro přehlednost byly pro krajinný plán převzaty místní názvy získaných od zástupce obce. V mapových podkladech „Územního plánu SÍDELNÍHO ÚTVARU Vestec – 3 Vodní hospodářství“ jsou názvy opačné. Zároveň centrální evidence toků zohlednila do přiřazení ID i nový stav kdy výstavbou přivaděče došlo k rozdělení Vesteckého potoka na část 1 a 2, kdy část1 byla přesměrována pomocí odlehčovacího kanálu přímo do Olšanského potoka.

Hlavní – páteřní - je **Olšanský potok** – ID 10256918 pramenní v JV části katastru (lokalita 1). Pokračuje jako otevřené upravené koryto s doprovodnou zelení, které je směrově napřímené, zahloubené se zpevněným dnem a plní funkci rychlého odvedení povrchové a popřípadě drenážní vody ze zájmového území s jedním pravostranným přítokem – ID 10279644 –otevřené koryto s doprovodnou zelení - v letním období bez trvalých průtoků .

Dále potok protéká Vesteckým rybníkem, do kterého zároveň přitéká pravostranný přítok – ID 10259542 – otevřené koryto. Olšanský potok pod rybníkem pokračuje podél školky opět jako upravené koryto převážně s nízkým vodním sloupcem v korytě (cca 0,2- 0,4 cm), s hloubkou cca 1,2 m a s minimálními podmínkami pro rozvoj vodních organismů. V prostoru nad školkou je zaústěn levostranný přítok ID 10242923, který je zatrubněn a plní hlavně funkci dešťové kanalizace z části obce.

Koryto až ke průmyslovému objektu Mrazírna AGRO Jesenice je upravené s převážně nízkým vodním sloupcem, bez významných výmolů. Podél vlastního objektu se objevují již první nátrže a zároveň stopy po půdní erozi z pravostranného pozemku po směru toku vody, kdy pozemek je skoro bez humózní vrstvy (ornice).

U ČOV

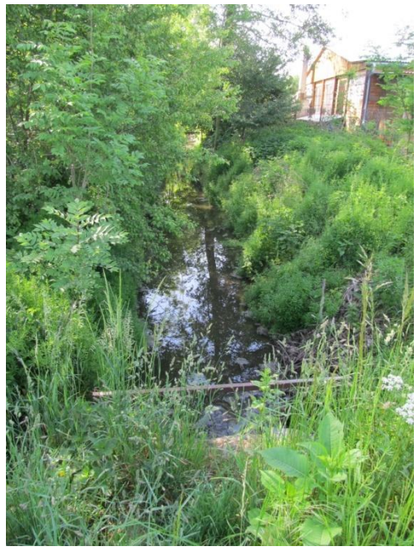

pod ČOV soutok

Pod objektem ČOV přitéká levostranný přítok ID 10262415 (z lokality 2). Před retenční nádrží je do toku zaústěn levostranný přítok z průmyslové zóny ID 12002076 s dílčími přítoky ID 10280398 a ID12002084 - přítoky z obytné zóny (upravené, převážně zatrubněné). Dále koryto protéká retenční nádrží, kde dochází k částečnému zpomalení přívalových průtoků (cca 20 min). Pod nádrží pokračuje jako upravené koryto s doprovodnou zelení. Na hranici katastru přitékají levostranný přítok ID 10256856 otevřené koryto s vydluženou hladinou vody. Koryto prochází samovolnou revitalizací.

A pravostranný přítok ID 10247509 - otevřené napřímené koryto s jednostrannou doprovodnou zelení a výkopky na břehu bránící plynulému navázání toku na okolní terén a neumožňuje přirozený rozliv. V korytě začíná probíhat samovolná revitalizace.

Ve druhém pořadí důležitosti je **levostranný bezejmenný přítok Olšanského potoka** – ID 10262415 – jedná se o upravený tok, jehož trasa byla změněna podél nové komunikace - lokalita 2.

Slouží jednak k odvedení běžných průtoků (trvalý průtok čisté vody), ale hlavně k odvedení dešťových vod ze střední části nové výstavby. Koryto vlivem nárazových vysokých průtoků v období dešťů je místy již s velkými nátržemi a dochází ke stálému prohlubování a odnosu zeminy směrem k soutoku u ČOV a následně do retenční nádrže. Pod zástavbou se do toku zaúsťuje pravostranný tok ID 10280627, který je v části souběžné se zástavbou zatrubněn a plní funkci odvádění dešťových vod obytné části.

Třetí povodí tvoří **levostranný přítok Olšanského potoka,** který je zaústěný nad retenční nádrží – lokalita 3. Část hlavního toku ID 12002076 od přítoku ke křížení s Vídeňskou silnicí byla vybudována jako odlehčovací kanál při výstavbě přivaděče. Jedná se o meandrující otevřené koryto s výkopkem na břehu, bez možnosti přirozeného rozlivu.

Pohled na tok ID 1200206

meandrující koryto

Nad Vídeňskou silnicí, s místním názvem Vestecký potok, prochází podél průmyslové zóny a zde si žije svým vlastním životem. Z pravé strany je doprovázen masivní výstavbou a tím se vytváří samostatné uzavřené území s částečnou doprovodnou zelení. U Vídeňské ulice je zaústěn levostranný přítok ID 10280398, který je zatrubněn a dále je do něho zaústěn levostranný přítok ID12002084 Jako otevřené upravené napřímené zpevněné koryto, které protéká zástavbou rodinných domů.

Čtvrté povodí tvoří **zbylá část Vesteckého potoka** – ID 10262361, jedná se o zbytek toku, který byl rozdělen výstavbou přivaděče. Koryto v prostoru pod přivaděče je zatrubněn a dále pokračuje v průmyslové zóně – (lokalita 4). Jedná se o otevřené koryto, které z části protéká mezi zemědělskými pozemky a v trase mezi zástavbou má místy opěrné zdi podél břehů.

2.3. Meliorace

Zájmové území je intenzivně obhospodařováno převážně plodinami náchylnými k vodní erozi. Původní meandrující koryta potoků byly v rámci odvodnění upraveny – narovnány a prohloubeny pro odvedení drenážní vody z navazujících pozemků. Odvodnění bylo prováděno v 60. - 70. letech minulého století. Vlastní drenáž je v majetku vlastníka pozemku, kde je uložena. Trubní vedení od profilu DN 300 je ve vlastnictví státu – a ve správě ČR – SPÚ OSVT Praha. Pozemek mezi lokalitou 2 a 3 je opatřen zařízením na závlahu, ale v současné době není prakticky využívána

2.4. Vodní eroze

Území je převážně ohroženo břehovou erozí způsobenou zvýšenými a nárazovými průtoky v korytech při přívalových deštích, které způsobují zvýšenou erozní činnost - vymílání

2.5. Závěry vyplývající z analýzy hydrologického režimu:

Jednoznačný závěr : území má prakticky nulové přirozené schopnosti zadržet a akumulovat povrchovou vodu. Základní myšlenka stávajícího řešení dešťových vod v řešeném území je odvést veškeré vody, které zde spadnou do spodní části povodí bez ohledu na další následky v dolních částech toku.

3. HISTORICKÁ GENEZE ÚZEMÍ

3.1. Historický vývoj území

Kdy vznikla ves Vestec není známo, ale první doložená písemná zmínka je datována k 10. lednu 1360, kdy je v knize Anecdotorum, S. R. I. historiam ac ius publicum illustrantium, collectio od Adama Friedricha Glafeye z roku 1734 zmíněno, že ves Beska (první dochované pojmenování Vestce) náleží hraběti Johannu z Hardegga (česky Jan z Hardeka).

Ve středověku tedy obec Vestec spadala pod panství Kostelecké. Do dnešních dob se z původního Janova hradu v Kostelci zachovala jen zřícenina, jelikož hrad byl pobořen roku 1467. Zřícenina se dnes nazývá Zbořený Kostelec, stejně jako vesnička pod ním na druhém břehu řeky Sázavy. Po roce 1420 měl Vestec v nájmu konšel Vaněk Duršmíd, který byl známým lupičem a dobrodruhem. Za své pikle a zlodějství byl 30.dubna 1433 popraven mečem a tak Vestec připadl králi. Roku 1454 daroval král Ladislav Vestec novoměstským měšťanům za pomoc Jiřímu z Poděbrad v boji proti Kuneši z Dubé, který byl vnukem Jana Žižky a sídlil na hradu v Kostelci.

V roce 1508 byla ves vypálená loupeživým rytířem Jiřím Kopidlanským. Novoměstským Vestec patřil až do roku 1547, kdy ves připadla zbraslavskému klášteru. O několik let později zbraslavský opat Ambrož prodal Vestec Zikmundovi Staškovi z Dubnice, který se však dostal do velkých finančních problémů a byl nucen Vestec prodat, tak se víska dostala pod purkrabství na Pražském hradě. Pražské purkrabství vlastnilo i několik okolních vsí - Jesenici, Zdiměřice, Horní a Dolní Jirčany. Celé toto území roku 1594 koupil Krištof Želinský ze Sebuzína, který sídlil na zámku v Dolních Břežanech. Komplikace tomuto rodu nastaly po bitvě na Bílé hoře, kdy majiteli Vestce byli bratři Václav a Gabriel Kryštof ze Sebuzína, kteří se při stavovském povstání přidali na stranu českých pánů, což znamenalo, že postupovali proti císaři Ferdinandu II. Na základě toho jim byl majetek v roce 1623 konfiskován. O několik let později jej nabyli zpět, avšak pouze jako léno (podmíněná držba půdy). Po jejich smrti majetek zůstal několik let v rodině, zdědila ho jejich teta Polyxena Voděradská z Hrušova. Dále pak Dolní Břežany a s nimi i Vestec vlastnili Michnové z Vacínova, Sinzedorfové a Trautmansdorfové.

Roku 1715 získal dolnobřežanské panství za 265 000 zlatých František Ferdinand, hrabě z Khüenburku, pražský arcibiskup, který celé panství převedl pod pražské arcibiskupství. Spojení Dolních Břežan a pražského arcibiskupství trvalo až do roku 1945.

V letech 1899 - 1914 byla vybudována parní mlékárna. Sbor dobrovolných hasičů vznikl v roce 1912 a základy spolku Sokol byly položeny v roce 1919. První světová válka se nevyhnula ani vesteckým. Nejprve mobilizace a odchod mužů do války a později i válečné rekvizice majetku, zabavování koní, dobytka, potravin. To vše bylo ještě podpořeno blízkostí hlavního města, kde byl silný nedostatek potravin. Po válce se Vestec postupně navracel do mírového stavu a běhu života. Po válce došlo na návsi k vybudování pomníku na památku obětem války, na který přispěli skoro všichni obyvatelé a spolky. V roce 1917 byly elektrifikovany první domy ve Vestci. Rozsáhlejší elektrifikace proběhlo až ve 20. letech. Začátkem 30. let 20. století začal stavební rozvoj Vestce. V roce 1932 byl založen fotbalový klub Viktoria Vestec. Druhá světová válka přišla plíživým krokem. Značně ovlivnila každodenní život obyvatel, podobně jako první světová válka. Ročníky 1921 a 1924 byly totálně nasazeny, mnoho mladých poslaných na nucené práce a v obchodech byl nasazen přídělový lístkový systém. První světová válka byla hladová, zákopová a zanechala na pomnících dlouhé seznamy padlých českých hrdinů. Druhá, kromě ztrát na životech, zanechala naši zemi ekonomicky vysátou a vyčerpanou. Nacistický teror sloužil k represím, k zastrašování a pokořování našeho lidu. Po skončení války se čekalo, že se navrátí prvorepublikový duch a ideály. Vše se ale ubíralo jiným směrem a bylo nutné se nějak přizpůsobit. Odsuny německého obyvatelstva a návraty přeživších židů se Vestci zcela vyhnuly. Obecní záležitosti bezprostředně po válce řešil revoluční výbor. Po válečném starostovi p. J. Veselém byl v prvních poválečných volbách v roce 1946 zvolen starostou p. Živný Václav.

Do obce, kde převažovala zemědělská výroba, začal pronikat průmysl. Kromě několika drobných živností (pohostinství, koloniály, kovářství, holičství, krejčovství, zahradnictví, ševcovství, výroba kamen), které po roce 1948 buď zanikly, činnost omezily nebo byly znárodněny, si v katastru obce pevně zajistil své místo podnik Safina. Dne 24. 11. 1950 získala tato firma (zpracovatel zlata a drahých kovů) pozemky a budovy od n. p. Barvy - laky a od té doby bylo započato se soustřeďováním provozů a kanceláří do Vestce. Během dalších desítek let poskytovala Safina (od r. 1958 - 1968 Kovohutě Vestec), pracovní příležitost velkému počtu vesteckých občanů. Se zemědělskou výrobou, která byla po roce 1948 zkolektivizována a soustředěná do Státních statků, zůstala řada vesteckých občanů ještě dlouho spjatá. Po roce 1948, kdy se dostali k moci komunisté, se někteří sedláci museli z Vestce vystěhovat. V roce 1950 měla obec 356 obyvatel a 98 popisných čísel. Na východním konci katastru obce se nacházely kasárny, kde byly soustředěny vojenské oddíly protiletecké obrany. V průběhu 70-tých let byly kasárny zrušeny a místo zde na čas našla chovná stanice IKEM. V následujících letech zde byla postavena nádrž na pitnou vodu z Želivky, která je zdrojem pitné vody pro Prahu. V roce 1983 byla zbourána radiokumunikační věž Československého rozhlasu na Šátalce, která zde stála od roku 1953, dodnes zde vlastní objekt Český telekomunikační úřad. Kromě pracovních povinností, nezaostávali vestečtí ani kulturně a společensky. Sdružení dobrovolných hasičů mělo velmi dobrou úroveň. Pod jejich jménem byly pořádány kulturní akce, plesy, cvičení, soutěže. Neméně významnou činnost též prokazovali sportovci - fotbalisté Baníku Vestec a Svaz vesteckých žen, z jejichž iniciativy vzešlo řada povedených akcí, které byly věnované především dětem. Děti školou povinné docházely do ZŠ v Jesenici (první stupeň) a pak pokračovaly v docházce do ZŠ Kunratice.

Rok 1980 znamenal pro Vestec připojení k sousední Jesenici. K opětovnému osamostatnění došlo po "Sametové revoluci", a to v roce 1991.

Dnes je Vestec poměrně velkým sídlem, které zažívá období svého největšího rozvoje. Vestec žije čilým kulturním životem a obec se stále rozvíjí. Občané si ale stále více uvědomují, že nárůst obyvatel vede ke ztrátě venkovského charakteru bydlení, kvůli kterému se do Vestce přistěhovali.

ZEMĚDĚLSKÁ PŮDA

Území Vestce bylo v rámci dolnobřežanského manství obhospodařováváno vesměs malými hospodáři z místních statků. Scelení pozemků a vytvoření velkých lánů polí přišlo až s událostmi po únoru roku 1948. Zemědělský charakter krajiny i přes tyto skutečnosti Vestci vydržel prakticky až do konce 20. století, kdy zemědělská půda musela ustupovat dynamicky se rozvíjejí bytové výstavbě a průmyslovým podnikům.

ROZRŮSTÁNÍ SÍDLA

Ves Vestec vznikla v místě dnešní návsi a jejím bezprostředním okolí. Náves měla (a zčásti dodnes má) klasický tvar jádra staré české vesnice: byla podlouhlá a na všech stranách lemovaná statky s branami a štíty. Druhé, podle všeho podstatně menší a mladší místo vzniku tradiční venkovské zástavby bylo v osadě Šátalka vzniklé při zájezdní hospodě na císařské silnici. Tato dvě odloučená ohniska se až ve 20. století postupně propojila tak, že dnes tvoří jeden souvislý celek.

Na původní zástavbu v dobách mezi dvěma světovými válkami nejprve navázaly další objekty mezi návsí a Vesteckým rybníkem. Později bylo zastavěno i rozsáhlé území na sever a jih od silnice propojující Šátalku s vesteckou návsí. Další část vestecké zástavby se zrodila v 70. letech 20. století na území ležícím na východ od rybníka, kde vznikly nejen ohromné objekty úpravny vody, ale i obytné domy okály – pro zaměstnance vodohospodáře. Výrazného rozvoje se dočkala v posledním půlstoletí také zástavba okolo Vídeňské ulice, v prostoru od začátku vesteckého katastru hraničící s hlavním městem až po jeho hranici s Jesenicí. Dnes je tato stará, původně zvaná benešovská nebo státní silnice prakticky ze všech stran úplně obestavěna průmyslovými a obchodními objekty Původní strukturu hospodářských stavení v lokalitě Šátalka tak pamatuje již jen posledních pár domů nedaleko křižovatky – například tzv. Habětínův statek se stodolou a chlévy.

Největší stavební boom však obec zažila po roce 2000, což přineslo celou řadu problémů, částečně způsobených skokovým nárůstem obyvatel. Za asi deset let přibylo do obce přes 1500 nových obyvatel a zástavba se rozrostla o několik stovek nových domů. V roce 2004 se Vestec zařadil mezi deset nejrychleji rostoucích obcí v celé republice. Obec se také oblíbili cizinci, zejména Slováci, Ukrajinci, ale stále častěji také Vietnamci a Číňané. V roce 2010 bylo již z celkového počtu 2203 hlášených obyvatel 615 cizinců.

3.2. Analýza historických map

Mapa: 19

Müllerova mapa - 1720. Mapa ukazuje Vestec (Westze) ležící poblíž vídeňské silnice. Dále je na mapě zobrazena poštovní stanice v Jesenici (Jefsenitz). (Zdroj: www. oldmaps.geolab.cz)

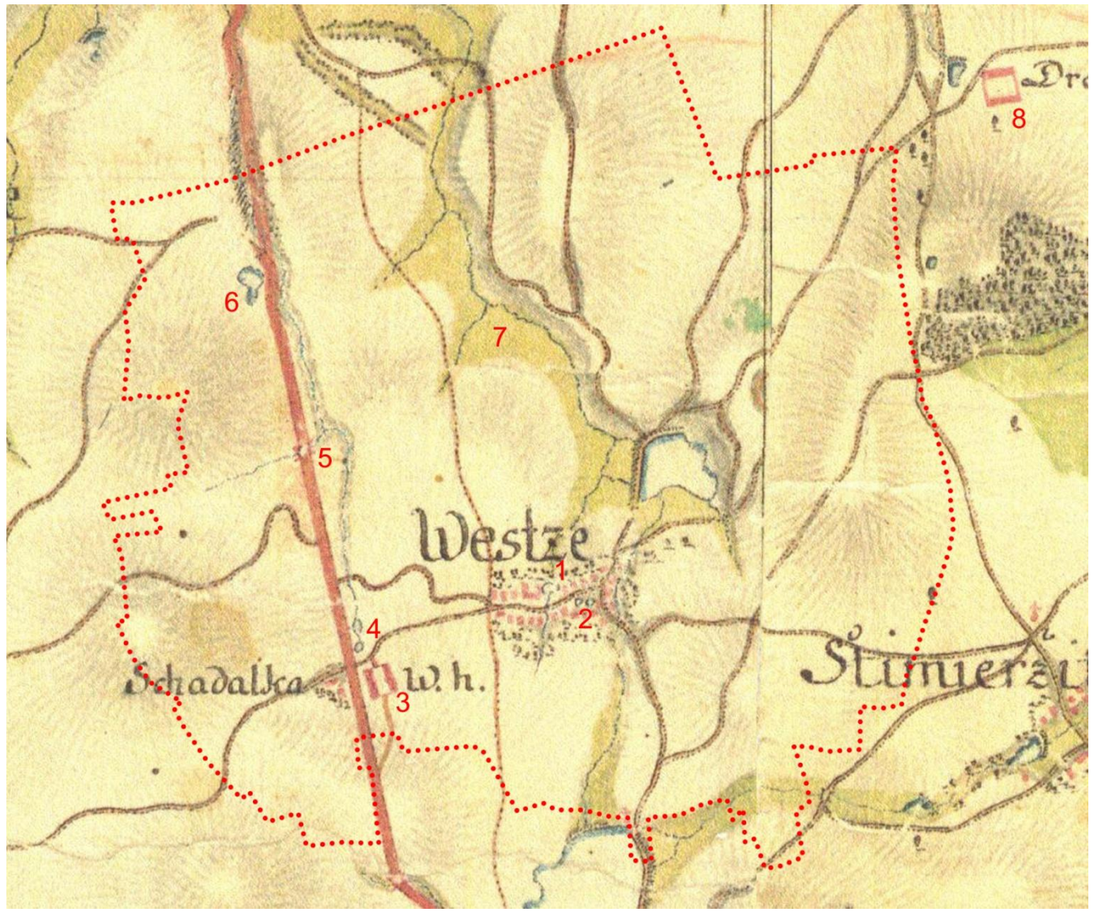

Mapa: 20

I. vojenské mapování (Josefské) - 1764-1768.

(Zdroj: www. oldmaps.geolab.cz, upraveno)

Analýza I. vojenského mapování

1 Rybníček na zahradě statku č.p. 4

První zobrazení rybníčku na tzv. Preiningerově zahradě. Později byly uváděny rybníčky dva, ale v 80. letech minulého století byly zasypány.

2 Vodní plochy na návsi

Mapa ukazuje dvě vodní plochy na návsi, z nichž první je pravděpodobně studánka (dnes pumpa) a druhá malý rybníček, který byl v 50, letech minulého století zasypán.

3 Šátalka

Hospodářský dvůr Šátalka, dle mapy zde byl provozován hostinec

4 Rybníčky na Šátalce

Dle zobrazení je jasně patrné, že původně byly na Šátalce rybníčky dva. Později je zde nacházel rybníček jeden a ten byl zasypán v 70. letech minulého století

5 Mlýn

Mapa pravděpodobně zobrazuje vodní mlýn na malém potůčku vedoucím z polí, údaj není potvrzen jinými zdroji. Mohlo by se též jednat o mostek, ale mlýn je díky poloze a značce pravděpodobnější.

6 Rybník Jezero

Mapa ještě zobrazuje rybník zvaný Jezero, i když na menší výměře, než jej dokládají císařské otisky. Rybník byl pravděpodobně na přelomu 18. a 19. století zrušen.

7 Vlhké louky

Vlhká niva Olšanského potoka.

8 Drazdy

Hospodářský dvůr Drazdy.

Mapa nezobrazuje žádnou sakrální památku.

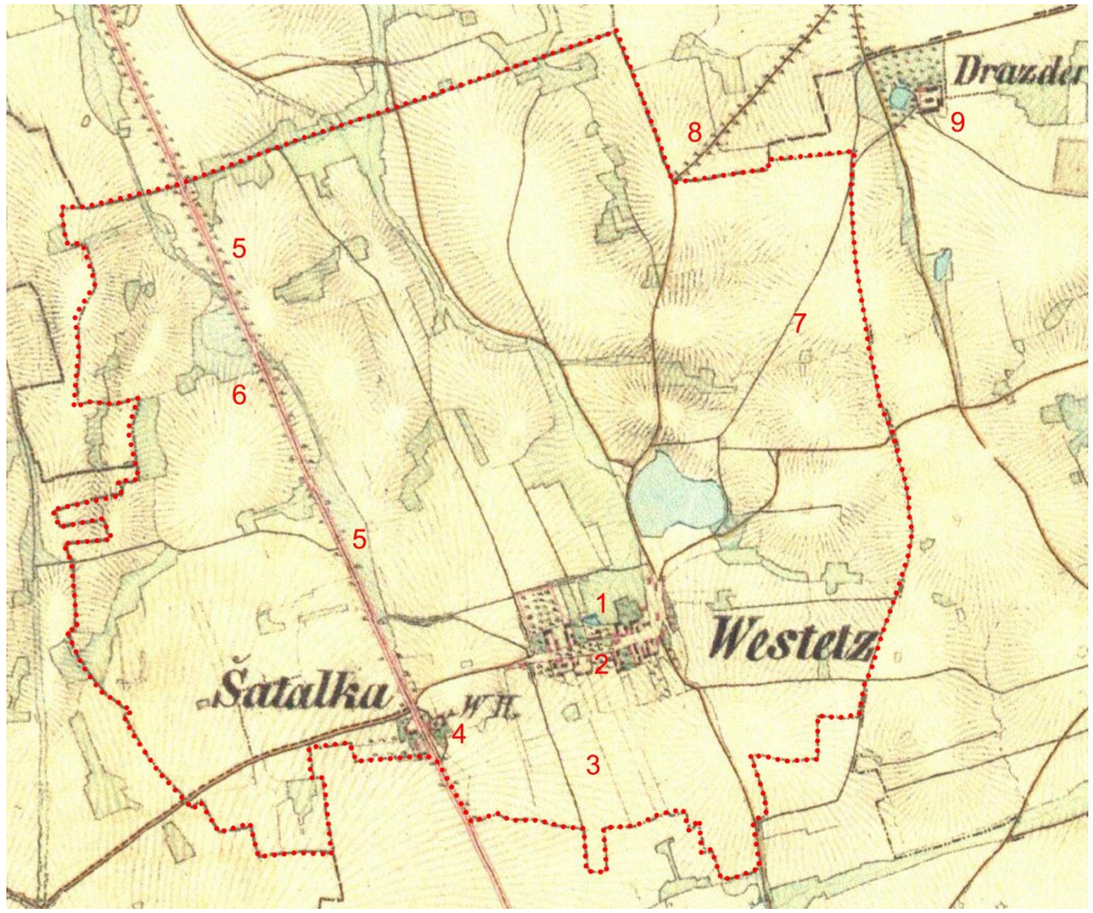

Mapa: 21
II. vojenské mapování (Františkovo) - 1836-1852.
(Zdroj: www. oldmaps.geolab.cz, upraveno)

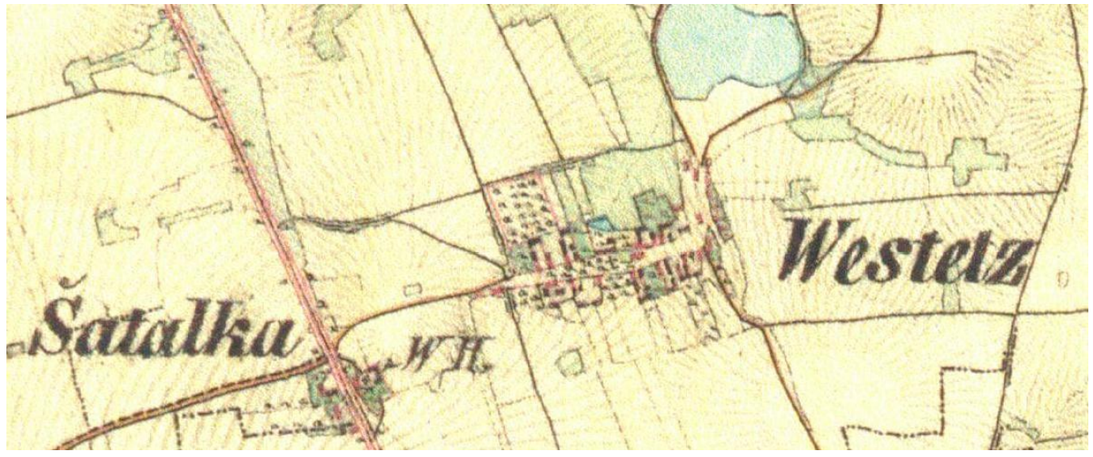

Analýza II. vojenského mapování

1 Rybníček na zahradě statku č.p. 4

Zobrazení rybníčku na tzv. Preiningerově zahradě. Později byly uváděny rybníčky dva, ale v 80. letech minulého století byly zasypány.

2 Křížek na návsi

Mapa zobrazuje malou sakrální stavbu v podobě dřevěného křížku na vestecké návsi

3 Plužiny

Již na mapě druhého vojenského mapování jsou zobrazeny plužiny záhumenicového typu. Zobrazení plužin není na mapách II. vojenského mapování typické, tudíž lze předpokládat, že dělení pozemků bylo velice výrazné, např. oddělené pásy dřevin.

4 Šátalka

Hospodářský dvůr Šátalka, dle mapy zde byl provozován hostinec

5 Alej podél Vídeňské ulice

Alej je podél Videňské ulice, která je značená jako Císařská silnice I. řáduje zobrazovaná jako řídká nepravidelná alej. Na severu území je alej zobrazená již jako pravidelná.

6 Rybník Jezero

Na mapě II. vojenského mapování je rybník zobrazován již jako zatravněný.

7 Cesta na Drazdy

Cesta, které spojovala Šátalku - Vestec a Drazdy.

8 Alej do Hrnčířů

Alej vedla k velkému hospodářskému dvoru v Hrnčířích

9 Drazdy

Hospodářský dvůr Drazdy.

Mapa zobrazuje jednu sakrální památku.

Mapa: 22
Císařské otisky -1841
(Zdroj: Český úřad zeměměřičský a katastrální, upraveno)

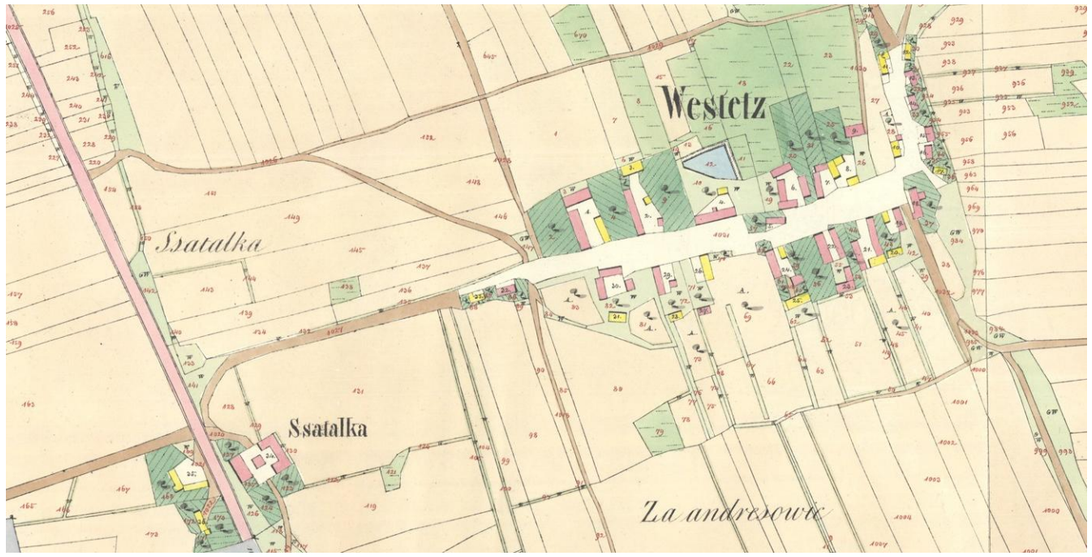

Analýza III. vojenského mapování

1 Panský rybník

Mapa zobrazuje rybník i s hrází, velikost a tvar vodní plochy se do dnes relativně zachovaly.

2 Rybníček na zahradě statku č.p. 4

Zobrazení rybníčku na tzv. Preiningerově zahradě. Později byly uváděny rybníčky dva, ale v 80. letech minulého století byly zasypány.

3 Náves

Na mapě není zachycená studánka ani žádná sakrální památka.

4 Plužiny

Mapa ukazuje původní plužiny oddělené mezemi.

5 Zaniklý rybník Jezero

Na mapě je jasně vidět původní rozloha a tvar zaniklého rybníku.

Mapa nezobrazuje žádnou sakrální památku.

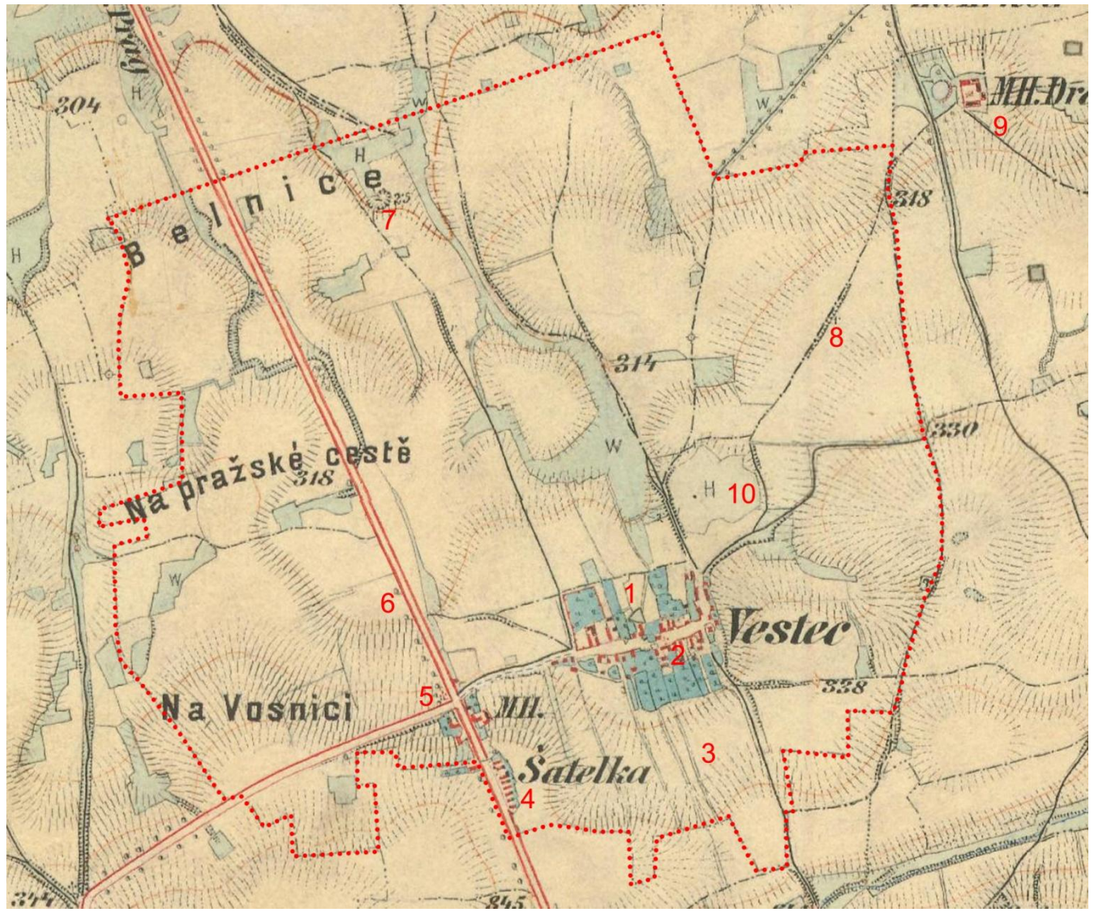

Mapa: 23
III. vojenské mapování (Františko-josefské) - 1877-1880.
(Zdroj: www. oldmaps.geolab.cz, upraveno)

Analýza III. vojenského mapování

1 Rybníček na zahradě statku č.p. 4

Zobrazení rybníčku na tzv. Preiningerově zahradě. Později byly uváděny rybníčky dva, ale v 80. letech minulého století byly zasypány.

2 Kaplička na návsi

Mapa zobrazuje malou sakrální stavbu v podobě kamenné kapličky na vestecké návsi - kaplička je značena na jižní straně návsi. V pozdějších letech stávala kamenná kaplička na severní straně návsi.

3 Plužiny

I na mapě třetího vojenského mapování jsou zobrazeny plužiny záhumenicového typu.

4 Šátalka - nová zástavba

Hospodářský dvůr Šátalka (již bez zaznačení hostince) a rozrůstající se zástavba podél Vídeňské ulice

5 Křížek na Šátalce

První zobrazení křížku na křižovatce na Šátalce

6 Alej podél Vídeňské ulice

Na mapě III. vojenského mapování jsou zobrazeny relikty aleje v blízkosti Šátalky

7 Zemník

Zemník, místo kde byla těžena cihlářská hlína.

8 Křížek na cestě na Drazdy

Zobrazení zaniklého křížku.

9 Drazdy

Hospodářský dvůr Drazdy.

9 Panský rybník

Mapa zobrazuje rybník, jako zatravněný a vedený jako pastvinu.

Mapa zobrazuje tři sakrální památky

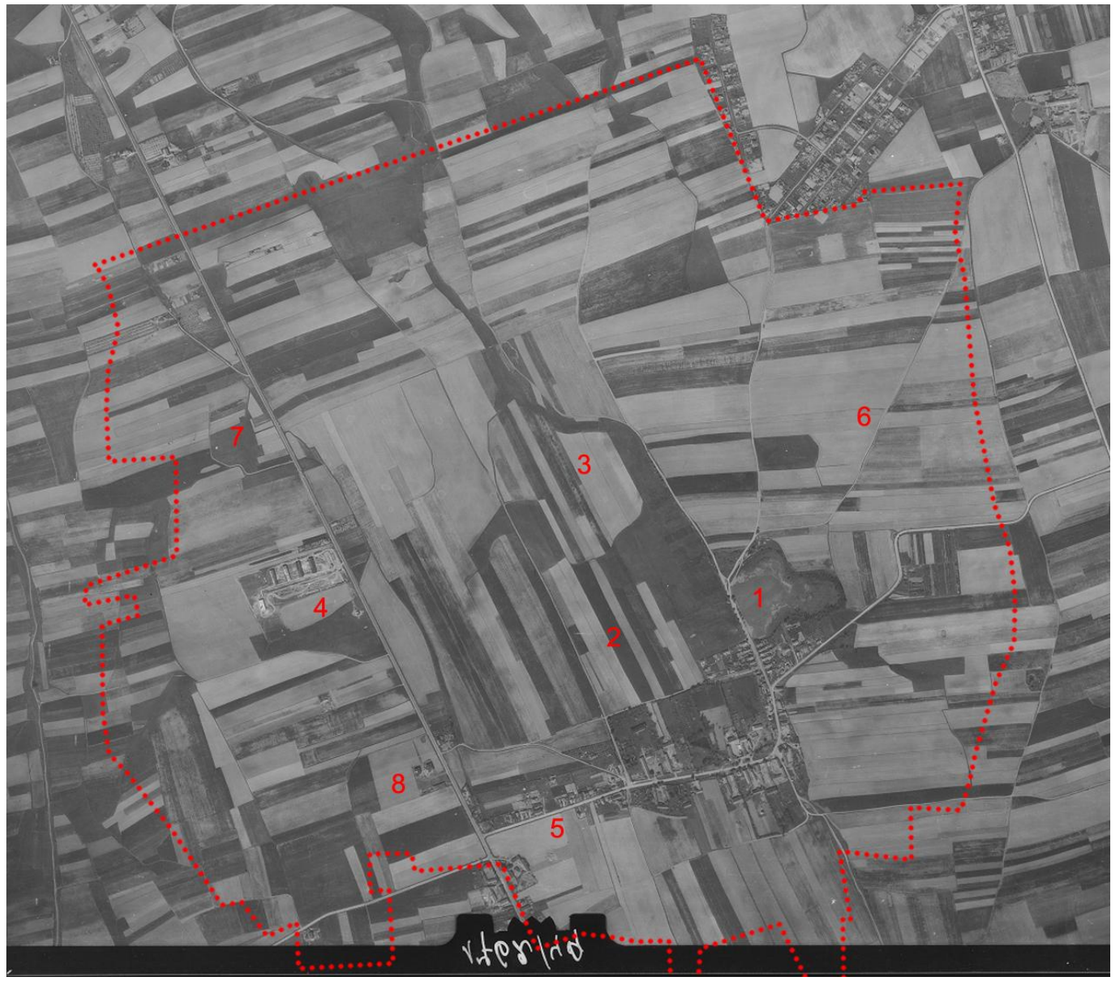

Mapa: 24
Letecký snímek z roku 1949
(Zdroj: Letecký snímek poskytl VGHMÚř Dobruška, © MO ČR 2011, upraveno)

Analýza leteckého snímku z roku 1949

1 Vestecký rybník

Plocha Vesteckého rybníku je na leteckém snímku zjevně zmenšená oproti současnému i historickému stavu. Což může být způsobeno zavážením rybníku a vznikem dočasné skládky, na kterou si pamatují místní starousedlíci.

2 Původní plužina

Původní plužina, která byla vlivem událostí po roce 1948 setřena, patří do přechodu kategorií plužiny dělených úseků a plužiny traťová. Na domy navazují jednotlivé trati v převaze kolmo na zástavbu.

3 Sad

Letecký snímek ukazuje, že na jedné z tratí za vsí byl založen sad se stromy ve dvou řadách.

4 Průmyslová zástavba

Průmyslový areál ve výstavbě je jasně patrný na západ od Vídeňské ulice. Areál se stal základem pro pozdější průmyslovou zónu.

5 Rozrůstající se zástavba

Vestecká zástavba se rozrůstala směrem k Šátalce podél silnice.

6 Cesta ke statku Drazdy

Dnes již zaniklá cesta ke statku Drazdy začínala severně nad Vesteckým rybníkem a vedla polnostmi směrem k Hrnčířům.

7 Rybník Jezero

Rybník je v době pořízení snímku již století zanikly, přesto se jeho původní tvar do krajiny propisuje za pomoci cesty, která vedla pravděpodobně po jeho hrázi.

8 Müllerovy vily

Snímek ukazuje obě Müllerovy vily v období jejich výstavby.

Mapa: 25
Letecký snímek z roku 1959
(Zdroj: Letecký snímek poskytl VGHMÚř Dobruška, © MO ČR 2011, upraveno)

Analýza leteckého snímku z roku 1959

1 Rozrůstající se zástavba

Vestecká zástavba se v roce snímkování rozrůstala směrem k Šátalce podél silnice.

2 Scelená plužina

Již o deset let později (od snímkování z roku 1949) je vidět naprostá destrukce původní plužiny a scelené drobných pozemků původní plužiny do velkých lánů.

3 Jelínkova zahrada

Letecký snímek zobrazuje zahradnictví založené již v roce 1929. Na snímku není vidět žádný stavební objekt, který by sloužil jako zázemí zahradnictví

4 Cesta ke statku Drazdy

Dnes již zaniklá cesta ke statku Drazdy začínala severně nad Vesteckým rybníkem a vedla polnostmi směrem k Hrnčířům.

5 Terénní deprese

V místě dnešní retenční nádrže je jasně vidět terénní deprese, která byla oproti svému okolí vlhká a lze odhadovat její trvalé zatravnění oproti okolním blokům orné půdy.

6 Alej

Na snímku je možné pozorovat mladou topolovou alej, která lemovala Vídeňskou ulici

7 Sad

Sad se rozkládal naproti Perlově vila, ze snímku lze usuzovat, že byl pořízen nedlouho po založení sadu.

Mapa: 26
Letecký snímek z roku 1974
(Zdroj: Letecký snímek poskytl VGHMÚř Dobruška, © MO ČR 2011, upraveno)

Analýza leteckého snímku z roku 1974

1 Vestecký rybník

Plocha Vesteckého rybníku je na leteckém snímku výrazně zmenšená oproti současnému i historickému stavu. Je vidět, že břehy rybníku jsou zavezené.

2 Vodojem pro hlavní město Prahu

Areál vodojemu byl budován od roku 1972. V době snímkování byla již první etapa, kdy byl zřízen pozemní vodojem se dvěma komorami po 50 000 m3, dostavena,

3 Cesta ke statku Drazdy

Cesta na Drazdy je oproti snímku z roku 1959 již zaniklá a rozoraná ve velký lán pole.

4 Vodovod pro Prahu

Na leteckém snímku jsou jasně patrny dokončovací stavební práce při stavbě vodovodu vedoucím vodu z vodojemu k Praze. Vodovod se v krajině propisuje o jasnou linií.

5 Průmyslový areál

Průmyslový areál se rozrůstal v rámci svých pozemků, okolní pole zůstávají nezastavěná.

6 Ovocný sad

Snímek ukazuje ovocný sad naproti Perlově vile již jako vzrostlý.

Mapa: 27
Letecký snímek z roku 1994
(Zdroj: Letecký snímek poskytl VGHMÚř Dobruška, © MO ČR 2011, upraveno)

Analýza leteckého snímku z roku 1994

1 Vodojem pro hlavní město Prahu

Areál vodojemu o celkové kapacitě vodojemů 200 000 m3 pitné vody; byl dobudován v roce 1982. Část vodojemu se nachází již na katastru Jesenice.

2 Vodovod pro Prahu

Vodovod a jeho výkop se ač již dvacet let zasypaný neustále v krajině propisuje.

3 Cesta ke statku Drazdy

Cesta na Drazdy je zaniklá, avšak na leteckém snímku ji lze díky vegetačním příznakům i nadále pozorovat v původní trase.

4 Cesta na Hrnčíře

Cesta, která dnes slouží jako cyklostezka je na snímku z roku 1994 pomalu zanikající. Cesta zřejmě ztratila svůj význam a přestala být používána

5 Průmyslový areál - Jahodárna

Oproti snímku z roku 1974 vyrostl v nivě potoka velký průmyslový areál mrazíren zvaný Jahodárna

6 Topolová alej

Na snímku je vidět díky stínovým příznakům velikost vzrostlých stromů. Alej byla významným krajinotvorným prvkem.

7 Pole

Na snímku z roku 1994 jsou pole západně od Vídeňské ulice nezastavěna. Stavební boom v průmyslové zástavbě přišel až po roce 2000.

Mapa: 28
Letecký snímek z roku 2003
(Zdroj: http://www.mapy.cz/letecka-2003, upraveno)

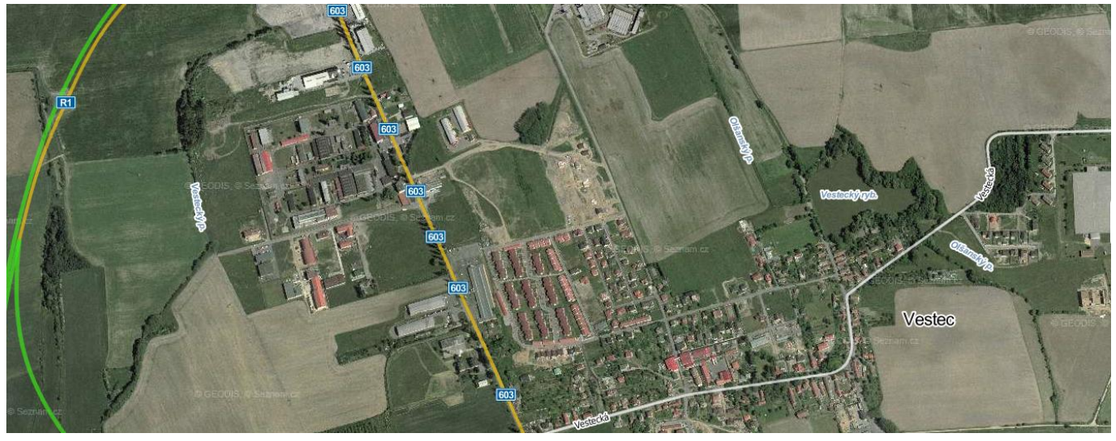

Analýza leteckého snímku z roku 2003

1 Vodovod pro Prahu

Vodovod a jeho výkop se ač již třicet let zasypaný neustále v krajině propisuje.

2 Zástavba u Hrnčíř

Vestecká zástavba rozšiřující se v návaznosti na zástavbu Hrnčíř. Touto zástavbou začíná smazávání hranic jednotlivých vesnic, které později pokračuje i směrem k Jesenici.

3 Zástavba Vestce

Pokračuje stavba rozsáhlého obytného komplexu směrem severně od Vestce.

4 Průmyslový areál

Po roce 2000 započala rozsáhlá výstavba průmyslového areálu, která pokračuje až do dnes.

5 Zástavba Vestce

Pokračuje i zástavba polí směrem na jih od Vesnice, kterou se Vestec čím dál více přibližuje k Jesenici a hrozí vlivem plošné zástavby rodinných domů hrozí propojení dříve samostatných obcí.

6 Sad

Na snímku je vidět ještě ovocný sad v celé své ploše. Kácení sadu začalo v roce 2006 a do dnešní doby se zachoval jen lem sadu, který v terénu jasně vymezuje hranice původního sadu

7 Výstavba v místě rybníku Jezero

Ač dávno zaniklý propisuje se rybník díky parcelní držbě i dnes. V roce 2003 započala v místech původního rybníku zástavba budov průmyslového charakteru.

3.3. Porovnání stavu historických cest

Na katastrálním území Vestce bylo v minulosti nejhojněji využíváno 13 cest různé hierarchie (všechny cesty jsou zaznačeny v mapě stabilního katastru) do dnes se jako cesty (zpevněné komunikace, polní cesty, cyklostezky) dochovalo 75%. Za zaniklou lze považovat polní cestu, která směřovala k Písnici místy, kde se říká K Osnici, dále pak cestu ke statku Drazdy, odbočku polní cesty vedoucí do lokality V Hájích. Cesta vedoucí od Jahodárny na Kunratice se dochovala jako mez. Nejvýznamnější cesta, která lokalitou prochází je bezesporu ulice Vídeňská.

3.3.1. Cesta PRAHA - VÍDEŇ

Cesta mezi Prahou a Vídní procházející skrz území Vestce vznikla jako obchodní stezka vedoucí přes Jižní Čechy do Vídně a Solnohradu/Salcburku. Později v 16. a 17. století byla stezka využívána hlavně jako nejdůležitější poštovní stezka na našem území.

Potřebo posílání zpráv na dlouhé delší vzdálenosti je s lidstvem spojená od nepaměti. Ale první zmínka o poštovnictví v dnešním slova smyslu (státní veřejná služba přepravující zásilky za určitou taxu) pochází z roku 1527. Předtím tuto služby zajišťovali poslové, kurýři a formané. Pomalost v přepravě vedla k tomu, že byl na počátku 16. století založen pravidelný poštovní styk. Zakladatelem této novinky byla italská rodina Torriani, později Thurn-Taxis. Členové rodiny Taxis obsadili vysoká místa v poštovní správě a začal pravidelný styk mezi hlavními městy s nimiž měli Habsburkové živější styky. Pro královy zájmy bylo především důležité zrychlit dopravu zpráv do Prahy, která byla po Vídni druhým nejdůležitějším městem habsburských zemí. Proto Ferdinand I. ještě před svým jmenováním králem českým nařídil dne 15. října 1526 poštmistrovi zřídit pravidelné spojení z Vídně do Prahy. O necelý rok později v roce 1527 je s tímto spojením započato a vzniká Poštovní cesta Praha - Vídeň, která je první poštovní tratí na našem území. A právě tato trať vedla přes Vestec., resp. Šatalku. Na trati byl daný poštovní řád a bylo jasné, kdy z které stanici odjíždí řádný posel. Mimo těchto spojů byla řada spojů mimořádných.

Vznik poštovní služby přináší nové povolání - poštmistr (původně správce pražského centrálního úřadu, později i správce pošt ve větších městech), pošt, pošta, počta - úřední posel se služební přísahou na venkovské poštovní stanici. Zvláštním typem posla je pak jízdní kurýr, který doručoval expresní zprávy. Ten cestou vyměňoval příležitostně koně, ne však na pravidelných stanicích. Velká města jako byla Vídeň, Norimberk, Lipsko a Vratislav (Wroclaw) si udržovala stálé posly kteří zprostředkovávali stálý styk s Prahou. Dále pak existovala skupina komorních poslů, kteří doručovali úřední korespondenci mezi zeměpanskými, krajskými a jinými úřady. Za první poštmistry byli Taxisem povoláni zkušení poštovní poslové z Německa a Rakouska. Ti jako cizáci nebyli nikterak vítáni a po cestě docházelo k řadě potyček v hostincích. Poštové jako nechtěný germanizační prvek českého venkova navíc na svých poštovních stanicích měli dědičné právo a tak se často stávalo, že poštové uzavírali sňatky v rámci přespolních poštovských rodin. Po smrti pošty převzala poštu do rukou vdova a obvykle se čekalo do plnoletosti syna, který úřad převzal. Poštové, se pohybovali na koni a nejednou se stalo, že jim domácí odmítali koně vyměnit, jako nesouhlas s Habsburky. Po věčných stížnostech ze strany poštů a finanční náročnosti se král roku 1535 rozhodl pravidelnou trať mezi Prahou a Vídní zrušit, s odůvodněním, že toto spojení není tak četné a že příležitostně jej zajistí komorní poslové. Spojení mělo probíhat na trasách Praha - Linz, Linz - Vídeň. Jelikož nebyly peníze na výplatu poštů vykonání králova rozhodnutí se silně zdrželo. Když se pak král koncem roku 1536 chystal do Čech, pravidelné spojení s Vídní opět nabylo na významu a bylo rozhodnuto o ponechání spoje. V roce 1538 však král svůj rozkaz obnovil a došlo ke zrušení spojů a zavedení dvou komorních poslů Jakuba Kaindla a Petra Tusche, což se ukázalo jako neméně nákladné než pravidelná linka a tak v roce 1544 došlo k obnovení spoje.

Poštovní poslové pobírali plat 8 zlatých na každého koně a měli povinnost bezplatně dopravovat královskou poštu i poštu zeměpanských úřadů. V roce 1551 byla trať natolik vytížená, že došlo k posílání i pěších poslů, jelikož na koně nebyly finance. Pokud se panovník z Vídně na čas přesunul do Řezna, pošta byla vedena po provizorní plzeňské říšské trati, až později byla trať používána pravidelně a byla zřízena pobočka v Chebu. Častější mimořádné spojení bylo taky do Teplé. Při návštěvách císaře například v Budějovicích nebo v Rakovníku byly zřizovány dočasné poštovní stanice s dobou trvání v délce jeho pobytu, přičemž hlavní trať s Vídní byla neustále v plné funkci. Další mimořádné poštovní stanice vznikaly pro vojenské účely. Od roku 1562 docházelo k postupnému zavádění trasy Praha-Linz. Její stav byl vždy dle potřeb buď pravidelný nebo příležitostný. Teprve v roce 1714 se začalo uvažovat o přímém poštovním spojení mezi Prahou a Brnem. Doposud dopisy chodily přes Jindřichův Hradec do Pulkau, odkud pak přes Znojmo do Brna. Spojení mělo býti uvedeno v činnost roku 1732. V pozdějších letech do roku 1748 byly zavedené pravidelné spoje na sever od Prahy - Velvary, Lovosice, Ústí nad Labem a na východ od Prahy - Lysá nad Labem, Nymburk, Nový Bydžov a Náchod. Postupem času se začala poštovní služba napojovat na zahraniční tratě a bylo tak možné poměrně rychle posílat poštu například z Vídně do Holandska.

Poštové si od začátku jejich vzniku přivydělávali doručováním šlechtických a jiných soukromých zpráv. Spojení mezi Prahou Vídní obvykle trvalo 2-3dny, ale je doklad o tom, že kurýrní pošta stihla vzdálenost mezi Prahou a Vídní i za 36 hodin. Kromě poštovních poslů písemný styk příležitostně zprostředkovávali i formané, tovaryši, řezníci, obchodníci (zvláště pak židovští), poutníci, mniši a studenti. Poslové byli velice ohroženi činností lapků číhajících v lesích u hlavních tras. Proto se trasy snažily takovým místům vyhýbat. Za nebezpečné lokality byly považovány černé hvozdy na Šumavě či Vysočině. Největší nebezpečí skýtali pohraniční hvozdy s jasně stanovenými přechody, kde měla jednotlivá panství povinnost doprovázeti (glejtovati, klejtovati) cizí obchodníky hraničním lesem a to jednak pro jejich bezpečí a druhak proto, aby se nesnažili vyhnout celním povinnostem. Pro obchodní spojení byly stanovené celní stanice, kterým nebylo dovoleno se vyhýbat. Jízda postranními trasami byla zvláště pak formanům zakázána. Ani po vzniku poštovního úřadu jako takového důležitost formanů v písemném styku nikterak neopadla. Postupný zánik formanství nastává až v 19. století s rozšířením železnice.

Vliv Taxisů na poštovnictví trval do roku 1564, kdy byl dvorský poštmistr Kryštof z Taxisu uvězněn pro své četné dluhy. Ještě v tom roce se správy pošt ujal bývalý vídeňský poštmistr Pavel Wolzogen. Později byli i ostatní členové rodu Thurn-Taxis na svých místech nahrazeni. Roku 1610 se stává správce úřadu dvorského poštmistra Ferdinand Prugger, který později dostává na správu doživotně kromě pražského úřadu i pobočky ve Vestci a Nespekách.

Poštovní cesta Praha - Vídeň

Jak již bylo řečeno pravidelný spoj mezi Prahou a Vídní vznikl v roce 1527 na příkaz krále Ferdinanda I. V Praze stezka začínala v ulici zvané Linecká, která pokračovala dál za Prahu přes Vestec směrem na Jesenici. Linecká ulice (do roku 1875 Linecká, 1875 - 1880 Nuselská, 1880 - 1926 Havlíčkova) od roku 1926 nese název Bělehradská. Cesta vedla přes dnešní ulice Bělehradská, Nuselská, Michelská až na ulici Vídeňskou, která vede z Krče až na Šátalku, kde cesta mění svůj název na Budějovická, pod nímž vstupuje do Jesenice. Trasa dále pokračovala na Horní Jirčany, Kamenici a do Nespek. Z Nespek pak na Bystřici, Votice, Sudoměřice u Tábora, Tábor, Košice, Samosoly, Jindřichův Hradec, Kunžák, Slavonice, Písecné a do Vratěnína, kde cesta překonala stání hranici a dále pokračovala na Langau, Pulkau, Mondorf, Hollabrunn, Mallenbe, Stockerau do Vídně.

Za správu poštovní trasy zodpovídal pražský poštmistr Ambrož Taxis, jemuž byli všichni noví poštovní zřízenci podřízeni. Jednotlivé poštovní stanice byly na trase zřízeny tak, aby mezi jednotlivými stanicemi byly asi 2hodiny jízdy, tedy dvě poštovní míle. Sídla prvních poštovních stanic nejsou známa. Ví se, že první stanicí od Prahy byla stanice zvaná Zum Creuz u Kostelce u Křížků. Tato stanice asi pravděpodobně v roce 1565 zanikla a byla nahrazena stanicí v Jesenici. V roce 1565 jsou poštovní stanice uváděny v Jesenici, Nespekách, Voticích, Táboře, Samosolech a Člunku. Každá poštovní stanice měla k dispozici dva koně, jen ta pražská tři. Na českém úseku trati tedy sloužilo 15 koní a na rakouské straně koní 10. V roce 1568 jsou za poštovní stanice uváděny - Nespeky, Votice, Tábor, Soběslav, Samosoly, Člunek, Slavonice, Vratěnín, Pulkau, Hollabrunn a Stockerau. Poštovní stanice byly umisťovány do malých vesnic nebo na předměstí měst, tak aby nemuselo docházet v noci při příjezdu spěšného posla k otevírání hradeb. Větší stanice mělo kromě svých koní i koně další na přepřahání expresních zásilek.

V roce 1605 byla Jesenická poštovní stanice přeložena na Šátalku spadající pod Vestec. Jesenice spadala pod majetek Pražanů a ti odmítli pronajmout v Jesenici budovu novému poštmistrovi Straubovi. Poštovní stanice v budově místního hospodářského dvora se zájezdní hospodou sídlila do roku 1614 (některé prameny uvádí 1631), kdy se vrátila zpět do Jesenice.

V roce 1617 jsou za poštovní stanice uváděny - Jesenice, Nespeky, Bystřice, Miličín, Tábor, Tučapy a Člunek. Stanice Tučapy zanedloiho mizí, jelikož po zprovoznění spoje Praha -Linz získala na významu ves Košice, kde byla zřízena stanice, odkud odbočovala vedlejší trať na Veselý, Budějovice, Kaplice a Linz. Roku 1633 bylo na celé trati z Prahy do Vídně 19 stanic. K větší změně došlo roku 1692 na úseku Bystřice - Miličín - Tábor, kde byly úseky mezi jednotlivými stanicemi velice dlouhé a cesta špatná. Tak byla stanice z Miličína přeložena do Votic a zřízena nová pošta v Sudoměřicích. V té době tedy poštovní stanice byly ve složení : Jesenice, Nespeky, Bystřice, Votice, Sudoměřice, Tábor, Košice, Samosoly, Jindřichův Hradec a Kunžák. V roce 1621 byla trasa kvůli třicetileté válce přeložena na Benešov, Vlašim a Jihlavu. Takto trasa fungovala pravděpodobně až do roku 1624.

Vlivem vojenské situace mezi léty 1645 - 1648 docházelo k postupným změnám trasy, až bylo rozhodnuto o jejím dočasném přesunutí na Jihlavu, Německý Brod (dnes Havlíčkův Brod), Ledeč, Sázavu a přes Kostelec nad Černými lesy na Prahu. Jak dlouho zde trasa fungovala, není známo.

Na počátku 18. století se Poštovní stezka stala nerentabilní (hospodářsky nevýhodná) a císařovna Marie Terezie nařídila zřídit nové kratší, a tudíž rentabilnější, poštovní spojení z Vídně do Prahy přes Znojmo a Jihlavu do Prahy, čímž vlastně nařídila vybudovat novou silnici, po které se bude provozovat poštovní doprava. V roce 1750 došlo k otevření Císařské silnice Praha - Vídeň, na kterou byla přesunuta i poštovní trasa. Silnice vedla z Prahy na Kolín, Čáslav, Havlíčkův Brod, Jihlavu, Moravské Budějovice a přes Znojmo do Vídně. Na poštovní trasu byly přesunuty poštovní stanice. Stavbu silnice vedl hrabě František Josef Heissler z Heitersheimu, císařský tajný rada a jeden z nejvyšších zemských úředníků na Moravě. Pro vesnice na původní trase to znamenalo značné znevýhodnění a oslabení jejich pozice, i když cesty formanů a jiných poslů zrušení poštovních stanic neovlivnilo a stará poštovní cesta i nadále zůstala velice důležitou spojnicí. Zanedlouho se však ukázalo, že kompletní zrušení Poštovní stezky nebylo strategické pro napojenou trasu na Linz a tak bylo narvženo, že v Jesenici, Nespekách, Bystřici, Voticích, Sudoměřicích, Táboře, Košicích, Samosolech a Jindřichově Hradci dojde vytvoření tzv. listovních sběren pro udržování styku s Prahou. Nakonec došlo k obnově poštovních úřadů, i když již nenabývaly takové důležitosti a zajišťovaly hlavně spojení s Linzem. Na přelomu 19. a 20. století byly úřady doplněny o telegraf, což částečně změnilo dosavadní chod poštovního styku. To vše podpořil rozvoj železniční dopravy.

Poštovní spojení mezi Jihlavou a Benešovem bylo zřízeno až v roce 1839.

Cesta nesla v minulosti různé názvy. Například stezka Cmunto-Vitorazká, Linecká silnice, Táborská či budějovická silnice, silnice císařská nebo stará benešovská. V letech 1419 a 1420 právě po této cestě přicházely husitské oddíly; za třicetileté války tudy roku 1648 mašírovala i švédská armáda.

Od padesátých let minulého století byla silnice osázena řadou topolů. Topoly jsou, jak známo krátkověká dřevina, a již v roce 2007 byly ve velice špatném zdravotním stavu. Orkán Kyrill, který se na naše území vehnal v lednu téhož roku jejich zkázu dokonal. Tehdy jeden ze stromů spadl na projíždějící vozidlo a usmrtil jeho dvoučlennou posádku. Po této tragické události byly v krátkém čase všechny topoly vykáceny.

Trasa Poštovní stezky. (Zdroj: http://pavlice-historie.wz.cz/cisarska_silnice.html)

3.4. Významné objekty v krajině a jejich historie

3.4.1. Panský rybník

Rok založení rybníku není znám, ale ze souvislostí lze odhadnout, že vznikl nejpozději na počátku 18. století, spíše dříve. Od té doby si udržel víceméně stejnou velikost a tvar, jen lehce upravený ve 20. století. Rybník je zobrazovaný na mapách z druhé poloviny 18. století s hrází při západním břehu, s cestami a zelenými loukami okolo. Do rybníku vždy ústila z jihu z polí strouha, později nazvaná jako Olšanský potok. Na hrázy bývaly vysazeny lípy v polovině 20. století doplněné o topoly. Topoly, byly kvůli špatnému zdravotnímu stavu skáceny a nahrazeny vhodnějšími duby. V nedávné minulosti byla v severní části rybníku skládka komunálního a stavebního odpadu;

a zřejmě právě kvůli ní je u severního břehu rybník poněkud menší oproti zobrazení na starých mapách. Již v 70. letech 20. století vedla okolo rybníka okružní pěšina, hojně používaná při víkendových vycházkách.

Vestecký rybník byl dlouhá léta panským majetkem. Poté, co celé dominium Dolní Břežany i se zámkem a okolními polnosti prodali roku 1715 Trauttmannsdorffové pražskému arcibiskupství, přešel rybník i pruh pozemků táhnoucích se táhnoucího se nalevo od cesty vedoucí od hráze na sever do majetku katolické církve. Rybník byl odnepaměti využíván k chovu ryb a kachen. V 60. letech 19. století došla správě arcibiskupského panství trpělivost s věčným pytlačením ze strany vesteckých a tak nechala rybník vypustit a osít ovsem. Vestečtí neměli jen po rybách, ale měli najednou problém i s napájením dobytka a chovem kachen. Díky těmto vzniklým problémům byl rybník za 2000 zlatých odprodán obci Vestec. V pozdějších letech byl rybník využíván i jako zdroj ledu pro Dobiášovu mlékárnu, hostinec U Klimešů a hostinec na Šátalce.

Až od počátku 21. století prožívá Vestecký rybník svoji renesanci. V době, kdy se Vestec začala rozrůstat, stal se rybník přirozeným a nejdůležitějším prostorem pro odpočinek, procházky obyvatel obce, ale i pro rybáře Bylo uskutečněno několik projektů na zlepšení stavu vodní plochy a jejího okolí. Opravena a vyčištěna byla jeho hráz; zřízena zde byla mělčina s vhodnými podmínkami pro život vodních živočichů a rostlin a vybudován povalový chodník. Dále došlo k vybudování nové přítokové strouhy s odkalovací nádrží a přívodu vody z blízké vodárny, jako pojistky v obdobích nedostatku vody.

3.4.2. Potoky

Na území obce se nacházejí také dva malé a na vodu po většinu roku vcelku chudé potoky - Vestecký a Olšanský. První z nich své vody sbírá ze dvou větví: východní vede podél Vídeňské od křižovatky s Vesteckou ulicí; hlavní větev se rodí v polích nad cestou do Hodkovic, proteče remízky za průmyslovou zónou, spojí se s východní větví a místy zatrubněný a místy se ztrácející v obyčejné strouze míří směrem k severu a východu, aby nakonec pomohl společně s dalšími vodami naplnit významný rybník Šeberák. Sousední rybník Olšanský plní zase potok nesoucí stejný název; ten pramení v polích nad Vestcem, teče do nádrže a následně do Vesteckého rybníka a odtud dále k severu k retenční nádrži a z ní míří do zmíněného Olšanského rybníka.

3.4.3. Retenční nádrž

Retenční nádrž o objemu necelých osm tisíc krychlových metrů vody na Olšanském potoce byla vybudována teprve nedávno – v roce 2004. Vznikla pod čistírnou odpadních vod, kousek od hranice katastrů Hrnčíře a Vestec z důvodu zpomalení toku potoka a zadržení vody v krajině, a tím i ochrany před povodněmi. Protože je umístěna pod čistírnou, slouží k lepšímu dočišťování odpadních vod.

3.4.4. Rybník Jezero

V místě dnešní ulice se ještě na konci 18. století nacházel u silnice rybník nazývaný „Jezero“, až později přeměněné na vlhkou obecní louku a nakonec zarostlé lesíkem, v jehož prostoru ve druhé polovině 20. století vznikly současné objekty.

Výřez z mapy Císařských otisků -1841 (Zdroj: Český úřad zeměměřičský a katastrální, upraveno)

3.4.5. Zaniklé menší vodní plochy

Mapa I. vojenského mapování ukazuje dva rybníčky u křižovatky na Šátalce, které byly napájeny východní větví Vesteckého potoka. Z pozdějších let z vyprávění pamětníků víme, že se zde nacházel rybníček jeden, který byl zasypaný v 70. letech minulého století.

Dále mapa I. vojenského mapování ukazuje dvě vodní plochy na návsi, z nichž první je pravděpodobně studánka (dnes obecní pumpa) a druhá malý rybníček, který byl zasypán na konci 50.let 20. století

Vlastní rybníček v blízkosti návsi se nacházel na zahradě statku č. p. 4. patřící rodině Preiningerů. V pozdějších letech je uváděno, že se zde nacházely dokonce rybníčky dva, které byly zasypané v 80. letech minulého století.

Z vyprávění pamětníků víme, že na katastru obce, kromě studánky na návsi nacházela i druhá studánka a to studánka na Bělnici, v blízkosti stanice autobusu PID, ”U Studánky”. Dnes je studánka již zaniklá. Další skoro zapomenutá studánka se nachází na hranici obce s Hodkovicemi .

3.4.6. Obecní pumpa

Pumpa se nachází na vestecké návsi jen několik kroků od kamenné zvoničky. Původně byla jenom malou studánkou, chráněnou hromadou kamení. Studánka byla v minulosti velice cenným zdrojem vody, jelikož nevysychala ani v časech, kdy byly ostatní studny v obci vyschlé. Na počátku 70 let, během úřadování předsedkyně MNV p. Mentlíkové, byla studánka přestavěna na studnu a opatřena cca do hloubky osmi metrů, betonovými skružemi.

3.4.7. Vodojem pro hlavní město Praha

Velkým vodohospodářským dílem svým významem dalece přesahujícím hranice Vestce je vodojem pro hlavní město Praha. Rozsáhlý objekt se nachází na východním okraji Vestce a částečně zasahuje i do katastru sousední Jesenice, a proto nese název Vodojemy Jesenice. Areál byl stavěn ve dvou etapách: první pozemní vodojem se dvěma komorami po 50 000 m3 byl zprovozněn roku 1972 a druhý o stejném objemu pak v roce 1981. Celková kapacita vodojemů je tak 200 000 m3 pitné vody; tato zásoba vydrží dodávat Praze pitnou vodu po dva dny i bez přítoku z přehrady. Zajímavý je údaj, že skrze vodojem protečou tři čtvrtiny objemu veškeré pitné vody, kterou hlavní město spotřebuje.

Přelivy vodojemů jsou zaústěny do Zdiměřického potoka a dále do Botiče. Fungují pouze nárazově v případě malých odběrů; přebytky vody byly díky spolupráci s obcí Vestec již také několikrát přepouštěny do Vesteckého rybníka a pomohly udržet stabilitu jeho hladiny v sušších obdobích.

Do vodojemu je voda dopravována z přehrady na Želivce, a to přivaděčem o průměru 2,64 m a délce 51,97 km.

3.4.8. Zaniklé lomy

Na území Vestce se nacházely v průběhu let pět lomů.

První malý lom se nacházel za domem č. 33, na Šátalce, nedaleko Werichovy ulice.
Druhý lom šlo najít v dnešní ulici Ke Skále, v místech podniku ECP (kdysi se tam nacházel udržovaný višňový sad, oblast byla spíš zamokřená, hojnost ptactva, bažantů, nedaleko zde působila v letech 1957 – 1966 vojenská posádka)
Třetí lom se rozprostíral v blízkosti dnešní mrazírny AGRa, a ČOV, přibližně v úhlu, který tvoří cyklostezka (triangl).
A poslední dva lomy, se nacházely hned za Vesteckým rybníkem, přibližně v úhlu, který tvoří cyklostezka.

Kamení z lomu sloužilo obyvatelům ke stavbě rodinných domů a hospodářských usedlostí a dále k výstavbě silnice (dnešní III/10114, která ústila do III/0033)

3.4.9. Šátalka

Šátalka byla založena pravděpodobně v 17. století jako hospodářský dvůr a až později zde byl zřízený zájezdní hostinec. V mezi 1605 - 1614 byla do zájezdního hostince z Kostelce u Křížku přeložena pošta, jelikož docházelo ke změnám poštovního systému a jednotlivé úřady měly být rovnoměrně rozmístěny po hlavních poštovních trasách. Další pošta byla v Nespekách, kam byla přeložena z Bystřice. V roce 1614 ale byla pošta definitivně přestěhována do Jesenice a do Vestce se už nikdy nevrátila. Budova dvora se nacházela na Vídeňské ulici naproti dnešnímu Auto Bychl v místech autobusové zastávky. Budova byla zbourána v poslední třetině 20. století.

Poblíž domu se nacházela i benzinová pumpa, která fungovala za II. světové války a pravděpodobně byla zrušena někdy v období mezi léty 1945 - 1950.

3.4.10. Drazdy

Samota Drazdy v roce 1890 spadala pod Vestec, jednalo se o větší hospodářství dvůr, který ale ležel na katastru obce Jesenice.

3.4.11. Zaniklé sakrální objekty

Kaplička statku č. 1 - Kapička se nacházela na návsi nedaleko dnešní restaurace U Šimečků (severní strana návsi), nedaleko hospodářské usedlosti č.1.

Křížek na návsi - je zobrazován na mapách II. O přítomnosti dřevěného křížku nejsou doloženy jiné informace nežli zmiňovaná mapa.

Kamenná kaplička na jihu návsi - je zobrazována na mapách III. O přítomnosti kapličky na jižní straně návsií nejsou doloženy jiné informace nežli zmiňovaná mapa.

Křížek v polích směrem na Drazdy - na mapě třetího vojenského mapování je jasně vyznačen zřejmě dřevený kříž v polích u cesty k dvoru Drazdy.

3.4.12. Sakrální stavby a památníky

Křížek na Šátalce - jedná se o litinový kříž na betonovém podstavci na křižovatce na Vídeňské ulici. Na sklonku minulého století křížek chátral až úplně zmizel. V roce 2014 byl křížek nově zrekonstruovaný a se vrátil na svoje místo.

Křížek u rybníka - Torzo křížku se mnoho let se povalovalo za Vesteckým rybníkem. V roce 2004 byl po veřejné sbírce křížek zrestaurován, opatřen kovovým křížem, byl posvěcen a umístěn naproti Restauraci U Klimešů. V roce 2012 došlo k dalšímu zrestaurování Božích muk a jejich navrácení zpět na důstojné a klidné místo za Vesteckým rybníkem.

Zvonička - z kterého roku zvonička pochází není jasné, na jejím podstavci je ale vrytý nápis 1851. Zvon byl za II. světové války zrekvírován a nového zvonu se zvonička dočkala až v listopadu 2005.

Pomník padlým - pomník padlým v I. svět. válce a obětem II. svět. války se nachází na vestecké návsi, nedaleko zvoničky. Byl postaven po I. světové válce a po II. světové válce přibyla žulová deska na paměť obětem druhé války.

3.4.13. Parní mlékárna

Mlékárna byla zřízena Josefem Emilem Dobiášem v roce 1899 a fungovala až do roku 1914. Tehdy byla vestecká parní mlékárna jediná v kraji. J. E. Dobiáš byl velmi podnikavý muž, např. zaváděl různé hospodářské metody (např. lanovou orbu). Stroje ve zmíněné mlékárně byly poháněny parou, kterou vyráběl stacionární parní stroj. Ten roztáčel transmisi, která uváděla do chodu pracovní zařízení - odstředivky, pastéry, máselnice. Pára byla též využívaná k pasterizaci mléka, k dezinfekci obalů - konví a výrobních nádob. Odstřeďovala se zde smetana, případně se vyrábělo máslo. J. E. Dobiáš také po čtyři roky zastával úřad starosty a v obecní radě zasedal plných 24 let. Čtyři roky řídil jednotu Sokol ve Vestci a deset let v Jesenici. Velel vesteckým hasičům a zároveň byl starostou hasičské župy v Jílovém.

Pohlednice zobrazující parní mlékárnu, datace neznámá (Zdroj: rodinný archiv p. Jiřího Petáka)

3.4.14. Radiokomunikační věž, Perlova vila

Radiokomunikační věž, vysoká 63 m byla postavená v roce 1957 v místech, kde Vestec hraničí s Hodkovicemi. Stavba byla z ocelových prefabrikátů a sloužila potřebám rozhlasu VKV a televize. Věž byla zbourána v roce 1983 a demolici provedly Brněnské stavby. Mnohem dříve, než tato věž začala vyhlížet do kraje, mohli jsme spatřit v této lokalitě pouze obytnou budovu, kterou vestečtí nepojmenovali jinak než Perlova vila. Jméno získala po majiteli ing. Perlovi (vlastnil autorství na patent na visací zámky). Patřila mu však jen do padesátých let minulého století. Je známo, že události po únoru 1948 změnily život mnoha lidem naší země, a tak i zmíněný majitel nedokončené vily musel opustit Vestec.

Radiokumunikační věž sloužila pro účely OIRT a ČTU. Mezinárodní rozhlasová organizace (OIR), později Mezinárodní rozhlasová a televizní organizace (OIRT) působila na území bývalého Československa od roku 1949 do roku 1992. Přestěhovala se na naše území z Belgie, z Bruselu. Jejím úkolem byla kontrola a koordinace rozhlasových a televizních vysílačů po technické stránce. Pracovala na zakázkách řady zemí, zejména členských států RVHP, Číny, Finska, Egypta, dále řady afrických států. Jako mezinárodní organizace nemohla vlastnit objekty na našem území, a proto v roce 1949 Československý rozhlas odkoupil od pana Perly nedostavěnou vilu. Objekt byl posléze dostavěn a upraven pro potřeby OIRT. V průběhu dalších let přibyla vrátnice a kotelna. V roce 1957 byla dokončena stavba zmíněné věže. V sedmdesátých letech silně podmáčenou lokalitu odvodnila náročná meliorace.

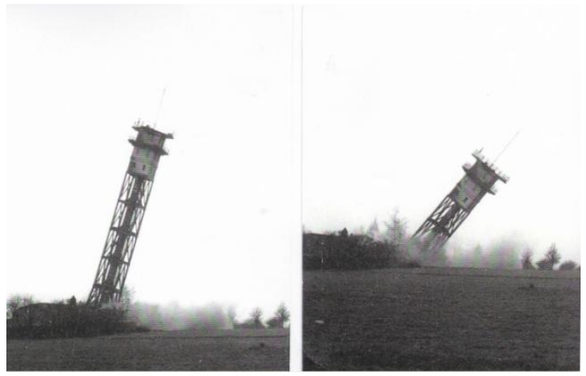

Snímek zachycující demolici věže (Zdroj: archiv obce Vestec, autor - Josef Němec)

3.4.15. Vestecké kasárny

Na východním konci katastru obce (nedaleko Jelínkovy zahrady) se nacházely kasárny, kde byly soustředěny vojenské oddíly protiletecké obrany. Koncem roku 1956 zřizovala čs. armáda v obcích kolem Prahy palebná postavení, tzv. palposty, jejichž posláním byla protivzdušná obrana hlavního města. Jedno z nich bylo zřízeno právě ve Vestci a další pak například v Čestlicích, Uhříněvsi nebo Osnici. Vojenské vedení sídlilo t. č. v zámku v Dolních Břežanech.

Původně měl být zmíněný palpost postaven na místě dnešní ulice Ve Stromkách. Vysoká hladina spodní vody na vybraném pozemku však rozhodla o přemístění vojenského objektu do míst dnešního vodojemu Želivka. Až do Vánoc 1957 byli vojáci ubytováni v polních stanech. Svépomocí pak postavili dvě zděné budovy s kuchyní, do kterých se poté přestěhovali. V areálu byla celá řada 1,2m hlubokých okopů s děli s dlouhými děly krytými maskovacími sítěmi. Takto palpost sloužil přibližně šest let. Poté zde sloužili vojáci – psovodi. K definitivnímu zrušení posádky došlo v prvním čtvrtletí roku 1966.

3.4.16. Jelínkova zahrada

V místech, kde se říká ”Nad znamení” vestecká silnice pomalu končí. Ve svém závěru se esovitě klikatí, tam se nachází Jelínkova zahrada. Jedná se o pozemek o rozloze přibližně 2 ha, zarostlý neprostupnými křovinami a spoustou neošetřovaných, vzrostlých stromů. Zahrada, původně zahradnictví bylo založeno po zimě roku 1929 a jeho zakladatelem byl pan Jelínek z Dejvic. Další osobou, se kterou byla zahrada úzce spjata, byl p. Oskar Klein. Ten zahradnictví vedl do roku 1950, kdy byla jeho činnost ukončena. V okrasné školce se množily růže a celá řada okrasných keřů. Na konci II. světové války, nedaleko zahradnictví spadl spojenecký letoun. Vyrušil z práce zaměstnance a ti byli jedni z prvních, kdo k letadlu dorazili. Lokalita je majetkem Českých lesů a je vedená jako pozemek určený k plnění funkce lesa.

3.4.17. Müllerovy vily

Původně dvě téměř shodné vily, dnes shodné dvoupatrové budovy stojí na Vídeňské ulice naproti hypermarketu Albert. Ve třicátých letech minulého století patřily obě nedostavěné jednopatrové budovy rodině Müllerových. Tu v popředí vlastnil Josef Müller, druhá patřila jeho bratru Václavovi. Na zahradě vil stojí ještě jedna nízká budova, která sloužila před válkou jako výrobna tlakových hadiček pro automobily značky Aero. Nejnovější typy těchto vozidel oba bratři vlastnili. Po roce 1939 se zde vyráběly hadičky do leteckých motorů. Po roce 1945 byli oba bratři Müllerové zatčeni a vyslýcháni pro kolaboraci. Po roce 1948 byli označeni jako nepřátelé nového režimu. . Aby mohl nový státní aparát po roce 1948 zmíněné vily získat pro sebe, zahájil proti bratrům trestní řízení, z kterého jim nakonec soud vyměřil tři a půl roků živobytí. Aby mohl nový státní aparát po roce 1948 zmíněné vily získat pro sebe, zahájil proti bratrům trestní řízení, z kterého jim nakonec soud vyměřil tři a půl roků vězení.
Jistý čas výrobní halu využívala Kovovýroba Vlašim a od šedesátých let až do dneška patří objekt ministerstvu obrany.

3.5. Místní názvosloví / toponomastika

3.5.1. Název Vestec a Šátalka

Název **Vestec** se patrně vyvinul od staročeského slova veska (zkomolené do podoby BESKA v listině v roce 1360) čili víska či ves. Filolog a historik Vladimír Šmilauer, který napsal knihu Osídlení Čech ve světle místních jmen, uvádí, že sídla, která mají ve svém názvu nějakou podobu slova ves patří k nejstarším místům osídlení na území Čech.

- 1360 - Beska
- 1390 - Wesscze (v německy psaných textech)
- 1437 - Wesce nebo Vesce
- 1627 - Westec, Vesce nebo Vesec
- 1654 - Wesecz
- 1764 - Westze (Josefínské mapování)
- 1878 - Vestec

Šátalka se na názvoslovné scéně objevuje až v 18. století jako Schadalka (Šadalka); roku 1878 je uváděna v podobě Šatelka. Těžko říci z čeho vzniklo její jméno – sloveso šátati kdysi znamenalo totéž co hýbati sem tam či chvěti se. Jméno také mohlo být odvozeno od jména dávného majitele, kterýžto se mohl jmenovat Šatal.

3.5.2. Ostatní místní názvy

Nad Jezerem / Na Jezerech - Prostor průmyslového areálu v ulici Sportovní a Nad Jezerem se nazýval v polovině 19. století Nad Gezerem (Nad Jezerem) a tento název mnohem později přešel do jména tamní ulice. Ještě na konci 18. století byl na tomto místě u silnice rybník – „Jezero“, až později přeměněné na louku a nakonec zarostlé lesíkem, v jehož prostoru ve druhé polovině 20. století vznikly současné objekty.

Pod písnickou cestou - Pozemky až na hranici s katastrem sousední Písnice.

K osnici - Pole a sady napravo od silnice vedoucí ke vsi Hodkovice, zhruba tam, kde dnes vyrůstá areál centra BIOCEV, nesly název, který je v mapě z roku 1841 uveden půvabně zkomoleně – Nad Šsatalkau k Wosyce. Později bylo toto jméno „počeštěno“ do podoby Na vosnici, uváděno bylo i K Osyce (historické mapy 1836-1852); a dnes existuje na katastrálních mapách jako K osnici; těžko dnes říci, jestli v něm šlo o strom osiku či těžko pochopitelnou osnici.

Nad Šátalkou - Místo západněji od místa, kde se dnes říká K osnici. Na mapě z roku 1841 byl uveden v těchto místech název – Nad Šsatalkau k Wosyce.

Bělnice - Pozemky poblíž kruhového objezdu na hranici Vestce a Prahy.

Na pražské cestě - Okolí současné Safiny bývalo v mapách zase označováno jako Na pražské cestě, podle silnice, která jej napříč protínala.

U studánky - Pole za areálem Safiny nese dodnes jméno U studánky, podle starobylé studánky opuštěné v lesíčku pod novou silnicí.

Pod Vsí/Na Suchých - Rozsáhlá pole okolo dnešní jahodárny měla v mapě z roku 1841 jméno také poněkud zkomolené – Pod Wsý (Pod Vsí); vzniklo nepochybně podle polohy pozemků nacházejících se níže pod vesnicí; později se pro toto místo ujal název Na Suchých, což přetrvalo dodnes v názvu jedné z nejdelších vesteckých ulic.

V hájích/V hájkách - Veliká pole napravo od retenční nádrže měla původně jméno W Hágkách (později spisovně V hájcích).

Nad kopcovitými lukami - Rozsáhlé lány mezi Vesteckým rybníkem a Hrnčířemi byly pojmenovány Nad kopčowatýma lukama.

Na Znamení - Prostor současné úpravny vod s přilehlou Jelínkovou zahradou nese dodnes název Nad Znamenj (později se ustálilo v podobě Na Znamení).

Za Andresowic - Polnosti na hranici vesteckého katastru a Jesenice, na konci dnešní ulice Ve Stromkách, nesly kdysi pomístní název Za Andresowic, vyjadřující patrně polohu za statkem označovaným takto podle jména majitele.

Jelínkova zahrada - viz. kap. Jelínkova zahrada

Müllerovy vily - viz. kap. Müllerovy vily

Na Myjavě - návrší u Hrnčíř

Perlova vila - viz. kap. Radiokomunikační věž, Perlova vila

V Chobotě - vlhká louka na Olšanském potoce za silnicí před ústím do Vesteckého rybníku. Mokřina má tvar chobotu.

V Mokřinách - je název i stejnojmenné ulice poblíž lokality V Chobotě

K Jahodárně - v okolí byly (dnes již v mnohem menší míře) pole osázena jahodami, které byly po sklizni zpracovány v nedaleké mrazírně AGRa Jesenice, divize Vestec.

Ke Skále - v minulosti se zde nacházel lom

Ve Stromkách - původně polní cesta lemovaná stromky

Na Průhoně - dříve polní cesta lemovaná ptáčnicí a šípky, po I. světové válce byl povrch zpevněn kameny z blízkého lomu. Dříve, ale i nyní hojně využívaná cesta, sloužila a slouží hlavně jako zkratka. Využívaly jí např. vestecké děti, když docházely do jesenické školy.

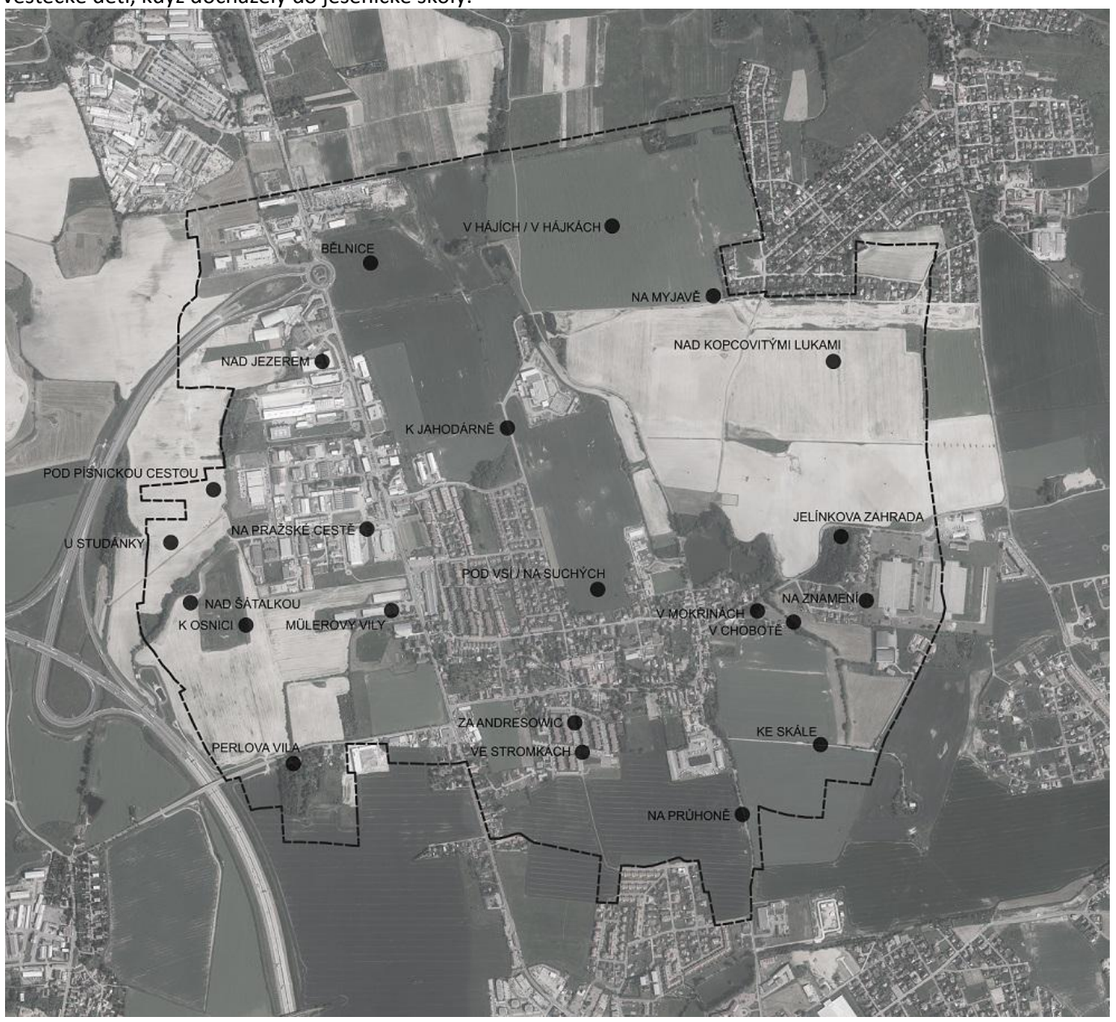

Mapa: 29
Toponomastická mapa Vestce
(Zdroj: ČUZK, upraveno)

3.6. Vývoj počtu obyvatelstva

Grafy vývoje počtu obyvatel a bytového fondu jasně ukazují na nebývalý rozvoj obce na konci 90. let a přelomu tisíciletí, kdy započal trend stěhování obyvatel hlavního města do příměstských lokalit. Tyto lokality nabízely dostupné bydlení a dobré dopravní spojení do Prahy.

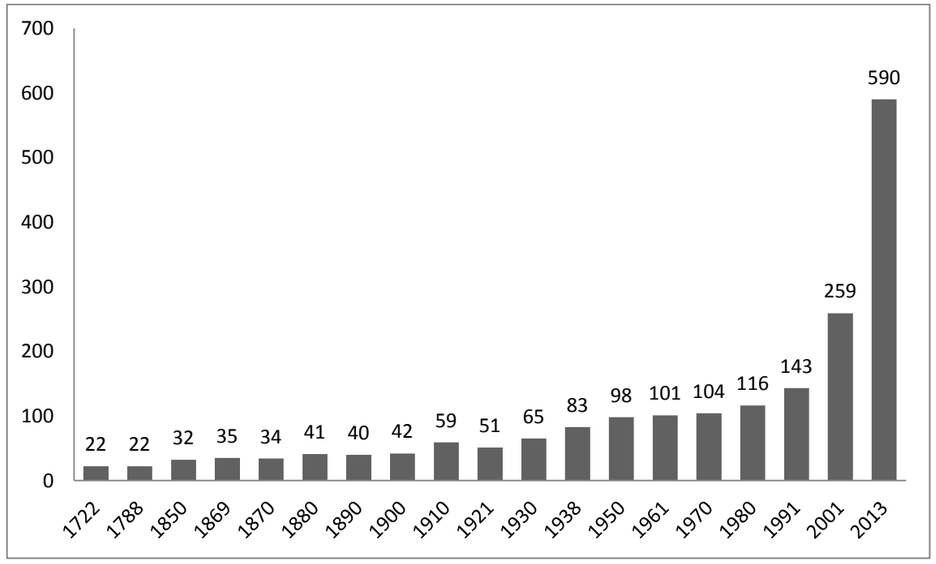

Graf: 1

Grafické znázornění vývoje bytového fondu od roku 1722

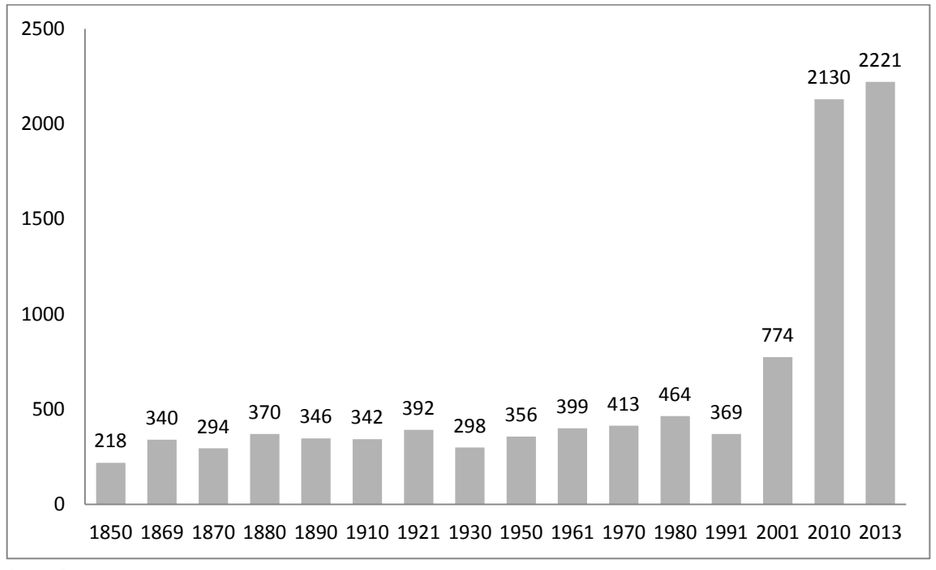

Graf: 2

Grafické znázornění vývoje počtu obyvatelstva od roku 1850

3.7. Závěry vyplývající z analýzy historické geneze území

Vestec je území s bohatou historií. Ta bohužel není mezi obyvatelstvem hlouběji vžita a vnímána, jelikož po roce 2000 došlo k enormnímu přílivu nových obyvatel a tím se značně zmenšilo procento starousedlíků, kteří jsou s krajinou, kde jejich předci žili po generace více spjatí. Noví obyvatelé nemají dostatečné možnosti seznámit se s historií kraje.

Obec nemá kostel, což nepřispívá ke komunitnímu životu obce. Správní farou je farnost v Hrnčířích s kostelem sv. Prokopa

Trend narůstání počtu obyvatel i domů vlivem stěhování obyvatel z hlavního města do příměstských oblastí neustále pokračuje, což vede k celé řadě potenciálních problémů od kapacitních (školy, školky, vodovod, kanalizace, atd.) a až k problému zásadnímu, kterým je zastavění většiny území katastru tak, že nezbývá prostor pro volnou krajinu a rekreaci obyvatel. Proto je nutné jasně vymezit nedotknutelné plochy, které budou do budoucna sloužit k rekreaci a zachování přírodního bohatství.

4. PROSTUPNOST ÚZEMÍM A KOMPOZIČNÍ VZTAHY

Vestec u Prahy je poměrně malé území o rozloze pouhých 4,72km^2. O to víc je toto území ovlivněné svým okolím a vztahy vycházející z napojení na okolní obce jsou významnější.

4.1. Prostorové členění a výhledy

Analýza výhledů

1 Hlavní dálkový výhled na Prahu

Místo nejlepšího výhledu severně nad Vesteckým rybníkem. Z místa je vidět panorama sídliště Chodov. Optické spojení s Prahou je dramatičtější o to, že pozorovatel stojí v přírodním prostředí venkovského rybníka a pozoruje hustou výstavbu panelových rodinných domů.

2 Druhý výhled na Prahu

Totožný pohled z cyklostezky. Dohlednost je díky nižší nadmořské výšce pozorovatele kratší.

3 Výhled od R1

Zvláštní výhled směrem zpět na průmyslový areál s pozadím se sídlištěm Chodov. Místo je ale i dobrou pozorovatelnou provozu na R1.

4 Výhled od Jelínkovy zahrady

Spíše lokální výhled menšího rozsahu směrem do údolí Olšanského potoka.

5 Výhled z ulice Ke Skále

Lokální výhled na Vestec.

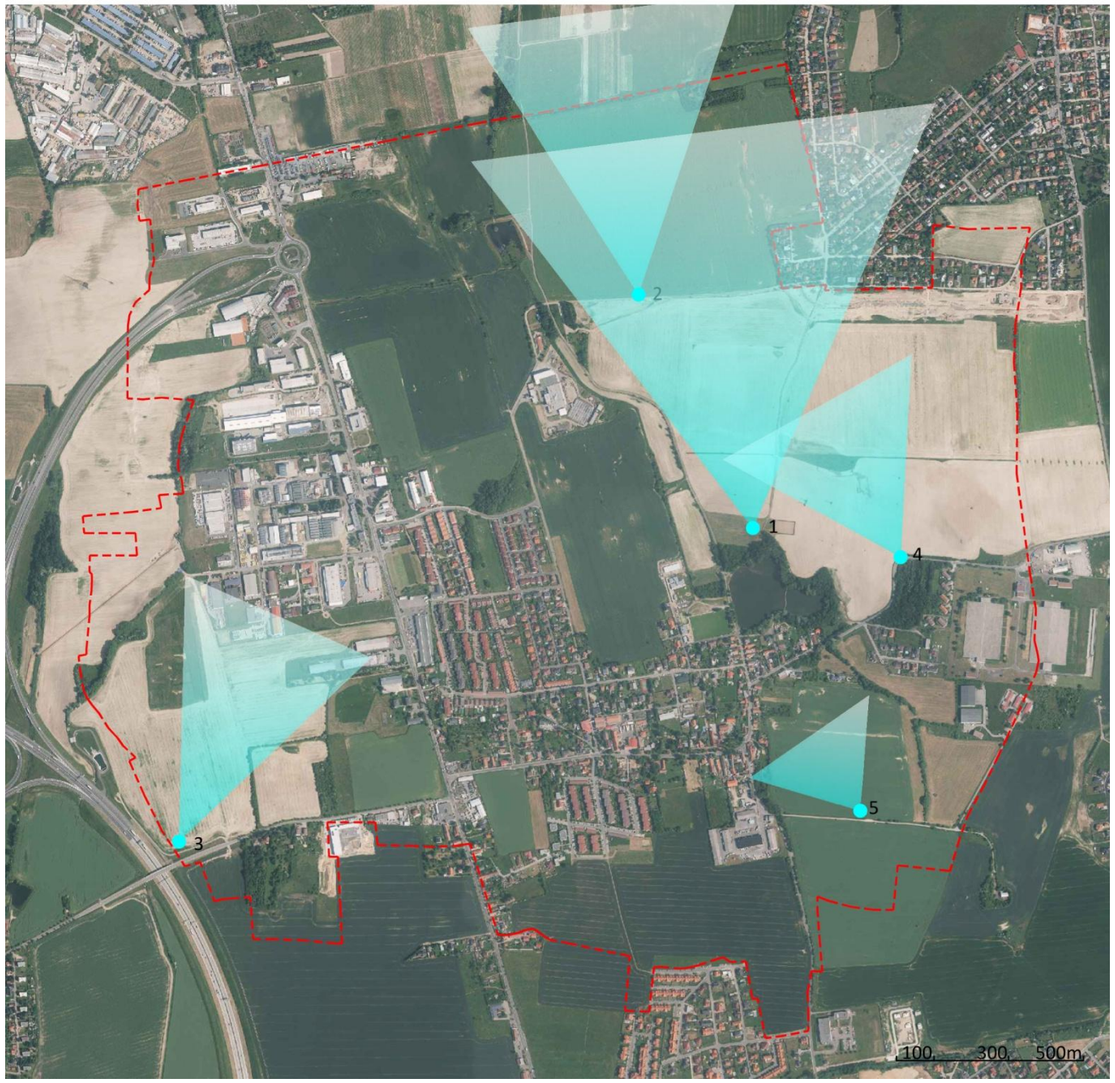

Mapa: 30
Analýza výhledů

Vestec leží v poměrně rovinaté krajině na terase nad řekou Vltavou. Terénní rozdíly v rámci území nejsou významné. Přesto je celé území poměrně rozmanité. Obecně nejnižší polohou je údolí Olšanského potoka, ke kterému se přirozeně svažuje celé území. Vyšší body jsou pak převážně na hranici katastru s Jesenicí nebo na ulici Hodkovická směrem k silnici R1.

Díky terénní svažitosti směrem k Vltavskému údolí na severu je většina výhledů, zvláště pak těch dálkových směřována právě tímto směrem. V pohledech se nejvíce uplatňuje velice dominantní silueta sídliště Chodov.

Lokální výhledy jsou méně časté.

4.2. Přírodní a kulturní dominanty

Plocha katastru Vestce je poměrně značně zastavěná. Zbylé pozemky jsou vedeny jako orná půda tak nezbývá příliš prostor na přírodu. I přesto se zde nalezne několik lokalit, které jsou přírodní a v krajině dominantním prvkem. Z kulturních dominant jsou zastoupeny převážně sakrální stavby nebo původní historické jádro. Velice významnou kulturní a historickou památkou je bývalá poštovní stezka procházející Vídeňskou ulicí.

Analýza přírodních (bod 1-7) a kulturních (bod 8-12) dominant

1 Vestecký rybník a okolí

2 Retenční nádrž a okolí

3 Jelínkova zahrada

4 Topolový háj a navážka v ulici Na Spojce

5 Hrušňová alej v ulici Hodkovická

6 Vestecký potok

7 Olšanský potok

8 Náves

9 Vídeňská ulice

10 Zvonička

11 Pomník padlým

12 Křížek u rybníka

13 Křížek na Šátalce

ANALÝZA PŘÍRODNÍCH A KULTURNÍCH DOMINANT

LEGENDA

- přírodní dominanty
- kulturní dominanty

Mapa: 31

Analýza přírodních a kulturních dominant

4.3. Prostupnost krajiny

Prostupnost územím je na východ od Vídeňské ulice zařízena díky síti cyklostezek. Na západ od zmiňované komunikace je území katastru v podstatě neprůchodné, pokud nebudeme počítat průmyslovou zástavu, ale její okolí. Díky přeměnám polních cest na cyklostezky se situace dostala tak daleko, že se na katastru nenachází žádná polní cesta. Vídeňská ulice, ač významná historická a kulturní památka, je významnou bariérou v krajině. Omezuje zvláště prostupnost krajiny pro zvířata.

Analýza prostupnosti krajiny

1 Zaniklá cesta na Drazdy

Jedna z historicky nejvýznamnějších cest, která se na území nacházela spojovala hospodářské dvory Šátalka a Drazdy. Dnes je cesta rozraná

2 Cyklostezky

Po roce 2000 v rámci rozvoje obce došlo k budování sítě cyklostezek na místě bývalých polních cest. Cyklostezky jsou v takto hojně využívaném území vhodným řešením. Jediným problém je, že dnes se na katastru již nenachází žádná polní cesta a i to místním občanům chybí, jak bylo zjištěno při komunitním plánováním.

3 Slepá cesta - Ke Skále

Komunikace Ke Skále je dnes vlastně slepou cestou, jelikož vede k průmyslovému areálu nebo k vodohospodářské budově na katastru Jesenice. Oba konce cesty tvoří zamčená vrata a po cestě se nedá pohodlně nikam dojít.

4 Ne bezpečná komunikace - Na Průhoně

Silnice Na Průhoně je poměrně úzká místní komunikace, která je spojnicí mezi Vestcem a Jesenicí. Komunikace je hojně používaná jak řidiči, tak chodci. Pro chodce je ale pohyb po komunikaci poměrně nebezpečný, jelikož řidiči nedodržují povolenou rychlost, komunikace není doprovázena chodníkem a krajnice jsou zarostlé náletovými dřevinami tak, že do zatáček není vidět.

5 Vídeňská ulice

Ač asi nejvýznamnější historická památka na katastru je komunikace v současné době významnou bariérou v území. Na silnici je hustý provoz, komunikace není doprovázena chodníky a její přejití je velice obtížné.

6 Topografická památka

Zaniklá polní cesta, na jejímž místě je v současné době zatravněná mez, která strukturálně cestu připomíná.

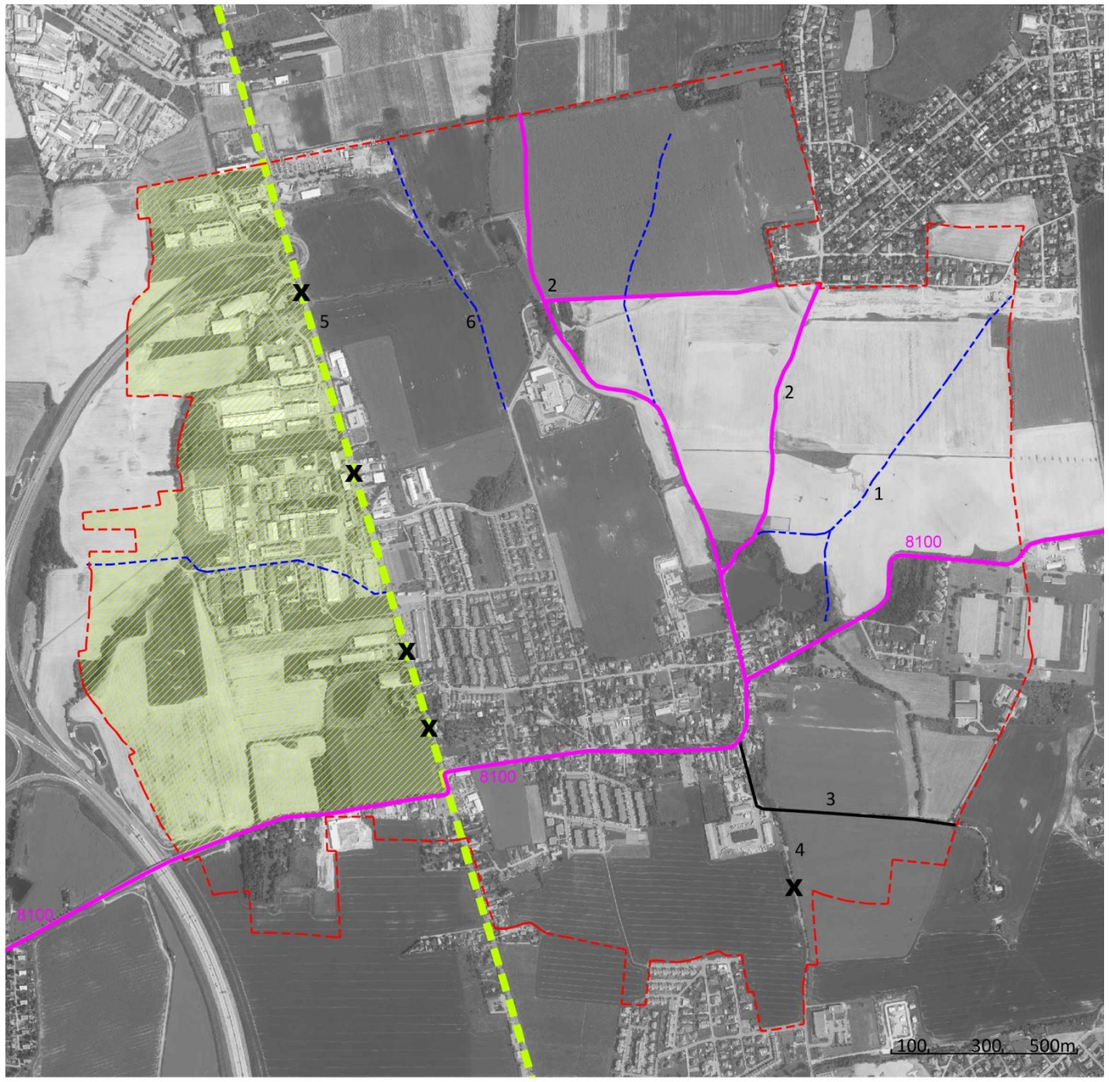

ANALÝZA PROSTUPNOSTI KRAJINY

LEGENDA

- cyklostezky stávající
- zaniklé polní cesty
- slepá komunikace
- X nebezpečná komunikace
- bariéra v krajině
- silně neprostupné území

Mapa: 32
Analýza prostupnosti krajiny

4.4. Závěry vyplývající z analýzy prostupnosti územím a kompozičních vztahů

Ač rovinaté území s velkým podílem průmyslové a obytné zástavy není chudé na přírodní a kulturní dominanty. Výrazným problémem je prostupnost území na západ od Víděňské ulice a fakt, že se na katastru nenachází polní cesty.

5. KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ

Setkání občanů, představitelů obce a projektantů Krajinného plánu obce Vestec proběhlo 26. června 2014 v budově místní Mateřské školy. Setkání se zúčastnilo cca 30 obyvatelů Vestce. Cílem setkání bylo vysvětlit občanům co je cílem vypracování Krajinného plánu a proč je důležitá jejich účast na procesu plánování. Schůzku veřejného plánování vedla Blažena Hušková.

Program:

1. O čem dnes budeme mluvit? Pro je dobré mít krajinný plán?
2. Kdo a jak krajinný plán zpracovává?
3. Co víme o vestecké krajině my, místní?
4. Co se o vestecké krajině dozvěděl tým zpracovatelů krajinného plánu?
5. Závěr, hodnocení, co bude dál?

Na úvod starosta Tibor Švec vysvětlil důvody zadání Krajinného plánu jako základního podkladu pro vypracování Územního plánu a představil zpracovatelský tým. Dále již mluvili a pracovali místní občané.

Co víme o vestecké krajině my, místní?
Jak vypadá vestecká krajina dnes, pohledem místních, co ji charakterizuje?

- rovina
- rybník
- pole
- stromy
- zbytky starých alejí
- krásná náves
- je vidět Jižní Město
- zvěř – 2 zajíci, 1 koroptev, 20 srnek
- zápach z čističky
- cyklostezky
- kukuřice
- Vídeňská silnice
- je vidět nebe
- hodně psů
- hluk z dálnice
- letadla
- stále moc holá

- hodně zeleně
- slimáci
- uklizená
- krajina jen jedním směrem
- průmyslová X obytná část
- pořád se něco děje, staví se – krajinné prvky
- čistota v obci
- dráty VN
- vojáci – antény
- přílišná blízkost průmyslové zóny
- obec má strategický plán rozvoje
- obec nemá centrum
- pocit klidu
- průjezd kamionů, hodně aut

Jaké jsou představy občanů o vestecké krajině, jak by mohla vypadat v roce 2030?
Vše funguje, jak má, je dostatek peněz, dobrých nápadů i dobré vůle.

- žádná auta
- hodně stromů
- pěší propojení do všech okolních obcí
- metro D – propojení do Vestce
- pošta v obci
- klasický les s hříbky
- čisté potoky, vodoteče, nádrže
- doprava mimo obec
- zelený pás mezi Prahou a obcí
- zelení oddělená zástavba od polí (remízky, meze)
- nová sportoviště
- víc prvků pro volný čas (hřiště…)
- místo na grilování
- hasičská zbrojnice
- kulturní místnost jinde než ve školce
- rozhledna
- něco na koupání
- dům s pečovatelskou službou
- místo odpočinku pro zesnulé
- duchovní místo (pro věřící)
- zookoutek
- něco pro mládež ve věku 15 – 30 let
- škola
- pracovní místa
- zahrádky
- pěkná Jelínkova zahrada
- louka s kytkami
- kus divočiny

Vznikly čtyři pracovních skupinek, které zakreslily do připravených mapek obce tyto místa:

1. krásné, příjemné místo
2. ošklivé, zanedbané místo (*komentář účastnice: ošklivé místo nemusí být zanedbané a naopak, jsou to dvě různé věci!)*
3. významné místo
4. tajemné, magické, posvátné místo
5. nebezpečné místo
6. oblíbené místo, kde se lidé scházejí, potkávají
7. místo, kam rádi chodíme (na procházku…)
8. jedinečné místo, o kterém málokdo ví

Mapky se zákresy byly dalším zdrojem informací pro zpracovatele krajinného plánu.

5.1. Závěry vyplývající z komunitního plánování

Občané mají zájem o podílení se na krajinném plánování a mají vizi o tom, jakým směrem by se měl vývoj krajiny obce Vestec, ve které žijí, ubírat.

F. SYNTÉZA - hodnocení analytických prací

Historický vývoj území Vestce od roku 1360, kdy máme o této obci první doloženou písemnou zmínku až k dnešní době, byl poměrně dramatický.

Vývoj počtu obyvatelstva od roku 1850 (218 obyvatel) ukazuje poměrně vyrovnaný stav až do 90 let minulého století. To ještě stále byl Vestec sídlem s charakterem malého městečka v těsné blízkosti hlavního města Prahy. Obec byla srovnatelná s dalšími obcemi českého venkova. Nebyl zde nikdy kostel, správní farou je farnost v Hrnčířích s kostelem sv. Prokopa.

Území Vestce bylo v rámci dolnobřežanského manství obhospodařováváno vesměs malými hospodáři z místních statků. Scelení pozemků a vytvoření velkých lánů polí přišlo až s událostmi po roce 1948. Zemědělský charakter krajiny i přes tyto skutečnosti Vestci vydržel prakticky až do konce 20. století, kdy se zastavěné území obce začalo dynamicky rozrůstat a zemědělská půda byla nahrazována průmyslovou výrobou a bydlením. Události roku 1948 přinesly také potlačení místních podnikatelských aktivit a zestátnění všech soukromých majetků. Na druhé straně ale přibyla Radiokomunikační věž, zřízení protivzdušné obrany hlavního města včetně kasáren a snad nejdůležitější objekt – Vodojem pro hlavní město Praha, kudy protečou tři čtvrtiny objemu veškeré pitné vody, kterou hlavní město spotřebuje.

Významným obdobím Vestce bylo zřízení Poštovní cesty Praha Vídeň v roce 1527 Ferdinandem prvním. Poštovní cesta byla zřízena v trase původní obchodní stezky. Vlivem vojenské situace mezi léty 1645 - 1648 docházelo k postupným změnám trasy, až bylo rozhodnuto o jejím dočasném přesunutí na Jihlavu, Německý Brod (dnes Havlíčkův Brod), Ledeč, Sázavu a přes Kostelec nad Černými lesy na Prahu. Jak dlouho zde trasa fungovala, není známo.

Dnes žije ve Vestci přes 2 200 obyvatel, je zde řada institucí a podniků. Vestec se stal oblíbeným místem pro bydlení, pro podnikání a důvodem je právě bezprostřední blízkost města Prahy a současně zachování vesnického charakteru území, blízkost volné krajiny. Intenzita zastavění území a srůstání zastavěných území však v současnosti začíná být neúnosné. Důvod, proč řada obyvatel zvolila pro svůj život právě toto místo (život v krajině, možnost procházek, cyklo – výletů) začíná být ohrožen.

Historický charakter krajiny Vestce tvořili obec Vestec, osada Šátalka, kudy vedla poštovní cesta Praha Vídeň. Hlavní osu vesnice tvořila jednak poštovní cesta a rovnoběžně osa Vesteckého potoka.

Krajina je dlouhodobě využívaná převážně pro zemědělskou výrobu.

Hlavní okruhy problémů dnešní krajiny jsou:

1 Vysoký stupeň zastavění území
2 Ztráta přírodního charakteru území, úbytek přírodních biotopů a živočichů
3 Nízká schopnost krajiny zadržet odtékající vodu z území, vodní toky ztratily svůj přírodní charakter
4 Zhoršení prostupnosti krajiny (intenzivní doprava, intenzivní zemědělství, zánik původních cest)
5 Zánik fragmentů historické krajiny a její struktury (historické cesty, důležitá místa)

Krajina procházela svým tisíciletým vývojem, stejně jako ostatní krajiny v celé Evropě. Náhlý zlom a zvrat nastal po druhé světové válce, po roce 1948, kdy přestaly být respektovány původní, vlastnické historické vztahy v území, byl vážně narušen dlouholetý vztah vlastníka k půdě a k dalšímu majetku. Velkostatky, jejich zařízení, hospodářská zvířata a zemědělská půda, vše bylo předmětem konfiskací a postupně spělo k zániku. Došlo k mnoha osobním tragédiím, kde se majitelé těchto nemovitosti nemohli smířit s novým stavem a ztrátou dědictví od předků. Většinou se jednalo o mnohogenerační dědičné majetky, ze kterých rodiny žily po celá staletí. V následujícím období tzv. normalizace, (v 70-80. letech 20. století) pak došlo k dalšímu sjednocování pozemků, k rozorání mezí, k zatrubnění a narovnávání vodních toků, zarůstání původních historických cest, které jednotlivé obce a vesnice spojovaly. Krajina ztratila svou po staletí budovanou historickou tvář a identitu.

Zrušením původních vlastnických vztahů po roce 1948 (zestátnění půdy a majetků) dnes mnohé pozemky již nemají majitele a nekontrolovaně zarůstají náletovou vegetací. Paradoxně zastoupení nelesní stromové a keřové vegetace je podstatně vyšší než před rokem 1948. Tyto porosty nemají charakter kulturní krajiny, avšak tvoří skvělé podmínky pro nárůst územní biodiverzity.

V dnešní krajině se žije a hospodaří dál. Je zřejmé, že cílem krajinného plánu není rekonstruovat stav existující před rokem 1948. Došlo rovněž ke změně způsobu hospodaření, zemědělského využití, výrazně se změnil styl a způsob života. Počet pracovníků potřebných k obdělávání zemědělské půdy se výrazně snížil. Venkované odchází za prací do Prahy, ale blízkost Vestce a Prahy lidem umožňuje zde nadále žít, tento model je lákavý pro další obyvatele, kteří původně nejsou místní, a oblíbili si toto místo. V poslední době se určité skupiny lidí naopak stěhují z měst na venkov. Rozvoj informačních technologií a internetu, možnost pracovat z domova umožňuje také mnoha lidem pracovat, bydlet a žít na venkově.

Dále dochází k výrazným změnám funkce krajiny v dnešním pojetí způsobu života. Zemědělská politika Evropské unie se dnes mění. Pro jednotlivé plodiny mají členské státy nastaveny produkční kvóty a limity, podporuje se však rozvoj a údržba charakteru venkovské krajiny. Zájem o krajinu jako prostor pro aktivity volného času stále roste. Proto jsou součástí této studie setkání s občany řešeného území, aby bylo zřejmé, jak a kde vlastně chtějí žít a jaké mají představy o optimálním způsobu využití svého volného času.

Řešením určitě není návrat ke stavu před rokem 1948. Zánik původních vlastnických vztahů a změny v zemědělství již neumožňují ekonomické hospodaření na malých plochách. Dnešní krajina je vážně poškozena, trpí erozí, mnoho jejich původních funkcí odpadlo. Avšak zarůstání mnohých ploch, které byly v minulosti intenzivně zemědělsky využívány, přináší nárůst biodiverzity - prostor pro život více druhů rostlin, ptactva a živočichů, což lze hodnotit pozitivně. Velmi vážným problémem je voda v krajině, v čase dešťů je odvedena z území, ale v čase sucha zde voda chybí, je zřejmý pokles hladiny spodních vod. Zde je důležité komplexní řešení v rámci celého povodí Vesteckého potoka a společný postup dotčených obcí, kterými Vestecký potok protéká.

Je důležité hledat novou tvář krajiny, která bude reflektovat dnešní situaci, ale současně zachová ekologické hodnoty, zvýší retenci vody v krajině, bude respektovat i kulturní hodnoty krajiny a vytvoří kvalitní prostor pro život zdejších obyvatel. Bohužel, původní blízký vztah k půdě, který zde byl, a dědil se z generace na generaci lze jen těžko navrátit. Dnešní vlastníci a uživatelé zemědělské půdy jsou zcela jiní a jejich motivací je především zisk ze zemědělské výroby.

1. ZÁVĚRY VYPLÝVAJÍCÍ Z ANALÝZ PŘÍRODNÍCH POMĚRŮ

Z hlediska přírodních hodnot v území můžeme z provedneých analýz a průzkumů v k. ú. Vestec vyčíst dva zásadní problémy: Prvním je absence ekologicky stabilních, přírodě blízkých ploch, resp. jejich prostorová nedostatečnost z hlediska dlouhodobého fungování a zajištění jejich ekologických funkcí pro krajinu i společnost. Druhým, neméně podstatným problémem je rozdrobenost a nespojitost jednotlivých přírodních prvků a ploch s vysokým přírodním potenciálem mezi sebou. Na celém území se vyskytuje 6 ekologicky významných segmentů krajiny, které mají vysoký stupeň ekologické stability a velký význam pro biodiverzitu. Jejich celková plocha činí přibližně 9,5 ha, což je asi 2 % z celkové plochy katastrálního území. Aby bylo možné zachovat jednotlivé rostlinné a živočišné druhy a jejich společenstva pro příští generace a zajistit zdravé fungování krajiny v dlouodobém horizontu, je potřeba plochu přírodě blízkých prvků v daném území kvantitativně zvětšit. Stejně tak je však také potřeba zajistit, aby uvedené stávající a rozšířené, příp. nové ostrůvky biodiverzity nezůstaly v krajině izolované, ale aby vznikla fungující síť přírodních a přírodě blízkých prvků, které budou zdrojem ekosystémových služeb pro krajinu, pro rostliny a živočichy i pro lidskou společnost a jednotlivce, kteří v oblasti Vestce budou žít, pracovat a pohybovat se.

2. ZÁVĚRY VYPLÝVAJÍCÍ Z ANALÝZ HYDROLOGICKÉHO REŽIMU

V k.ú. Vestce lze definovat dva základní problémy hydrologického režimu krajiny – vodní eroze zemědělské půdy a způsob odtoku dešťových vod ze zastavěného území.

1. Vodní eroze půdy

Největší a nejrozsáhlejší degradační proces – vodní eroze - je způsoben převážně rozporem mezi genetickými vlastnostmi půd a způsoby hospodaření. Přírodní stabilita břehů vodních toků je dána především charakterem hornin, které břehy tvoří. U břehů tvořených nezpevněnými sedimenty záleží v prvé řadě na jejich zrnitostním složení, a z toho plynoucí propustnosti a soudržnosti. Dále je stabilita břehů ovlivněna vodou proudící v korytě, povrchovou vodou přitékající do koryta, případně i podzemní vodou prosakující břehem potoka, když potok drénuje nivu.

Zorněním lesních a následně i přirozených a polopřirozených lučních stanovišť došlo k zásadní změně podmínek přirozeného odtoku z krajiny. Důsledkem je zvýšení a nárazovost průtoků v korytech, a s tím spojená zvýšená erozní činnosti (vymílání), které jinak při přirozeném klimaxovém stádiu porostů probíhá v podstatně menším měřítku.

V součinnosti s faktorem přívalových dešťů také kromě nadměrné eroze dochází i ke zvýšení rizika nebezpečných povodňových situací (bleskových povodní), a to i v místech, která jinak vysokými vodními stavy ohrožena nebývají.

2. Odtok dešťových vod ze zastavěného území

Nezastavěné spádové území bylo v minulých letech odvodněno a byla provedena úprava potoka a jeho bezejmenných přítoků. Původní meandrující koryto bylo nahrazeno napřímenou a značně zahloubenou trasou. To mělo za následek změny průtočného profilu. Přírodní koryto bylo přeměněno v pravidelný kanál s průtočným profilem bez směrové členitosti. Došlo k záměně přirozeného materiálu potočního dna za umělý materiál. Zanikly výmoly a tůně, zvětšila se rychlost vody, vymizely proudové stíny a klidová místa pro přežití bioty za krizové průtokové situace. Vzhledem k tomu že se jedná pramennou část Kunratického potoka a jeho přítoků, má úprava profilu koryta za následek, že v korytě v převážné části roku odtéká voda velkou rychlostí s minimální výškou vodního sloupce a při průchodu velkých vod nedochází k rozlivu, ale k rychlému odvedení vody do navazující části povodí. Tato skutečnost způsobuje lokální povodně v níže položených úsecích toku. Navazující pozemky jsou zorněny až k břehové čáře a neexistují navazující zatravněné pozemky plnící funkci údolní nivy.

Převážná část stávající vodní sítě plní v současnosti funkci okamžitého odvedení dešťových vod ze stávající zástavby, která se masivně rozrůstá jak v průmyslové, tak i v obytné části. Tato funkce není podpořena významnou akumulací dešťové vody s následným zpomalením odtoku vody z území. V zájmovém území prakticky neexistuje akumulace vody v místě spadu srážek na daném pozemku, ať už v akumulačních nádržích, vodních plochách – jezírkách, v prostorech parkovišť, průmyslových objektech.

Částečné zpomalení přívalových srážek z dešťové kanalizace řeší pouze retenční nádrž na Vesteckém potoce a to pouze po dobu cca 20 min přívalového deště. Celé území nemá kapacitu na zadržení déletrvajícího deště a po naplnění retenční kapacity toků a vodních ploch dochází k významnému zhoršení situace na toku Olšanského a Kunratického potoka. Retenční prostor Vesteckého rybníka je zanedbatelný. V zájmovém území se nenachází plochy pro přirozený rozliv – louky, mokřadní plochy údolní nivy a tím výraznému zpomalení

3. ZÁVĚRY VYPLÝVAJÍCÍ Z ANALÝZ HISTORICKÝCH VZTAHŮ V KRAJINĚ A JEJÍ OBYTNOSTI

Jak již bylo řečeno Vestec je území s velice bohatou historií. Ta bohužel není mezi většinou obyvatel hlouběji vžita a vnímána. Důvodem tohoto stavu je enormní nárůst počtu obyvatel, ke kterému došlo v rámci stavebního boomu po roce 2000. Tím se zastoupení místních starousedlíků procentuálně rapidně zmenšilo. Původní obyvatelé Vestce, jejichž rodiny zde po desetiletí a staletí žily a hospodařily, mají k vesnici hlubší vztah a jsou s místní historií více spjatí, jelikož historky o tom jak to bývalo dříve slýchávali od mala. Noví obyvatelé, kteří sem ve velké většině přišli před deseti lety či dříve, nemají dostatečné možnosti seznámit se s historií kraje. V současné době jsou jedinou možností Vestecké listy a články zveřejňované na webu obce. Problému by mohla ulehčit v nejbližší době vydávaná publikace Vestec - Povídání o krajině a lidech (Řeháček, Pašková, Miovská 2014). Ale publikace nevyřeší vnitřní sounáležitost s krajinou, její pochopení a nevyvolá ten kýžený vztah k rodnému místu. Ten je potřeba začít budovat obzvláště u malých dětí, které se již zde ve Vestci narodí. Ale jak již bylo řečeno za minulých deset let si většina obyvatel, jejich rodičů, tento vztah nevybudovala a nemá dostatek historických znalostí a povědomí, aby mohli lásce k této krajině učit své potomky. O to důležitější je pak výchova dětí v místní MŠ a ostatní osvětové akce.

Trend narůstání počtu obyvatel i domů vlivem stěhování obyvatel z hlavního města do příměstských oblastí vede i dalšímu zásadnímu problému, kterým je zastavění většiny území katastru tak, že nezbývá prostor pro volnou krajinu a rekreaci obyvatel. Proto je nutné jasně vymezit nedotknutelné plochy, které budou do budoucna sloužit

k rekreaci a zachování přírodního bohatství. Dalším faktem je, že katastr obce Vestec u Prahy je poměrně malý o to jsou důležitější vazby a vzájemná spolupráce s okolními obcemi.

Výše zmíněné problémy lze spatřovat u většiny příměstských obcí. Specifickými problémy jsou pak:

- absence polních cest
- nedostatečné hmotová strukturalizace krajiny (chybí doprovodná vegetace cyklostezek a silnic a solitérní zeleň)
- zanikla jedna z v minulosti nejvýznamnějších cesta spojující Šátalku a statek Drazdy
- bariéra v podobě Vídeňské ulice
- neprůchodnost území průmyslové zóny a krajiny na ni navazující
- nebezpečná komunikace Na Průhoně

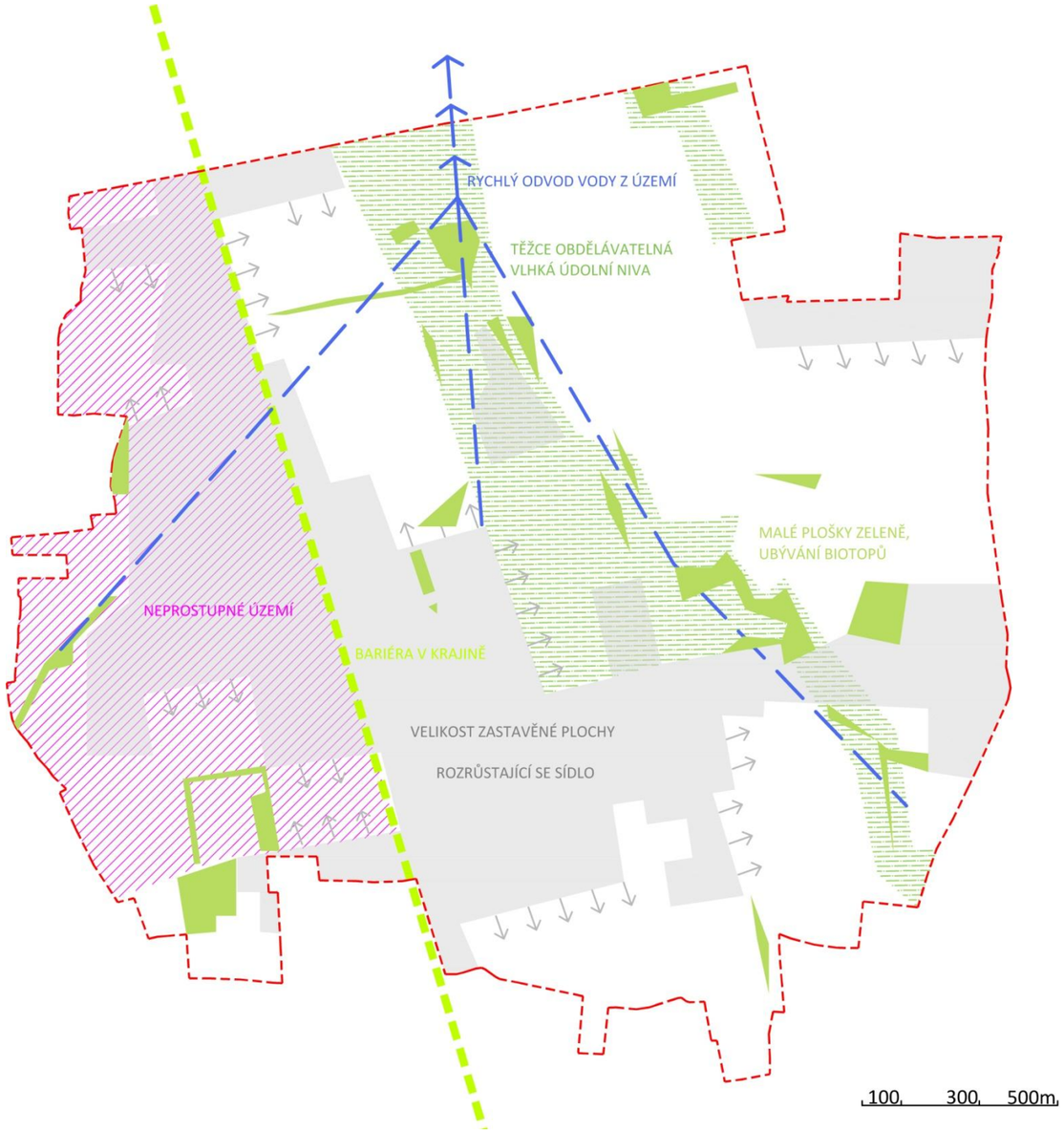

Mapa: 33
Problémový výkres
Výkres schematicky ukazuje největší problémy a limity řešeného území

G. NÁVRH KONCEPTU KRAJINNÉHO PLÁNU

Nová struktura krajiny obce Vestec bude vycházet z přírodních podmínek, z poznání historického vývoje území, ze současných aktuálních potřeb místních obyvatel. Je důležité navázat na původní historický vývoj krajiny, nesmazat důležité pamětníky historie, snažit se objevit, definovat, stanovit významné lokality, zdůraznit výhledy a průhledy, které činí místní krajinu neopakovatelnou, nezaměnitelnou a podtrhují její charakter. Naprosto prvořadým úkolem je pak zvýšení retence vody v území využitím přírodě blízkých opatřeních a obnova těch místních komunikací, které lidé potřebuji k běžnému každodennímu životu.

Krajinný plán pro katastrální území obce Vestec poskytuje jednoduché a všem srozumitelné schéma nápravných opatření. Jeho realizace je možná, pokud se ho ujmou ti, kteří mají na nápravě zájem a mohou pomoci. Tedy nejenom zemědělci, ale lidé, kteří zde žijí, bydlí, mají zde dům či zahradu, krajinu navštěvují a mají k tomuto místu vztah. Realizace by měla být předmětem úsilí nejenom Obecního úřadu, ale také zájmových nevládních organizací, sdružení občanů, kterým není lhostejný výzor obce a okolí.

Krajina katastrálního území obce Vestec je hustě osídlená a zastavěná. Pokud uvažujeme s naplněním všech funkcí krajiny v tak malém území, je to úkol velmi složitý.
Dále je zde předpoklad, že na obce v blízkém okolí Prahy bude vyvíjen další tlak na zástavbu a intenzivní hospodářské využívání.

Naprosto nezbytná je spolupráce a plánování krajiny všech dotčených obcí v povodí Vesteckého potoka.

Vzhledem k nedostatku prostoru obce Vestec pro tradiční řešení krajiny se zde nabízí možnost aplikace principu Zelené infrastuktury. V intenzivně užívaném a obydleném území je nutné zásadně stanovit hranice a prostor pro infrastrukturu technickou a **infrastrukturu zelenou**, která je v České republice novým pojmem.
Obec Vestec je pro demonstraci páteře **Zelené infrastruktury** optimálním prostorem. Důvodem je intenzivní tlak na zástavbu dalších území a velmi silný nárůst uvědomování si hodnot krajiny u představitelů obce a místního obyvatelstva, které tuto filozofii velmi dobře přijímá.
Je ale nutno podotknout, že se jedná pouze o jeden kamínek mozaiky. Systém páteře zelené inrastruktury bude funkční až ve chvíli spolupráce všech dalších dotčených obcí celého povodí Vesteckého potoka. Zatím nemáme legislativní nástroje, které by realizaci Zelené infrastruktury podpořili plošně. Zelená infrastruktura se dotýká několika oblastí a rezortů (vodní hospodářství, zemědělství, ochrana přírody, dopravní infrastruktura, tvorba veřejných prostranství).
V případě Vestce se stala zelená páteř součástí územního plánu, schválením územního plánu bude mít zelená páteř zákonné předpoklady na svoji realizaci.
Je to začátek další cesty pro Vestec, modelová ukázka pro ostatní obce.
Implementace filozofie Zelené infrastruktury a Zelené páteře do procesu územního plánování ve Vestci je prvním příkladem na území České republiky.

Návrh zelené infrastruktury v rámci krajinného plánu obce Vestec

<u>Zelená páteř krajiny obce Vestec</u>

Návrh plochy s využitím území – smíšené, nezastavitelné, která spojuje v sobě několik funkcí

1. Kontinuální síť přírodních prvků krajiny (prvky místního ÚSES, další místní přírodní prvky)
2. Kontinuální síť vodních prvků krajiny (vodní toky a mokřady)
3. Respektování historického vývoje krajiny a obnova fragmentů krajiny
4. Zvýšení propustnosti krajiny (cyklostezky, pěší stezky)
5. Veřejná prostranství, rekreační plochy v krajině

Plocha Zelené páteře bude tvořena převážně travnatými porosty, výsadbami dřevin a porostů přírodě blízkých, dále plochami vodních toků, vodních ploch, mokřadů stávajících a navržených.
Důležitou funkcí Zelené páteře bude zadržování vody v území – proto je důležitá změna místních kultur na trvalý travní porost.
Součástí zelené páteře budou pěší a cyklo-komunikace, dětské a sportovní hřiště.
Návrh Zelené páteře vytváří potenciál a prostor pro příští tvorbu a návrh krajinářského parku.

Dalším důležitým prvkem Krajinného plánu Vestce je fragmentace krajiny, stanovení prvků, které krajinu rozčlení na menší celky.
Velmi důležitým, novým prvkem, je řešení odtoku dešťové vody z území přírodě blízkými metodami (storm water management), které by mohlo výrazně snížit množství vody, které odtéká Olšanským potokem.

Další prvky krajinného plánu

a. Uses a ochrana biodiverzity
b. Zachování historických prvků v krajině, jejich posílení
c. Koncepce zadržování vody
d. Prostupnost a obytnost krajiny (cesty – pěší, cyklo, vyhlídky, odpočívadla)
e. Hospodářské využívání krajiny – priority - zemědělství – dodržení optimálních agrotechnických zásad užívání půdy

1. KONCEPCE ÚSES A PODPORA BIODIVERZITY

Problém malého plošného zastoupení přírodě blízkých prvků v krajině okolo Vestce i problém jejich vzájemné izolace řeší návrh nového plánu ÚSES na několika úrovních. V první řadě je to na úrovni návrhu smysluplného rozšíření stávajících nejhodnotnějších přírodních prvků a jejich vymezení jako biocenter lokálního významu, což jim poskytuje velmi dobrou územnní ochranu proti zásahům, které by je mohly zničit nebo zásadním způsobem poškodit. V druhé řadě navrhujeme nové vymezení biokoridorů, jež budou uvedená biocentra spojovat a také navážou místní síť prvků ÚSES na prvky ÚSES v okolních katastrálních územích. A jelikož zásadním nositelem přírodních hodnot je v území Vestce voda, jsou čtyři z pěti biokoridorů vázané na vodní toky a jejich "údolní nivy". Vhodnými úpravami a přírodě blízkou revitalizací jednotlivých toků (viz kapitola KONCEPCE OPTIMÁLNÍHO HYDROLOGICKÉHO REŽIMU), spolu se změnou hospodaření v blízkosti vodních toků z orné půdy na jiné kultury, bude zajištěno, že nově vymezené a založené biokoridory začnou fungovat, zvýší se tím i plocha přírodě blízkých prvků a vznikne ona požadovaná síť přírodě blízkých prvků s významnou schopností zachovat a zvýšit územní biodiverzitu a ekologickou stabilitu místní krajiny. Na třetí úrovni, která nepožívá sice ochrany biotopu přímo ze zákona, nicméně je také velmi významná, zvláště bude-li zanesena a schválena v územním plánu, se bude jednat o vymezení interakčních prvků, které jsou vymezeny v novém plánu ÚSES (celkem 35). Tyto plošné a liniové prvky plní doplňkovou a podporující funkci pro biocentra i biokoridory z hlediska ochrany biodiverzity a zachování ekologické stability krajiny. Všechny tyto prvky (biocentra, biokoridory a interakční prvky) mohou zároveň plnit mnoho dalších různých funkcí, přímých i nepřímých, důležitých pro obyvatele a návštěvníky obce - zlepšení lokálního klimatu, snížení nežádoucích imisí v daném území a snížení škodlivých emisí z místní průmyslové výroby a automobilové dopravy, kladný vliv na čistotu ovzduší a vody, protierozní ochrana půdy, zadržení dešťové vody v krajině, ochrana před povodněmi a bleskovými záplavami, ekologicko-vzdělávací funkce, zvýšení estetické hodnoty a atraktivity území a další. Konkrétní opatření pro jednotlivé prvky jsou specifikovaná v tabulce objektů a budou podrobně určeny v dalším stupni projektové dokumentace pro jednotlivé objekty, ale obecně se jedná hlavně o přírodní revitalizace vodních toků, výsadby dřevin, převážně stromů vhodných autochtonních druhů, podpora trvalých travních porostů a lučních společenstev v blízkosti vodních toků na úkor orné půdy a navrhování takových úprav v krajině, které budou brát v úvahu hodnotu přírodních procesů a přírodě blízkých prvků v území na všech úrovních, neboli jinak řečeno: "plánování v krajině sídla i otevřeného prstoru v souladu se zásadami zelené infrastruktury".

Pro zdárné fungování a trvalou udržitelnost všech navrhovaných prvků a opatření je nezbytná také komunikace a spolupráce s veřejností a lokálně zaměřená environmentální výchova dětí, mládeže i dospělých a podpora získávání kladného vztahu místních občanů ke svému životnímu prostředí, sídlu i krajině. Koncepce krajinného plánu pro tyto aktivity poskytuje dostatek potřebného prostoru, nabídek a možností.

2. KONCEPCE OPTIMÁLNÍHO HYDROLOGICKÉHO REŽIMU

Celková ochrana území musí sledovat tři základní cíle:

- podpořit co nejvíce vsakování vody do půdy,
- omezit soustřeďování odtoku do stružek, tzn., podpořit jeho **rozptylování již v místě**, kde voda spadne,
- zpomalovat a neškodně odvádět již vzniklý povrchový odtok tak, aby nenabyl unášecí síly schopné vymílat a odnášet zeminu.

Přirozenou retencí vody v krajině je **infiltrace** srážkových vod a části povrchových vod **do horninového prostředí**. Je třeba zajistit zvyšování podzemního odtoku (vsakování) na úkor odtoku povrchového. Nejvhodnější ochranou exponovaných míst ohrožených erozním povrchovým odtokem, případně i průchodem velkých vod, je trvalý vegetační kryt, **nejlépe zatravnění**. V podmínkách intravilánů obcí je optimální zadržovat srážkové vody v **zatravněných plochách** v co největší možné míře přímo u jednotlivých nemovitostí, komunikací a zpevněných ploch, aby nemohlo docházet k většímu soustřeďování odtékajících vod.

Oživení (revitalizaci) vodního režimu krajiny, zlepšení kvality vody, zadržení vody v krajině a především protierozní ochranu dále zajišťují v podstatě všechny malé vodní nádrže rybničního typu, tůně a mokřady.

2.1. Koncept řešení zadržení vody v území:

1. Akumulace vody v místě spadu

- Vyhláška o obecných požadavcích na využívání území č. 501/2006 Sb. Stanovuje povinnost řešení vsakování dešťových vod nebo jejich zdržení na pozemku před svedením do vodního toku nebo kanalizace. Daná vyhláška upravuje poměr výměry části pozemku schopné vsakování dešťové vody k celkové výměře pozemku. Tento poměr lze upravit v případě ***využití zelené střechy***. Již během dešťě a bezprostředně po něm se velká část vody vypařuje a vrací se do ovzduší. K tomu dochází neustále u vody, která ulpívá na povrchu rostlin a substrátu (evaporace) a dále dochází u rostlin podle ročního období, povětrnostních podmínek a druhu vegetace k asimilačním procesům, kdy rostliny přijímají vodu kořeny a v různém množství ji opět uvolňují do ovzduší (transpirace). Míra odpařování se liší podle druhu vegetace; u rozchodníků druhu Sedum je velmi nízká, u trávníků a stromů velmi vysoká. Pro odtokovou charakteristiku zelené střechy to znamená, že k odtoku vody ze střechy dochází teprve po nasycení celé struktury vodou a překročení míry odpařování při trvajících srážkách. Odtok je podstatně zpomalen a brzděn strukturou zelené střechy.

- Funkci zpomalení plní i trávníky a stromy, pokud se využívá ***přirozeného vsaku***

- ***Akumulace dešťové vody*** *u malých objektů* - v nádržích, jezírkách apod s následným využitím – od zalévání zahrady přes splachování toalet až po praní prádla. *Pro velké objekty* je vhodnějším řešením akumulace vybudování velkého zásobníku přímo na místě pomocí akumulačních bloků "obalených" hydroizolační fólií. Takto zachycenou dešťovou vodu lze využít třeba přímo v provozu daného objektu, kde je to technologicky přípustné nebo jako požární nádrž.

- Při vhodných hydrogeologických poměrech je možné nechat akumulovanou vodu "jednoduše" ***zasáknout***:

2. Systém odvedení vody do prostoru přirozené akumulace

Pokud vsakovací podmínky nejsou vhodné a nebo využití dešťové vody není stoprocentní, následuje po retenci přívalové vody omezené odpouštění do stávající nebo budoucí dešťové kanalizace. Retenční nádrž nebo plocha je napojena na objekt se škrtícím zařízením pro regulovaný odtok. Stávající výusti dešťové kanalizace budou dle možnosti převedeny do prostoru „začátku“ zeleného pásu. Zde budou vyvedeny do ***otevřených koryt***, které budou mít charakter přírodního miskovitého koryta o šířce v koruně 2-3 m, hloubce cca 0,4 - 0,6 m se sklony svahů 1 : 3-5. Na základě závěru IGP bude posouzeno případnou nutnost opevnění. Kapacitně budou koryta navržena tak, aby docházelo k pravidelnému rozlivu a tím zpomalení odtoku tak, aby nenabyl unášecí síly schopné vymílat a odnášet zeminu.

3. Údolní niva

Stávající upravené koryta je vhodné postupně ***revitalizovat*** - obnovit původní meandrující koryto s malou kapacitou umožňující pravidelné vybřežení v období zvětšených průtoků. ***Obnovené koryto*** je vhodné navrhnout jako zemní koryto přírodního charakteru s nepravidelným sklonem cca 0,8 - 3 %, lichoběžníkového profilu se šířkou cca 1,5 – 5 m v koruně, šířkou ve dně cca 0,2 - 0,3 m, hloubkou vody 0,3- 0,6 m a sklonem svahů 1 : 3-5. Tím bude vytvořen miskovitý tvar s malou kapacitou koryta v rozmezí Q_{30d} až Q_1.

Původní koryto bude v některých částech zcela zrušeno zasypáním. Pro zajištění nepropustnosti v trase zasypaného toku bude provedena jílová těsnící rýha umístěna kolmo přes upravené koryto, které bude následně zasypáno. Rýha bude prohloubena o cca 0,5 m pod dno upraveného koryta po rozebrání dlažby a odstranění štěrkového lože. Rýha bude o šířce cca 1,0 m a hutněna po vrstvách až na výšku břehů. Následně bude terén upraven – vyspádován pro podporu vzniku údolní nivy směrem k obnovovanému toku.

Stávající koryto lze z části využít ve vhodných místech pro vybudování průtočných nebo neprůtočných tůní obtékané novým korytem. Vybudováním příčného těsnícího zářezu dojde k zabránění odtoku vody původním korytem a jejímu vydlužení na stávající terén. Případnými úpravami břehů s rozšířením a plynulým navázáním na stávající terén mohou vzniknou další průtočné tůně, která mohou sloužit i jako sedimentační jímka k zadržení splavenin. Pro zajištění funkčnosti případných výustí stávající drenáže může být část původního upraveného koryta ponecháno a následně využito na neprůtočnou tůň.

Stávající odvodnění pozemků nad údolní nivou bude zajištěno případným vybudováním nových svodných drénů odvodnění zaústěných do nových objektů - např. otevřené přírodní koryto, do nově vzniklých tůní. Tím bude zajištěna funkčnost stávajícího odvodnění pozemků nad zájmovým území. Pouze v prostoru vzniku nové údolní nivy a tůní dojde ke zrušení odvodňovacího systému s následnou obnovou původního vodního režimu.

Prostor v zeleném pásu podél budoucích vodních ploch a koryt vodních toků bude zatravněn a bude využíván jako extenzivně využívané louky sekané cca 2 x do roka (první seč do poloviny července a druhá konce září). Posekaná hmota bude vždy z luk odvezena. Tím se vytvoří podmínky pro druhově rozmanité společenstva. Prostor bezprostředně navazující na zástavbu je vhodné udržovat pravidelnou sečí vícekrát do roka v návaznosti na budoucí využití – např piknikové, odpočinkové louky apod.

4. Vodní plochy

Ve vhodných profilech na korytě toku je možné navrhnout ***retenční vodní plochy nebo polosuché poldry***, které budou plnit funkci zadržení povrchové vody včetně zpomalení odtoku z plochy do spodní části povodí. Tyto vodní plochy budou mít zemní hráze se vzdušným lícem min 1 : 5 a návodní líc min 1 : 3. Normální hladina bude oproti maximální hladině snížena min o 1 m. Výtok z nádrže bude regulován výpustným zařízením a bezpečnostním přelivem, který bude mít kótu min o 0,5 m než normální hladina. Svahy nádrže budou navrženy ve sklonu cca 1 : 5 a více, což umožní udržování svahu v době nízkých průtoků a zapojený travní drn umožní bezeškodné kolísání hladiny vody v nádrži. Podíl mělkovodního pásma s hloubkou vody 0,0 – 0,6 m u nádrží velikosti do 0,5 ha bude min 10% a u nádrží nad 0,5ha – min 20%. Tím budou zároveň vytvořeny podmínky pro nástup rozmanitých druhů vegetace. Rybí obsádka bude extenzivní s důrazem na autochtonní skladbu (sportovní využití). Nádrže budou vypouštěny cca 1 x za 3-5 let.

V terénních depresích je vhodné navrhnout ***mělké vodní plochy*** s normální hladinou převážně v rostlém terénu a s ochranným valem výšky cca 0,5 – 1,2 m nad hladinou. To umožní zvýšení retenční kapacity v době průchodu velkých vod. Břehová část vodní ploch bude převážně respektovat stávající navazující terén. Sklony svahu břehů se pohybují v rozmezí 1 : 5 až 1 : 15 v závislosti na stávajícím terénu. Vlastní ochranný val bude budován jako zemní těleso s návodním lícem o sklonu 1 : 3 a s opevněním a vzdušným lícem s rozšířením do sklonu 1 : 5-10. Vodní plochy budou plnit funkci krajinotvornou, akumulaci vody v území a podporovat biodiverzitu.

Dalším způsobem zadržení povrchové vody jsou ***mokřadní plochy***. Jedná se o zamokřené deprese a průlehy mělce zaplavené vodou či zřetelně zatopené vodou v době přívalových dešťů. Buď se využívá stávajících terénních prohlubní nebo se mohou hloubit ***průlehy*** nebo ***tůně*** s poměrně členitým střídáním vodní hladiny a souše pro posílení retenční schopnosti nebo povodňové průtočnosti území.

Tůně budou navrženy s převahou mělčin s hloubkou vody do 40 cm, s maximální hloubkou 1,5 m, optimálně by měla být do 80 cm. Obecně by měly mít tůně naplnění vodou alespoň 4 měsíce v roce – cca od jara do poloviny léta. Vždy některá z tůní by neměla vysychat vůbec.

5. Odtok do navazujícího povodí

Výchozí myšlenka návrhu je vytvořit takové podmínky v území, kde bude docházet ke zpomalování povrchových průtoků, umožnění přirozeného vsaku, zvyšování přirozené hladiny podzemní vody a vytvoření koridoru pro bezeškodný průchod povrchových vod při velkých průtocích.

Tyto základní podmínky bude plnit rozsáhlá údolní niva o dostatečné šířce s budoucími retenčními vodními plochami s navazujícími litorálními mokřadními plochami, kde se zároveň vytvoří koridor (průlehy) pro budoucí meandrující koryta, které budou mít dostatečnou šíři pro přirozený rozliv vody.

3. KONCEPCE PROSTUPNOSTI A OBYTNOSTI KRAJINY

Prostupnost krajiny je obecný pojem, který je odvozen od potřeby odbourávat stávající bariéry v prostupnosti území, zejména pro pěší a zabránit vzniku nových bariér v území. Krom pěší by se ale nemělo zapomínat na prostupnost krajiny pro živočichy. Prostupnost územím je o to důležitější, čím menší a hustěji zastavěný katastr je.

Obytnost krajiny je pojem stanový Ladislavem Žákem v roce 1947. Obytnost je protipólem slova obyvatelnost. Obyvatelná je vlastně každá krajiny, třeba i poušť, jde jen o to jak příjemně se nám v krajině žije a to je právě ta obytnost. Obytnost krajiny je výsledkem přírody a hlavně lidské péče o krajinu. Krajina má dobrou obytnost, když se máte kde schovat před nepřízní počasí, můžete si posedět, odpočinout si a načerpat novou energii a to vše nenuceně. Pak má krajina dobrou obytnost a lidé v ní rádi tráví čas.

Koncepce prostupnosti a obytnosti krajiny se snaží maximálně využít místní potenciál. Pracuje s vodními toky a doplňuje stávající krajinné struktury, jako jsou cesty o doprovodnou zeleň.

Koncepce v bodech:

1. Zelená páteř a její obytnost
2. Obnova polní cesty směrem na Drazdy +landartový prvek
3. Doplnění liniové zeleně ke stávajícím cyklostezkám
4. Ošetření a doplnění stávajícího hrušňového stromořadí v Hodkovické ulici
5. Výsadba aleje na Vídeňské ulici
6. Vyhlídka na Prahu
7. Hřiště ´Na Hromadě, po hromadě´
8. Rekonstrukce komunikace Na Průhoně
9. Výchova dětí k povědomí o historii krajiny a vztahu k ní na úrovni MŠ
10. Informační vycházky
11. Vzdělávání veřejnosti s historií území pomocí systému informačních zastavení

Jedním z hlavních cílů koncepce prostupnosti a obytnosti krajiny je vrátit do krajiny její strukturu. Vestecká krajina není nikterak výrazně terénně členěná a většina její nezastavěné části je tvořena širokými lány polí, které jsou protkané sítí cyklostezek bez doprovodné vegetace. Jen místy se v krajině objevují skupinky zeleně nebo doprovodná zeleň u vodotečí. Katastr Vestce není problém přehlédnout z jedné strany na druhou. Krajinná struktura je ochuzena o vertikální prvky, což je jedním z důvodů proč část katastru mezi Vestcem a Hrnčíři působí nepříznivým a prázdným dojmem. Člověk se zde ztrácí v prostoru a postrádá lidské měřítko. Proto návrh počítá s doplněním stromořadí ke stávajícím cyklostezkám. Aleje poskytnou stín, zvýší biodiverzitu a pokud budou vysazené z ovocných dřevin v době své plodnosti i zpříjemní vycházku možným občerstvením. Jediným alespoň částečně funkčním stromořadím je hrušňové stromořadí na Hodkovické ulici. Proto je nutné tento prvek chránit a obnovit.

Ještě před sedmi lety lemovala Vídeňskou ulici topolová alej a dle vzpomínek místních komunikaci působila přívětivějším dojmem. Historická trasa bývalé poštovní stezky byla v minulosti vždy lemována stromořadí a dnes by tomu nemělo být jinak. Stromy alespoň částečně omezení nepříznivé faktory jakými je prašnost a hlučnost. Navíc pohledově oddělí obytnou a průmyslovou zástavbu. Rekonstrukce komunikace s vyřešením pohybu chodců a doplněním aleje je by měla stát prioritním tématem rozvoje obce.

Obec Vestec má již v současné době poměrně slušné rekreační zázemí, které se odehrává hlavně v okolí Vesteckého rybníka. Napojení na tuto plochu zelenou páteří bylo logickým krokem využití stávajícího stavu. Již v současné době je jasné, že obyvatelé mají potřebu pobytu v zeleni, která vlivem rychlé zástavby ubývá. Proto je nutné vyčlenit nedotknutelnou plochu, která bude multifunkční a jednou z její náplní bude rekreace využívající velkého potenciálu přirozených vodotečí. Vznikl by tak krajinný komplex, který je ale třeba navázat na širší soustavu okolí tak, aby došlo k její plné funkčnosti. Vestec je oblast rovinatá, mírně se svažující k Pražské kotlině. Prostor okolo Vesteckého rybníku poskytuje pěkné výhledy na panorama Prahy. Tuto skutečnost lze podpořit vybudováním menší vyhlídkové stavby ne snad přímo rozhledny, která by doplnila rekreační soustavu u Vesteckého rybníka.

H. NÁVRH JEDNOTLIVÝCH OBJEKTŮ

1. OBJEKTY ÚSES A PODPORA BIODIVERZITY

číslo / označení prvku	název	popis
P1	LBC 1 - Vestecký rybník	kombinované biocentrum, rybník s doprovodnými břehovými porosty; okolo hráze na západní straně je celá plocha hojně využívána lidmi k rekreaci a odpočinku a tomu odpovídá i úprava ploch; na východní a severní straně naopak je jen malý pohyb lidí a vegetační porost zde má charakter přírodě blízkého lužního lesa s olší a vrbou a dalšími domácími druhy dřevin, v severovýchodní části je dnes orná půda a nově založený extenzivní obecní sad ovocných stromů; regulovat návštěvnost, omezit pohyb osob z prostoru přírodě blízkého lužního lesa, dřevinnou skladbu břehových porostů dál přibližovat přirozenému, původnímu stavu, zcela vyloučit introdukci cizokrajných a stanovištně nevhodných dřevin; vertikální i horizontální strukturu porostů přibližovat přirozenému stavu; výchova pouze je-li účelná z důvodu podpory různověkosti a úpravy skladby směrem ke skladbě přirozené, v rámci možností pro zabezpečení bezpečnosti ponechat porosty přirozenému vývoji podél východního břehu rybníka, rozšíření vhodnou krajinářskou úpravou na sverovýchod od stávajících porostů dřevin
P2	LBC 2 - Retenční nádrž	retenční malá vodní nádrž s ostrůvkem – umělé břehy, avšak dobře vyvinutý přírodě blízký litorál; bývalá cihelna, dnes remízek uprostřed orné půdy s vzrostlými stromy a malou tůní stojaté vody, jež pomalu zarůstá bylinnou vgetací; mnohé stromu jsou staré a usychající; hustý keřový podrost; hnízdiště a úkryt pro ptáky a další živočichy, rozpadající se topoly - hnízdní stromy pro špačky a další ptáky; částečně orná půda a zahloubený malý vodní tok vytékající z retenční nádrže; cílovým společenstvem je mokřadní společenstvo a společenstvo stojatých vod

číslo / označení prvku	název	popis
		s přírodě blízkými doprovodnými porosty; rozšířit vhodnými krajinářskými úpravami do požadované velikosti a rozsahu, spojit oba ekologicky stabilní stávající segmenty; podporovat přirozenou skladbu dřevinných porostů; částečně může být plocha využívána pro rekreaci a environmentální výchovu
P3	LBC 3 - Nad Šátalkou	mokřadní biocentrum s přírodě blízkými břehovými porosty vrb a olší podél potoka, v podrostu ruderální byliny, částečně podmáčená neudržovaná louka a v části orná půda; potok je zregulován a zahlouben avšak na některých místech má již opět přirozené břehy; cílovým společenstvem je mokřadní společenstvo a společenstvo tekoucích vod s přírodě blízkými doprovodnými porosty; revitalizovat vodní tok, rozšířit vhodnými krajinářskými úpravami do požadované velikosti a rozsahu; podporovat přirozenou skladbu dřevinných porostů; možná je i extenzivní údržba vlhké louky pro podporu biodiverzity a vlhkomilných druhů rostlin v bylinném patře
P4	LBK 1	mokřadní biokoridor podél potoka, potok je zregulován a zahlouben avšak na některých místech má již opět přirozené břehy, břehové porosty jsou jen ostrůvkovitě roztroušené, často orná půda až k potoku; v úseku od silnice k LBC 2 potok meandruje a má přírodě blízký charakter i s břehovými porosty avšak pouze v malém rozsahu; částečně prochází zastavěným územím; cílovým společenstvem je mokřadní společenstvo a společenstvo tekoucích vod s přírodě blízkými doprovodnými porosty; revitalizovat vodní tok, rozšířit vhodnými krajinářskými úpravami do požadované šíře a rozsahu; podporovat přirozenou skladbu dřevinných porostů; možné je i rozšíření o extenzivní vlhké louky v okolí potoka, v zastavěném území ponechat co největší možný prostor pro přirozenou a dřevinnou vegetaci podél potoka
P5	LBK 2	mokřadní biokoridor podél potoka, potok je zregulován, břehové porosty jsou jen ostrůvkovitě roztroušené, místy je tvoří vzrostlé domácí dřeviny; často orná půda až k potoku; cílovým společenstvem je mokřadní společenstvo a společenstvo tekoucích vod s přírodě blízkými doprovodnými porosty; revitalizovat vodní tok, rozšířit vhodnými krajinářskými úpravami do požadované šíře a rozsahu; podporovat přirozenou skladbu dřevinných porostů; možné je i rozšíření o extenzivní vlhké louky v okolí potoka, možné jsou terénní úpravy v rámci revitalizace potoka - vytvoření tůní, poldrů, příp. malé vodní nádrže a území pro zdržení vody v krajině; podpora biodiverzity
P6	LBK 3	mokřadní biokoridor podél potoka, potok je zregulován, břehové porosty jsou jen ostrůvkovitě roztroušené a velmi řídké, většinou jen soliterní stromy a keře, v některých úsecích se vytvořily rákosiny a menší plošky s podmáčenou půdou v blízkosti potoka, často orná půda až k potoku; cílovým společenstvem je mokřadní společenstvo a společenstvo tekoucích vod s přírodě blízkými doprovodnými porosty; revitalizovat vodní tok, rozšířit vhodnými krajinářskými úpravami do požadované šíře a rozsahu; podporovat přirozenou skladbu dřevinných porostů; možné je i rozšíření o extenzivní vlhké louky v okolí potoka, možné jsou terénní úpravy v rámci revitalizace potoka -

číslo / označení prvku	název	popis
		vytvoření tůní, poldrů, příp. malé vodní nádrže a území pro zdržení vody v krajině; podpora biodiverzity
P7	LBK 4	mokřadní biokoridor podél potoka, potok je zregulován, břehové porosty jsou jen ostrůvkovitě roztroušené a velmi řídké, většinou jen soliterní stromy a keře, Druhově bohaté louky v okolí potoka; cílovým společenstvem je mokřadní společenstvo a společenstvo tekoucích vod s přírodě blízkými doprovodnými porosty; revitalizovat vodní tok, rozšířit vhodnými krajinářskými úpravami do požadované šíře a rozsahu; podporovat přirozenou skladbu dřevinných porostů; možné je i rozšíření bikoridoru o extenzivní vlhké louky v okolí potoka, podpora biodiverzity a opatření ke zdržení vody v krajině
P8	LBK 5	navrhovaný terestrický biokoridor, dnes orná půda; cílovým společenstvem je lesní, příp. kombinované lesní a luční společenstvo s přírodě blízkými porosty dřevin a bylin; navrhnout vhodné krajinářské úpravy a výsadby dřevin do požadované šíře a rozsahu; podpora biodiverzity
P9	IP 1	doprovodná vegetace silnice - místní komunikace, ruderální pásy a rozvolněné skupiny keřů a stromů o šířce 1 - 3 m po obou stranách komunikace; v návaznosti na funkci dané komunikace výsadba vhodných druhů stromů - dlouhověké domácí druhy nebo ovocné vysokokmeny
P10	IP 2	pás zeleně oddělující zahrady rodinné zástavby od okolních polí, travnatý pás s rozvolněnou výsadbou ovocných stromů, soliterních dlouhověkých stromů domácích druhů a menších skupin domácích křovin
P11	IP 3	doprovodná vegetace silnice - místní komunikace, ruderální pásy a rozvolněné skupiny keřů a stromů o šířce 1 - 3 m podél jižní strany komunikace; ochrana křovin před likvidací, dosadba vhodných druhů stromů - dlouhověké domácí druhy nebo ovocné vysokokmeny, příp. i křoviny domácích druhů
P12	IP 4	doprovodná vegetace silnice - místní komunikace, ochrana křovin před likvidací, dosadba vhodných druhů stromů - dlouhověké domácí druhy nebo ovocné vysokokmeny, příp. i křoviny domácích druhů
P13	IP 5	pás zeleně oddělující soukromé zahrady od okolních polí , ravnatý pás s rozvolněnou výsadbou ovocných stromů, soliterních dlouhověkých stromů domácích druhů a menších skupin domácích křovin
P14	IP 6	veřejná zeleň v intravilánu, náves, travnaté plochy a vzrostlé stromy , vhodná krajinářská úprava celého veřejného prostranství včetně cestní sítě a mobiliáře, nezmenšovat plochy zeleně na úkor zpevněných ploch, využít plochy trávníků a ostatní zeleně k zadržení dešťové vody v území - biologické drenáže, trvalkové záhony, keřové skupiny
P15	IP 7	bývalé zahradnictví, dnes smíšený neudržovaný porost vzrostlých stromů a keřů různých druhů , úklid prostoru a zamezení jeho dalšímu znečišťování, podrobný dendrologický průzkum, krajinářská úprava vhodná pro dané místo
P16	IP 8	doprovodná vegetace podél silnice, v návaznosti na využití okolních pozemků, probírka a výsadba vhodných druhů

číslo / označení prvku	název	popis
		stromů - dlouhověké domácí druhy, udržovaný trávník
P17	IP 9	doprovodná vegetace podél silnice, v návaznosti na využití okolních pozemků, probírka a výsadba vhodných druhů stromů
P18	IP 10	ladem ležící terénní sníženina s rozvolněnými převážně soliterními dřevinami, příp. skupinami dřevin a lučním - ladním porostem bylin a trav; prameniště regulovaného a zahloubeného vodního toku, ochrana před činnostmi, které by mohly poškodit přírodní prvky a přirozené procesy; ponechat co nejvíce přirozenému vývoji, pouze na některých místech je možné extenzivně kosit luční porost, aby celá plocha nezarostla do budoucna dřevinami; přírodě blízká revitalizace vodního toku
P19	IP 11	doprovodná vegetace cyklostezky, v návaznosti na funkci dané komunikace v krajině výsadba vhodných druhů dřevin
P20	IP 12	doprovodná břehová vegetace malého vodního toku, revitalizace vodního toku a vhodná krajinářská úprava pásu podél toku
P21	IP 13	doprovodná vegetace polní cesty - nové cyklostezky, ruderální travnaté pásy o šířce 1 - 2 m po obou stranách komunikace s alejí různověkých stromů různých druhů a se soliterními keři; v návaznosti na funkci dané komunikace v krajině výsadba vhodných druhů dřevin - dlouhověké domácí druhy nebo ovocné vysokokmeny a soliterní keře
P22	IP 14	orná půda, v budoucnu pás zeleně oddělující zastavěné území obce od okolních pozemků; součást zelené páteře krajinného plánu, území pro zdržení vody v krajině, luční společenstva, vhodná výsadba dřevin domácích druhů, nutno zpracovat konkrétní návrh terénních a krajinářských úprav
P23	IP 15	listnatý remízek a významná terénní vyvýšenina vzniklá navážkou přebytečné zeminy ze stavby sídliště rodinných domů; na části porost vzrostlých listnatých stromů a keřů , z nichž některé již postupně odumírají ; podrobný dendrologický průzkum a následná opatření, krajinářská úprava vhodná pro dané místo s maximálním použitím stávajících dřevin a s využitím i k rekreaci a environmentálnímu vzdělávání
P24	IP 16	pás zeleně oddělující zahrady rodinné zástavby od okolních polí, travnatý pás s rozvolněnou výsadbou ovocných stromů, soliterních dlouhověkých stromů domácích druhů a menších skupin domácích křovin
P25	IP 17	pás zeleně oddělující zahrady budoucí rodinné zástavby od okolních polí, travnatý pás s rozvolněnou výsadbou ovocných stromů, soliterních dlouhověkých stromů domácích druhů a menších skupin domácích křovin

číslo / označení prvku	název	popis
P26	IP 18	doprovodná vegetace cyklostezky, v návaznosti na funkci dané komunikace v krajině výsadba vhodných druhů dřevin
P27	IP 19	doprovodná břehová vegetace malého vodního toku podél silnice - místní komunikace; vodní tok zregulovaný a zahloubený, místy voda vymýlá břehy a začíná v malém rozsahu meandrovat; ruderální porost se skupinou stromů; součást zelené páteře krajinného plánu, revitalizace vodního toku a vhodná krajinářská úprava pásu podél toku
P28	IP 20	smíšený remízek s regulovaným vodním tokem a procházející cyklostezkou; na části porost dospívajících listnatých stromů a keřů blízký společenstvu lipových doubrav s příměsí dalších i introdukovaných druhů, v části mezi cestou a potokem vypouštěcí voliéra pro bažanty; v obou částech nová výsadba stromů, v horní části zpevněná plocha pro otáčení zemědělské techniky; podél východní hranice remízku je deponie odpadu - bahna, pravděpodobně částečně organického původu - navážka ze zemědělské výroby - nutno zabezpečit a zlikvidovat; součást zelené páteře krajinného plánu, krajinářská úprava vhodná pro dané místo s maximálním použitím stávajících dřevin a s využitím i k rekreaci a environmentálnímu vzdělávání; revitalizace potoka; část připomínající les typu lipové doubravy ponechat přirozenému vývoji bez zásahu
P29	IP 21	doprovodná vegetace polní cesty - nové cyklostezky, ruderální travnaté pásy o šířce 1 - 2 m po obou stranách komunikace ; v návaznosti na funkci dané komunikace v krajině výsadba vhodných druhů dřevin - dlouhověké domácí druhy nebo ovocné vysokokmeny a soliterní keře
P30	IP 22	orná půda, v minulosti prameniště a vodní tok; území pro zdržení vody v krajině, obnovení prameniště a revitalizace vodního toku; luční společenstva, vhodná výsadba dřevin domácích druhů, nutno zpracovat konkrétní návrh terénních a krajinářských úprav
P31	IP 23	orná půda; stromořadí nebo rozvolněná výsadba stromů a luční porost navazující na prvek IP 22; nutno zpracovat konkrétní návrh terénních a krajinářských úprav spolu s IP 22
P32	IP 24	doprovodná břehová vegetace malého vodního toku; vodní tok zregulovaný a hluboce zahloubený; ruderální porost se souvislými porosty dřevin; revitalizace vodního toku a vhodná krajinářská úprava pásu podél toku, nutno zpracovat konkrétní návrh terénních a krajinářských úprav

číslo / označení prvku	název	popis
P33	IP 25	dnes převážně orná půda, místy zamokřená se vznikajícím lučním mokřadním porostem a rákosinami; prvkem prochází i malý vodní tok zregulovaný a zahloubený a jeho doprovodná břehová vegetace; ruderální mokřadní porost se sporadickými soliterními dřevinami, významný soliterní strom - vzrostlý jasan ztepilý; území pro zdržení vody v krajině, revitalizace vodního toku a vhodná krajinářská úprava pásu podél toku, nutno zpracovat konkrétní návrh terénních a krajinářských úprav
P34	IP 26	souvislý pás keřů, ochrana před činnostmi, které by mohly poškodit přírodní prvky a přirozené procesy; ponechat co nejvíce přirozenému vývoji, pouze na některých místech je možné provést probírku keřů a dosadit vysokokenné stromy domácího původu, v případě poškození keřů náhradní výsadba podobných dřevin
P35	IP 27	malý vodní tok, zregulovaný, zahloubený, částečně zatrubněný s nedostatečnými břehovými porosty, obklopený zpevněnou plochou a zastavěným územím; revitalizace vodního toku a vhodná krajinářská úprava pásu podél toku v rámci možností UP
P36	IP 28	doprovodná vegetace silnice - komunikace I. třídy, luční porost s novými výsadbami dřevin, kontrola a podpora (následná péče dle odborných standardů) provedených krajinářských úprav
P37	IP 29	ruderální porost, ladem ležící louka protáhlého tvaru uvnitř zastavěného území a průmyslové zóny obce; ochránit před zástavbou, vhodná krajinářská úprava na podporu biodiverzity i s možností využití plochy pro rekreaci a turistiku
P38	IP 30	doprovodná vegetace hlavní silnice ve Vestci, postupně obnovit čtyřřadou alej - dvě řady stromů na každé straně silnice - z vysokokmenných druhů - lípa, dub, jasan, javor mléč, javor klen, habr, jilm, příp. další
P39	IP 31	doprovodná vegetace hlavní silnice III. třídy a odbočky k retenční nádrži u dálnice, suchomilné luční společenstvo, hrušková alej, výsadba volného stromořadí
P40	IP 32	pás zeleně oddělující průmyslovou zástavbu od okolních polí, travnatý pás s rozvolněnou výsadbou dřevin, vhdoná celková krajinářská úprava
P41	IP 33	částečně dnes orná půda, částečně souvislý široký pás keřů a ovocných stromů, podrobný dendrologický průzkum, krajinářská úprava vhodná pro dané místo s ohledem na využití okolních pozemků
P42	IP 34	pás zeleně oddělující průmyslovou zástavbu od okolních polí, travnatý pás s rozvolněnou výsadbou dřevin, vhdoná celková krajinářská úprava
P43	IP 35	v návaznosti na obnovu bývalé cesty výsadba vhodných druhů stromů - dlouhověké domácí druhy nebo ovocné vysokokmeny

2. OBJEKTY HYDROLOGICKÉHO REŽIMU

číslo	název	popis	Dílčí objekty
V1	Revitalizace toku	Stávající upravené koryta je navrženo postupně zcela zrušit a umožnit rozvlnění nové trasy potoka. Nové koryto bude přírodního charakteru s nepravidelným sklonem nivelety s příčným profilem miskovitého tvaru s malou kapacitou koryta v rozmezí Q_{30d} až Q_1.	**V1a – V1d** –revitalizace Olšanského potoka (ID 10256918) v celé délce v katastru obce. **V1e** – revitalizace bezejmenného přítoku (ID10262415) **V1f** – zrušení stávajícího zatrubnění a obnova původního meandrujícího mělkého koryta
V2	Převedení dešťových vod do zeleného pruhu	Výusti dešťových kanalizací budou převedeny pomocí průlehů (přírodních koryt) do zeleného pruhu s vodními plochami	**V2a –** převedení dešťové kanalizace – výust B- z křižovatky Na spojce- K jahodárně **V2b** – převedení dešťové kanalizace – z křižovatky Na suchých - K jahodárně **V2c** – převedení dešťové kanalizace- výust C – z ulice U hřiště **V2d** – převedení dešťové kanalizace – výust D z ulice Hrnčířská **V2e** - převedení dešťové kanalizace - výust A - z ulice Na suchých s využitím stávající vodní plochy
V3	Vodní plochy	Vodní plochy přírodní ho charakteru s litorálním pásmem, které budou plnit funkci akumulační, částečně i retenční. Do vodních ploch patří: *Malé vodní nádrže* s litorálním pásmem *Polosuché poldry* – menší část vodní plochy bude mít trvalou hladinu s navazující retenční plochou, kde hladina bude kolísat *mokřady,* *tůně*. Vlastní výběr konkrétního druhu vodní plochy bude proveden až na základě výškopisného zaměření, výchozích hydrologických dat a závěrů z IGP. V dílčích objektech je zvolen návrh, který bude konkretizován při návrhu projektové dokumentace	**V3a**- vodní plocha, která bude soustřeďovat vodu z dešťové kanalizace (V2a, V2c, V2d), která následně bude přepouštěna pomocí odtokového průlehu do revitalizovaného Olšanského potoka **V3**b – vodní plocha, která bude soustřeďovat vodu z dešťové kanalizace (V2b) a následně bude přepouštěna pomocí odtokového průlehu do revitalizovaného bezejmenného přítoku Olšanského potoka **V3c** - stávající vodní plocha, která bude upravena pro zvýšení retence vody z výusti A- V2e s přepouštěním pomocí odtokového průlehu do revitalizovaného bezejmenného přítoku Olšanského potoka **V3d** – vodní plocha na Olšanském potoce, která bude zpomalovat odtok vody z území – polosuchý poldr **V3e** – vodní plocha zadržující povrchové vody na bezejmenném přítoku Olšanského potoka (mokřadní plocha, tůň, vodní nádrž) **V3f** – vodní plocha – mokřad tůň v pramenné části Olšanského potoka
V4	Údolní niva	*zatápěné louky* - zatravnění pruhu	**V4a** –niva Olšanského potoka včetně dílčích

		podél revitalizovaného nebo stávajícího upraveného vodního toku v minimální šíři 5-10 m s vytvořením podmínek pro umožnění přirozeného rozlivu	přítoků **V4a** –niva Vesteckého potoka **V4c** – niva pravostranného přítoku - V současnosti část zatrubněna
V5	Zelený pruh	Vymezuje prostor, který bude převeden do TTP a bude využíván jako extenzivně využívané louky sekané cca 2 x do roka (do poloviny července a konce září) a které můžou být i pravidelně zatápěné. Posekaná hmota bude vždy z luk odvezena, čímž se vytvoří podmínky pro druhově rozmanité společenstva. Prostor bezprostředně navazující na zástavbu je vhodné udržovat pravidelnou sečí vícekrát do roka v návaznosti na budoucí využití – např piknikové, odpočinkové louky, zohlednění snížení pylových alergií apod.	

3. OBJEKTY PROSTUPNOSTI A OBYTNOST KRAJINY

číslo / označení prvku	název	popis
O1	Zelená páteř a její obytnost	Zelená páteř je multifunkční prvek, který slučuje celou řadu funkcí - hygienické, hydrologické, ekologické, estetické atd. Stěžejní náplní je ale rekreace. Základní kostra je tvořena obvodovou zelenou nárazníkovou zónou, která má za úkol odclonění páteře od hustě zastavěného okolí a vymezení vnitřního prostoru páteře. Výsadba by měla být provedena z druhů vycházejících z potenciální přirozené vegetace lokality. Dalšími významnými prvky jsou vodohospodářské objekty - potoky, tůně, mokřady, poldry, rybníčky, viz. kap. Objekty hydrologického režimu. Prostupnost je zajištěna pomocí travnatých sekaných cest (technologie štěrkový trávník) místy doplněna o povalové lávky. Měla by se zde objevit přírodě blízká dětská i vícegenerační hřiště, v kterých se při hře uplatňuje často voda, jenž je přirozeným potenciálem území. Přírodě blízká hřiště jsou svým provedení významně liší od standardních dětských hřišť s rozmístěnými herními prvky. Zde jsou klasické herní prvky nahrazeny autorskými objekty ztvárněných například z klád, kamenů, vodních toků atd. Doplnění o prvky typu houpačky, herní domky, vrbové domky, vrbová bludiště není v rozporu s návrhem. Své místo zde ale mají i rekreační mola u vodních ploch, na kterých je možné se opalovat nebo pozorovat živočichy, zvláště pak vodní ptactvo. Je možné také do prostoru začlenit sekané travnaté plácky pro míčové hry.

číslo / označení prvku	název	popis
O2	Obnova polní cesty směrem na Drazdy +landartový prvek	Cesta na statek Drazdy je historicky jednou z nejvýznamnějších cest katastru a proto počítáno s jejím obnovením. Navíc i v současnosti je napojení na Hrnčíře silně využívané a dalším možné propojení a prodloužení sítě cyklostezek či cyklotras přispěje pozitivně ke zvýšení obytnosti a prostupnosti. Cesta je navržená jako polní (technologie štěrkový trávník), jelikož v současné době není na katastru ani jedna polní cesta. Cestu doprovází stromořadí z neovocných dřevin (*Tilia cordata*). To má upozornit na historickou důležitost trasy. Stávající cyklostezky jsou doplněny o stromořadí menších ovocných dřevin. V místě zaniklého křížku je možnost vytvoření uměleckého objektu nebo landartového prvku, který by připomínal původní propojení a důležité dopravní spojnice statků Drazdy a Šátalka.
O3a	Doplnění liniové zeleně ke stávajícím cyklostezkám	Cyklostezka je z východu doplněna o ovocné stromořadí - výběr z tradičních starých lokálních odrůd jabloní a hrušní. Stromy jsou uvažovány jako vysokokmeny, která napomohou obnovit původní strukturu krajiny a dají ji správné měřítko.
O3b	Doplnění liniové zeleně ke stávajícím cyklostezkám	Cyklostezka je z východu doplněna o ovocné stromořadí - výběr z tradičních starých lokálních odrůd třešní a višní. Stromy jsou uvažovány jako vysokokmeny, která napomohou obnovit původní strukturu krajiny a dají ji správné měřítko.
O4	Ošetření a doplnění stávajícího hrušňového stromořadí v Hodkovické ulici	Hrušňové stromořadí je jediným částečně funkčním pravidelným liniovým prvkem katastru a tak je nutné ho chránit. Dřeviny jsou v počátku stárnutí a trpí nepravidelným řezem. Stromořadí je nutné dendrologicky posoudit a navrhnout plán kácení+ošetření s doplněním chybějících jedinců v původním složení (druh+kultivar, vysokokmen).
O5	Výsadba aleje na Vídeňské ulici	V rámci rekonstrukce Vídeňské ulice by mělo dojít k vytipování lokalit, kde bude možné vysadit dřeviny vzhledem k vlastnickým vztahům a limitám území. Mělo by se jedna to jedno druhovou alej (po každé straně komunikace jedna řada stromů) z vysokokmenných dlouhověkých dřevin (např. *Tilia cordata, Quercus robur*), které vycházejících z potenciální přirozené vegetace lokality. Rozteče/spon dřevin by měl být širší, dle druhu 15-20m tak, aby nedošlo k tunelovému efektu, který by celou situaci na Vídeňské ulici zhoršil.
O6	Vyhlídka na Prahu	Stavba max. do výšky 25m by měla mít charakter původní radiokomunikační věže a měla by poskytovat výhledy na nedalekou Prahu a její panoramata. Stavba by měla být volně přístupná široké veřejnosti.
O7	Hřiště ´Na Hromadě, po hromadě´	Hřiště využívá stávající terénní modelace a je navržené opět v přírodním duchu tak, aby odpovídalo herním plochám v Zelené páteři. Rozličný terén dovoluje umístění prvků jako skluzavky, lezací žebříky a sítě, tunely atd. Je možné na části počítat i s dráhou pro bikrosová kola.
O8	Rekonstrukce komunikace Na Průhoně	Komunikace je v současné době nevyhovující. Je velice úzká a nepříjemně zarostlá doprovodnou vegetací. Ideálním řešením je rozšíření komunikace s doplněním chodníku, nebo alespoň silná regulace porostu, aby došlo ke zlepšení vizuálního kontaktu řidiče a chodce a tím zvýšení bezpečnosti pohybu na komunikaci.

číslo / označení prvku	název	popis
O9	Výchova dětí k povědomí o historii krajiny a vztahu k ní na úrovni MŠ	Problém s neinformovaností rodičů o historii obce se velice snadno přenáší na děti. Proto je nutné začít s nenásilným a postupným vzděláváním právě v mateřské škole. Budování povědomí o krajině by mělo vstoupit do osnov místní MŠ. Stálou praxí by se měly stát informační vycházky do přírody spojené se sbíráním organických materiálů pro další tvoření a nebo procházky ke křížku či zvoničce. V rámci vzdělávání by měly být zavedeny pohádky s místní tématikou např.: poštovský panáček a poštovní stezka nebo pytlačení na rybníce a jeho následné osetí, propojení statků Drazdy a Šátalka a příběhy z Břežanského panství. Mimořádně je možné výuku spojit s návštěvou zámku v Dolních Břežanech.
O10	Informační vycházky	Nejsnazším způsobem jak nenásilně poznat krajinu a její historii je přímo v terénu s živým výkladem. Takovéto informační vycházky by byly jistě užitečné jak pro potomky starousedlíků, tak pro přistěhované obyvatele. Vycházky lze pojmout spíše jako přátelské popovídání. Např.: Starousedlíci vyprávějí nebo Otevírání kroniky s paní kronikářkou Blankou Paškovou.
O11	Vzdělávání veřejnosti s historií území pomocí systému informačních zastavení	Na území celého katastru by měl vzniknou informační systém napojený na síť cílových a etážových odpočívadel. Cílová odpočívadla vy se měla nacházet u míst většího zájmu (rybník, kostel, náves, rozhledna), kde je zároveň dostatečný prostor pro vznik zázemí odpočívadla. Vybavením takového prostoru by měly být piknikové stoly, odpadkové koše, stojany na kola a v odůvodněných případech je možné počítat i se sociálním zázemím a občerstvením. Oproti tomu etážová odpočívadla jsou pouze zajímavá místa na trase, kde není možné vybudovat rozsáhlejší odpočívadlo cílové. Proto je zde umístěna jen lavička (-pokud je místo v intravilánu) nebo improvizované posezení např. na kládě, kamenné zídce či opracovaném hranolu (pokud je místo v extravilánu). Obě odpočívadla jsou pak vybavena informačními tabulemi. Cílová odpočívadla většími, zahrnující širší a komplexnější informace. V případě Vestce by to mohly být jednotlivá odpočívadla například zaměřená na historii obce, poštovní stezku, radiokomunikační vež nebo Vestecký rybník. Oproti tomu na etážových odpočívadlech je počítáno pouze s menšími tabulemi, které informují o prvku, u něhož jsou umístěny. Pro příklad uveďme informační tabule věnující se zvoničce, křížku nebo Müllerovým vilám.

I. VLASTNICKÉ VZTAHY DOTČENÝCH ÚZEMÍ

Kapitola řeší určení navrženého "zeleného pásu včetně vodních ploch" do vlastnických vztahů. Celé území bylo rozděleno pro přehlednost do 6-ti lokalit. Ty jsou charakterizovány samostatnou dílčí situací a tabulkou se soupisem parcel s určením vlastníků pozemku včetně informačních údajů o parcele - viz samostatná příloha A VLASTNICKÉ VZTAHY.

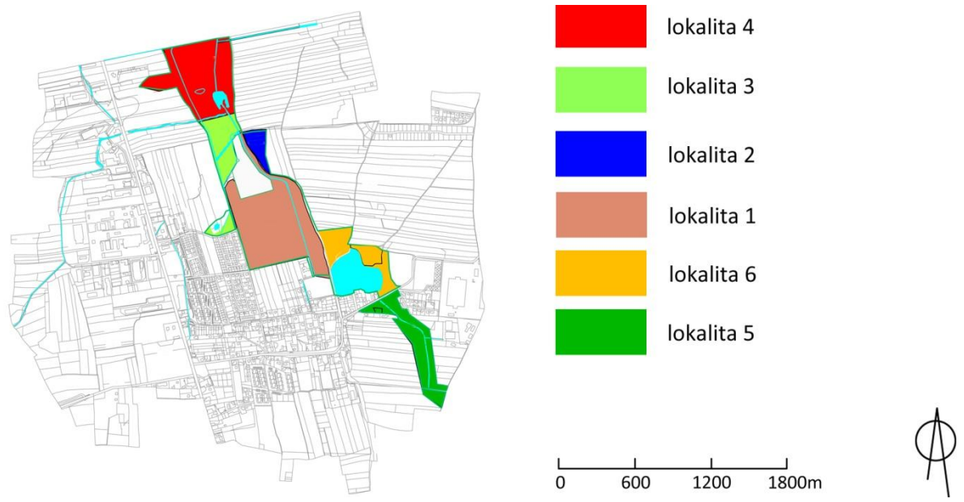

Mapa: 34
Mapa vlastnických hranic zeleného pásu rozděleného do lokalit

J. NÁVRH FUNKČNÍCH CELKŮ

Návr h funkčních celků Krajinného mplánu vymezuje plochy na základě optimálního rozdělení území pro zabezpečení další projektové dokumentace a následné realizace krajinářských úprav.

č.	název	popis
1	Horní část Olšanského potoka	přírodě blízké revitalizační úpravy koryta potoka s příslušnou výsadbou břehových porostů (původní druhy dřevin) pěší komunikace podél potoka zatravnění okolí potoka ve vymezené šířce, podpora květnatých luk na trvalých travních porostech, omezení přihnojování na loukách a polích
2	Vestecký rybník	doplnění výsadeb na SV straně, podpora litorálních částí rybníka, zlepšení přístupu k vodě, extenzivní péče o nově vysázený sad ovocných dřevin, podpora květnatých luk na trvalých travních porostech, omezení přihnojování na loukách a polích
3	Kolem Jahodárny	výstavba mokřadů pro zadržení dešťových vod, výsadba krajinářských porostů možnost osazení ploch dětských hřišť a sportovních ploch přírodního charakteru, přírodě blízké revitalizační úpravy koryta potoka s příslušnou výsadbou břehových porostů (původní druhy dřevin) a rozšířením extenzivních luk na úkor orné půdy - ochrana před erozí, omezení přihnojování
4	Dolní rybník	revitalizace rybníka, možnost vybudování přírodního koupaliště s filtrační zónou, přírodě blízké revitalizační úpravy koryta potoka s příslušnou výsadbou břehových porostů (původní druhy dřevin) a rozšířením extenzivních luk na úkor orné půdy - ochrana před erozí, omezení přihnojování, výsadba lemujících stromořadí a dřevinných porostů domácích druhů
5	Levostranný přítok	přírodě blízké revitalizační úpravy koryta potoka s příslušnou výsadbou břehových porostů (původní druhy dřevin) a rozšířením extenzivních nivních luk na úkor orné půdy - ochrana před erozí, omezení přihnojování, výsadba lemujících stromořadí a dřevinných porostů domácích druhů
6	Pravostranný přítok	přírodě blízké revitalizační úpravy prameniště a koryta potoka s příslušnou výsadbou břehových porostů (původní druhy dřevin) , výstavba tůní, mokřadů a suchých poldrů- retence vody v území, rozšíření trvalých travních porostů na úkor orné půdy - ochrana před erozí, omezení přihnojování

K. FOTODOKUMENTACE

LETECKÉ SNÍMKOVÁNÍ

Pohled na Vídeňskou ulici, bývalou Poštovní stezku

Průmyslový areál Vestec

Zahrada Perlovy vily, zelení lemovaná plocha zaniklého ovocného sadu, hrušňová alej

Vestecký rybník a Jelínkova zahrada

Podhled na napřímené koryto Vesteckého potoka

Pohled na nivu Olšanského potoka, retenční nádrž a Jahodárnu

Nová zástavba vznikající u Hrnčíř

Podhled na zamokřené lokality v nivě Olšanského potoka

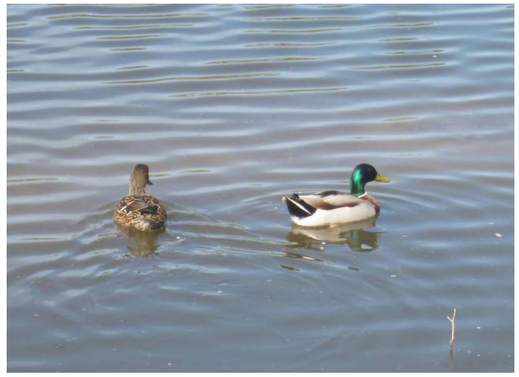

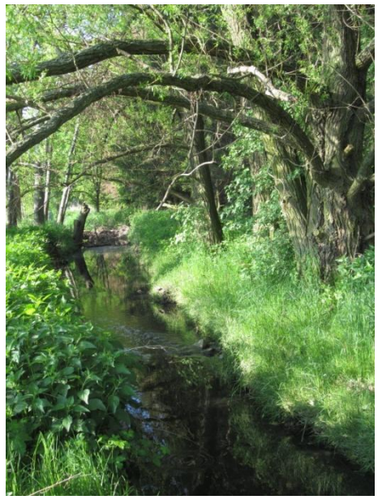

Olšanský potok - ID 10 25 69 18 (Pohled na zamokřené plochy mezi zástavbou a konzervárnou)

Bezejmenný levostranný přítok - ID 10 - 26 24 15(podél komunikace k ČOV)

Vestecký potok - ID 10 26 23 61

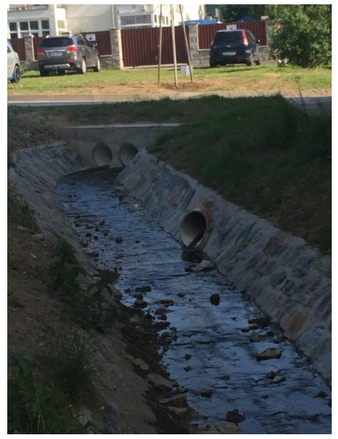

Bezejmenný přítok - ID 12 00 20

Křížek na Šátalce

Křížek u rybníka

Zvonička a pomník padlým ve světových válkách

Müllerovy vily

Areál Jahodárny

Průmyslová zóna a Vídeňská ulice

Hrušňová alej v Hodkovické ulici

Bývalý sad naproti Perlově vile

Navážka v ulici Na Spojce

Nová zástavba u Hrnčíř

Cyklostezka od Jahodárny do Hrnčíř

Vestecký rybník

Fotbalové hřiště nad Vesteckým rybníkem

Venkovní posilovna

Retenční nádrž a cyklostezka

Výhled z bodu 3 - Výhled od R1

Výhled z bodu 2 - Druhý výhled na Prahu, výhled na sídliště Praha - Chodov

L. VIZUALIZACE Pohled na Zelenou páteř od jihu

Letecký snímek stávajícího stavu

Návrhová vizualizace

M. INSPIRAČNÍ FOTODOKUMENTACE

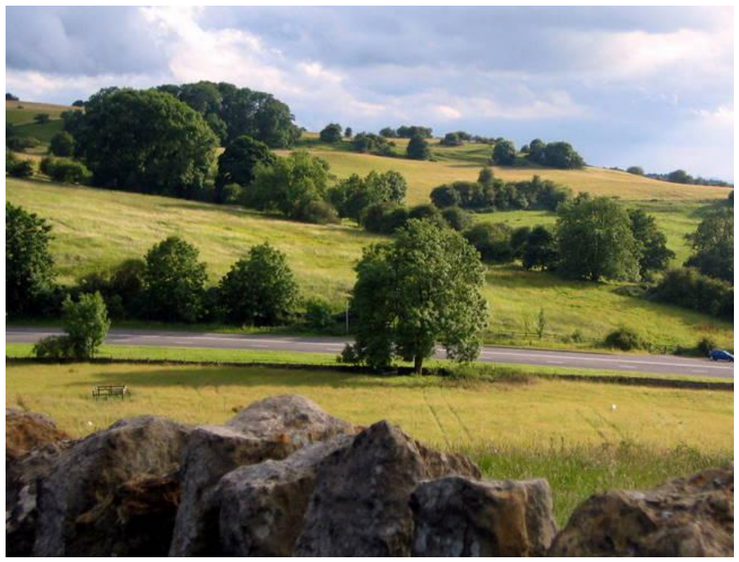

Starý Spálenec - obnova původního toku a výstavba
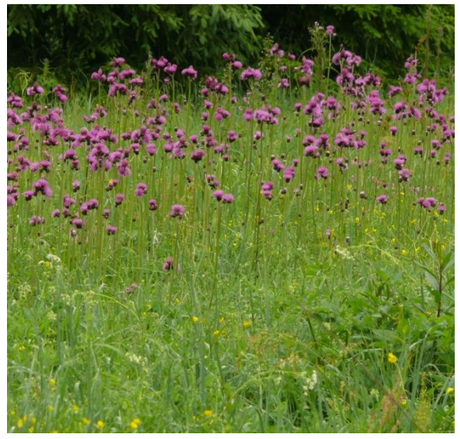
Praha - Butovice - řešení dešťových vod v obytné zóně, suchá koryta a suché poldry